

**Kombineret kvantitativ og
kvalitativ analyse af avu og
produktionsskoleforløb**

Rapport

December 2016

Indhold

1	Sammenfatning	4
2	Indledning	8
2.1	Formål	9
2.2	Analysens kontekst	9
2.3	Læsevejledning	11
3	Datagrundlag og tilgang	12
3.1	Metode	12
3.2	Datagrundlag	14
4	Almen voksenuddannelse (avu)	17
4.1	Resume med fokus på hovedkonklusioner og anbefalinger for avu	17
4.2	Om uddannelsen	18
4.3	Karakteristik af avu-kursister	20
4.4	Overgangsmønstre	29
4.5	Faktorer af betydning for effekterne	34
4.6	Opsamling	43
5	Produktionsskole-forløb	46
5.1	Resume med fokus på hovedkonklusioner og anbefalinger for produktionsskoler	46
5.2	Om uddannelsen	47
5.3	Karakteristik af produktionsskoledeletere	48
5.4	Overgangsmønstre	57
5.5	Faktorer af betydning for effekterne	61
5.6	Opsamling	69
1	Bilag: Metodisk tilgang	72
2	Bilag: Resultater	86
3	Bilag: Spørgeskema	90
3.1	Spørgeskema til elever på AVU	90
3.2	Spørgeskema til elever på produktionsskoler	96
4	Bilag: Spørgeguide	103
4.1	Fokusgrupper – avu	103
4.1	Fokusgrupper – produktionsskoleforløb	105
4.1	Interview med unge – avu	108
4.2	Interview med unge – produktionsskoleforløb	113
4.3	Interview med ledelserne – avu	117
4.4	Interview med ledelserne – produktionsskoleforløb	119
5	Bilag: Afrapportering af spørgeskemaundersøgelse	123

”Det er vigtigt med et helhedssyn på de unge, så de kan få hjælp til alle de forskellige barrierer, der forhindrer dem i at tage en uddannelse.”

Leder i analysen

1 Sammenfatning

Avu og produktionsskoleforløb er vigtige forbedrende tilbud for en stadig mere kompleks gruppe af unge og er som sådan relevante midler, hvis alle unge skal have en ungdomsuddannelse. Men der er store variationer i institutionernes resultater, selv når man korrigerer for forskelle i rammevilkår, og derfor er der betydelige potentialer ved at styrke tilbuddene, så de i højere grad hjælper de unge videre i ordinær uddannelse eller beskæftigelse.

Denne rapport indeholder resultaterne af en kombineret kvantitativ og kvalitativ analyse af avu og produktionsskoleforløb målrettet kursister og deltagere under 30 år, henholdsvis 25 år. Formålet med analysen er at afdække, hvordan de to forbedrende tilbud bedst muligt sikrer de unge en god overgang til ordinær uddannelse eller beskæftigelse.

Analysen er gennemført af Deloitte Consulting i samarbejde med Pluss og Epinion på opdrag af Rådet for Ungdomsuddannelser (RUU) i 2016. Konklusionerne bygger på et omfattende datamateriale, der består af 1) registerdataoplysninger om avu-kursister og deltagere i produktionsskoleforløb fra et bredt udsnit af Danmarks Statistiks grundregistre, 2) en spørgeskemaundersøgelse blandt kursister og deltagere og 3) kvalitative interview med ledere og unge på de to tilbud.

Avu og produktionsskoleforløb er to forskellige tilbud, hvorfor nærværende rapport rummer to separate analyser. Da datagrundlag og metoder til brug for analyse af de to tilbud er sammenfaldende, præsenteres disse dog samlet i et indledende metodekapitel.

Selvom resultaterne for henholdsvis avu og produktionsskoleforløb ikke kan sammenlignes, er der dog en række hovedkonklusioner, som analyserne af de to forbedrende tilbud har tilfælles.

Unge med komplekse problemstillinger

Dette gælder først og fremmest kursist- og deltagergruppen, der i løbet af de seneste år er blevet stadig mere kompleks i forhold til de unges forudsætninger for at gennemføre en uddannelse. For avus vedkommende er antallet af kursister desuden steget. Mens antallet af unge, der afsluttede deres avu-forløb i 2010, var cirka 7.400, var tallet i 2014 steget til 14.000. Dette er en stigning på 90 procent, altså næsten en fordobling. Tilgangstallene er imidlertid kun steget med cirka 5 procent fra 2010 til 2013. Det er dog væsentligt at holde sig for øje i tolkningen af denne udvikling, at det ikke har været muligt at opgøre tilgangen for 2014, hvor den væsentligste udvikling i antallet af avu-kursister er sket.

Antallet af deltagere i produktionsskoleforløb har i perioden været relativt stabil. Således var der i 2010 cirka 7.500 deltagere, der afsluttede deres produktionsskoleforløb, mens tallet i 2014 var 9.400, hvilket svarer til en stigning på cirka 25 procent. Denne stigning har imidlertid hovedsageligt fundet sted fra 2010 til 2011. Tilgangen har i samme periode ligget relativt stabilt omkring de 9.000 deltagere, men er i 2014 stagneret til lige under 8.000.

Endvidere kommer mange unge fra uddannelsesfremmede hjem og kæmper med sociale, sundhedsmæssige og sproglige udfordringer. Således har 35 procent af kursisterne på avu en anden etnisk baggrund end dansk mod 12 procent i befolkningen generelt. Andelen af deltagere i produktionsskoleforløb med en ikke-dansk oprindelse er nogenlunde lig niveauet for hele befolkningen – 13 procent. Dertil kommer, at blot 58 procent af avu-kursisterne har afsluttet folkeskolens afsluttende prøver. Dette skal ses i forhold til en andel på cirka 84 procent i befolkningen generelt. En del af forklaringen på dette er de relativt mange udlændinge på avu, der er kommet til Danmark efter den skolepligtige alder. For produktionsskoledeleagere svarer andelen, som har gennemført folkeskolens afsluttende prøver til andelen i befolkningen, nemlig 84 procent. Blandt de kursister, der har afsluttet folkeskolens afgangsprøver, er karaktererne relativt lave, cirka 3,5 i gennemsnit mod et landsgennemsnit på 6,8. Karaktergennemsnittet for produktionsdeleagere er tilsvarende lavt, nemlig 3,9. Karaktergennemsnittet dækker over en relativt stor del, der har en karakter under 2 i dansk og matematisk, hvilket begrænser mulighederne for valg af ordinære uddannelser. Det skal i forlængelse heraf bemærkes, at andelen af kursister og deltagere, der har angivet, at de er ordblinde, er cirka 17 procent for begge tilbud. Til sammenligning vurderes cirka 7 procent af den danske befolkning at være ordblinde.

Endvidere kan det fremhæves, at andelen af kursister og deltagere med psykiske diagnoser er relativt høj. Således har 7 procent af avu-kursisterne en psykisk diagnose, mens andelen er cirka 11 procent for deltagere i produktionsskoleforløb. Dertil kommer psykiske problemer i form af lavt selv-værd, der ikke fremgår af statistikkerne, men som – baseret på det kvalitative materiale – særligt synes at være en udfordring for relativt mange etnisk danske piger i de to tilbud. Endelig kan det fremhæves, at relativt mange unge har en eller flere domme for overtrædelser af straffeloven bag sig. Således har 12 procent af avu-kursisterne og 17 procent af produktionsdeleagerne en eller flere strafferetlige domme bag sig.

Kursister og deltagere med meget komplekse udfordringer understøtter – særligt for produktionsskolerne – en formodning om, at institutionerne skal rumme en gruppe unge, der reelt er udenfor målgruppen grundet meget store psykiske og sociale udfordringer, og som dermed formodes at have behov for andre indsatser end dem, institutionerne ifølge lovgivningen er forpligtede til at give. Omvendt ved vi fra interviewene, at institutionerne også optager en gruppe relativt stærke unge, der vælger eller visiteres til et af de to tilbud efter afsluttet grundforløb grundet mangel på praktikplads. Tendensen med en stigende andel unge med problemer udover det faglige er især tydelig for avu, hvor særligt kontanthjælpsreformens uddannelses-pålæg for unge under 30 år forventes at medføre en øget tilgang af kursister, der vil søge optag på avu af økonomiske årsager.

Stor variation i overgangen til ordinær uddannelse og beskæftigelse

De to forberedende tilbud optager således en væsentlig del af de unge mennesker, der umiddelbart vil have det svært i det ordinære uddannelses-

system. Andelen af de unge, der efter et afsluttet avu- eller produktions-skoleforløb overgår til ordinær uddannelse, er imidlertid stigende. I 2010 var 36 procent af avu-kursisterne i ordinær uddannelse et halvt år efter afsluttet forløb. I 2014 var denne andel 40 procent. For produktionsskoleforløbene var andelen af unge, der var i ordinær uddannelse et halvt år efter afsluttet forløb i 2014, 34 procent mod 31 procent i 2010.

Ved at formå at understøtte unge med relativt komplekse problemer i en god overgang til det ordinære uddannelsessystem synes de to forberedende tilbud dermed at udgøre et relevant middel, hvis målsætningen om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse, skal nås. I den forbindelse synes der dog samtidig at være et betydeligt potentiale i at styrke de unges overgang fra de forberedende tilbud til de ordinære uddannelser eller beskæftigelse. Således viser analyserne, at der er store variationer på tværs af sammenlignelige institutioner i forhold til andelen af unge, der efter afsluttet forløb overgår til ordinær uddannelse eller beskæftigelse. Dette indikerer, at effekterne af de forberedende tilbud kan forbedres, hvis alle institutioner gjorde det lige så godt som institutioner med samme rammevilkår, der opnår de bedste resultater i forhold til at hjælpe de unge videre.

En helhedsorienteret tilgang til arbejdet med de unge

Ser man på de institutioner, der gør det særlig godt i forhold til at sikre de unge en god overgang til ordinær uddannelse eller beskæftigelse, når man samtidig tager højde for deres rammevilkår, kan følgende især fremhæves.

Avu

De bedste VUC'er har en tydelig organisering, der knytter sig til en forståelse og anerkendelse af den særlige avu-målgruppe, herunder at den traditionelle undervisning skal kombineres med pædagogiske metoder, der motiverer kursisterne til både at lære noget og til at mestre deres liv. Dette kræver, at der kobles faggrupper som psykologer, coaches osv. sammen med lærere, hvilket dog ikke er et krav i lovgivningen.

Institutionerne har desuden et tæt samarbejde med kommunerne om kursisterne, så indsatsen kan målrettes den enkelte kursist, herunder tilknytning af én kontaktperson, som kursisten har tillid til. Derudover samarbejder institutionerne med andre uddannelsesinstitutioner om præforløb og om overgang til ordinær uddannelse generelt i forlængelse af avu.

I forhold til de forskellige segmenter af unge, der går på avu, er det særlig vigtigt at være opmærksom på kursisternes motivation. Således har unge med anden etnisk baggrund end dansk andre motiver og udfordringer end de etnisk danske unge, hvilket skal håndteres forskelligt.

Produktionsskoleforløb

De bedste produktionsskoler er i lighed med de bedste VUC'er også karakteriseret ved det tætte samarbejde med kommunerne om den enkelte deltager, så indsatsen kan målrettes den enkelte.

Derudover har skolerne også sammensat et udbud af værkstedslinjer, der understøtter de typiske håndværksfag, og som skaber en naturlig overgang til uddannelse eller beskæftigelse, ofte i tæt og formaliseret samarbejde med uddannelsesinstitutioner, herunder ungdomsskoler og erhvervsskoler, og virksomheder.

De bedste produktionsskoler adskiller sig desuden ved systematisk brug af individuelle og målrettede forløbsplaner i arbejdet med den enkelte deltager. Dette indebærer også brug af praktikforløb til at udvikle deltagernes selvtillid og skabe afklaring i forhold til retning efter produktionsskoleforløbet.

Produktionsskoledeltagere dækker over flere forskellige segmenter. De bedste skoler har etableret forskellige læringsmiljøer, der håndterer de specifikke gruppers udfordringer og behov i en læringsmæssig kontekst. Således findes der eksempler på skoler, der tilrettelægger undervisningen og rammerne for denne, afhængigt af om der for eksempel er tale om unge med psykiske diagnoser, stille piger eller de kriminalitetstruede drenge. Dette finder blandt andet sted gennem undervisning i små hold og udstrakt brug af praktisk undervisning.

Den røde tråd i god praksis for både avu og produktionsskoleforløb synes således at være en helhedsorienteret tilgang til arbejdet med de unge, der tager afsæt i en anerkendelse af, at en vellykket indsats mod at styrke de unges faglige kompetencer er en indsats, der samtidig håndterer eller tager højde for de mange andre udfordringer, som de unge kæmper med. Samtidig synes fleksibilitet og differentiering i tilrettelæggelsen af arbejdet at være nøgleord, idet den samlede gruppe af henholdsvis avu-kursister og produktionsskoledeltagere dækker over flere segmenter af unge med forskellige kapaciteter og behov. Endelig er et fokus på at reducere fravær vigtigt. Således er der en stærk sammenhæng mellem de unges fravær og deres sandsynlighed for at overgå til ordinær uddannelse eller beskæftigelse, ligesom fravær er den parameter, som institutionerne, i modsætning til de socioøkonomiske og kommunaløkonomiske faktorer af betydning, har mulighed for at gøre noget ved.

2 Indledning

Avu og produktionsskoleforløb udgør de mest udbredte forberedende tilbud for en stadig større og – i et fagligt og socioøkonomisk perspektiv – mere kompleks gruppe af unge. For at nå målsætningen om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse, er det derfor afgørende, at tilbuddene understøtter de unge i overgangen til ordinær uddannelse. I den forbindelse ønsker Rådet for Ungdomsuddannelser (RUU) med denne analyse at bidrage med viden om, hvad der virker og hvorfor i forhold til at hjælpe de unge godt videre.

Ikke alle unge i Danmark kommer i gang med en ungdomsuddannelse, efter de har afsluttet grundskoleforløbet. Nogle er usikre på, hvilken retning de vil gå i, mens andre ikke umiddelbart har de forudsætninger, det kræver at påbegynde den ungdomsuddannelse, de ønsker at tage. Med den politiske målsætning om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse, er det afgørende, at unge tilbydes effektiv hjælp til igangsættelse og fastholdelse af et ungdomsuddannelsesforløb.

I dag tilbydes unge, der endnu ikke har påbegyndt eller har afbrudt en ungdomsuddannelse, forskellige forberedende tilbud, der kan understøtte en afklaringsproces, opkvalificering og generel udvikling på det faglige og personlige plan. Disse forberedende tilbud inkluderer produktionsskoleforløb, avu, forberedende voksenundervisning, ordblindeundervisning, ungdomshøjskoleforløb, folke- og daghøjskoleophold og forløb på husholdnings- og håndarbejds-skoler (Frie Fagskoler). Heraf udgør avu og produktionsskoler langt størstedelen.¹

For de unge voksne er formålet med avu primært at forbedre deres kompetencer i grundskolefagene med henblik på videre uddannelse. For de ældste kursister er formålet med avu i højere grad opkvalificering med henblik på fastholdelse på arbejdsmarkedet. Med reformen af avu i 2009 blev uddannelsen særlig målrettet de unge voksne mellem 18 og 25 år, der har forladt grundskolen med utilstrækkelige faglige kvalifikationer, og tosprogede uden tilstrækkelige danskundskaber. Dermed er målgruppen for avu nu relativt ung. Derudover er mange i målgruppen – udover svage faglige forudsætninger – også karakteriseret ved at have personlige og sociale problemer.²

Et produktionsskoleforløb kombinerer praktisk arbejde, teoretisk undervisning og produktion og er målrettet unge under 25 år. Formålet med et pro-

¹ SFI (2015) *Forberedende tilbud og overgang til ungdomsuddannelse*.

² Danmarks Evalueringsinstitut (2013) *Almen voksenuddannelse. Evaluering af reformen fra 2009*.

duktionsskoleforløb er primært at styrke de unges personlige udvikling og dermed deres muligheder for at overgå til videre uddannelse eller beskæftigelse.

For at sikre, at de forberedende tilbud er et virksomt middel til at opfylde målsætningen om, at 95 procent af en ungdomsårgang får en ungdomsuddannelse, er viden om og udbredelse af god praksis i forhold til tilbuddenes indhold, form, organisering og ledelse afgørende. Viden om effekterne af forberedende undervisning i forhold til at sikre overgang til videre ordinær uddannelse og beskæftigelse er dog relativt begrænset. Den seneste undersøgelse på området konkluderer, at der ikke entydigt synes at være effekter af forberedende tilbud i forhold til overgang til videre ordinær uddannelse og beskæftigelse.³ Undersøgelsen behandler dog ikke årsagerne til de estimerede effekter – eller mangel på samme.

Således er afsættet for nærværende analyse, at der er forskelle i tilbuddenes formål og implementering på tværs af institutioner, der – når de afdækkes – vil tegne et mere nuanceret billede af tilbuddenes betydning for målgruppen.

2.1 Formål

I forlængelse heraf er det overordnede formål med analysen at etablere et grundlag for vurdering af, hvordan det kan sikres, at de forberedende tilbud, herunder specifikt avu og produktionsskolerne, i højere grad hjælper unge godt videre. Til det formål afdækker analysen, **hvad der virker**, og **hvad der virker mindre godt** samt **årsagerne hertil**. Analysen identificerer og beskriver god praksis – eller praksisser – i forhold til avu (delopgave 1) og produktionsskoleforløbene (delopgave 2) forstået som de organisatoriske og ledelsesmæssige kendetegn ved de bedste institutioner. Afdækningen af god praksis i analysen er for begge de to forberedende tilbud baseret på tre delanalyser:

1. En karakteristik af de unge kursister og deltagere på avu og produktionsskoler – det vil sige unge voksne under 30 år for avu og unge under 25 år for produktionsskoleforløbene – over tid og opdelt i relevante segmenter.
2. En analyse af de unges overgang til videre uddannelse eller beskæftigelse efter avu eller produktionsskoleforløb.
3. En analyse af, hvad der kendetegner de institutioner, der har de signifikant bedste resultater i forhold til de unges overgang til videre uddannelse og/eller beskæftigelse.

Dermed går analysen helt tæt på kursister og deltagere i de to forberedende tilbud for at skabe et solidt grundlag til vurdering af, hvordan de forberedende tilbud kan levere det maksimale udbytte for målgruppen.

2.2 Analysens kontekst

Analysens resultater skal ses i lyset af udviklingen på området de seneste år. Dette knytter sig særligt til reformerne på kontanthjælps-, gymnasie- og erhvervsskoleområderne.

Med kontanthjælpsreformen, der trådte i kraft i 2014, blev kontanthjælpen afskaffet for alle unge under 30 år uden uddannelse og erstattet af uddannelseshjælp på niveau med SU. Som led i reformen modtager disse unge sammen med uddannelseshjælpen også et uddannelsespålæg, der betyder,

³ SFI (2015) *Forberedende tilbud og overgang til ungdomsuddannelse*.

at dem, der kan, skal i gang med en uddannelse hurtigst muligt for at bevare ydelsen. Et sådant krav om uddannelse til alle unge uden uddannelse forventes at have medvirket til en øget tilgang til de to forberedende tilbud, særligt til avu, og til en betydelig ændring i kursist- og deltagersammensætningen i retning af relativt flere unge med komplekse udfordringer.

Ligeledes forventes både gymnasireformen fra 2016 og erhvervsskolereformen fra 2014 at få betydning for de forberedende tilbud, herunder både avu og produktionsskolerne. Med erhvervsskolereformen blev det indført, at elever skal have mindst 2 i dansk og matematik i grundskolen for at blive optaget. Mange produktionsskoledeletere opfylder ikke dette krav, hvorfor en erhvervsuddannelse ikke kan ligge i umiddelbar forlængelse af produktionskoleforløbet for disse deltagere. Med gymnasireformen blev der endvidere indført formelle adgangskrav baseret på grundskolens afgangseksamenkarakterer, her på minimum 5,0 for optagelse på STX, HHX og HTX og 4,0 for optagelse på HF. Disse adgangskrav forventes ligeledes at bidrage til en øget tilgang til de forberedende tilbud, da færre – alt andet lige – kan optages på erhvervsskolerne og gymnasierne og derfor må finde alternativ uddannelse eller på anden måde opnå de adgangsgivende karakterer til erhvervsskoler eller en gymnasial uddannelse.

Endelig kan målsætningen om, at 25 procent flere unge skal vælge en erhvervsuddannelse i 2020 medvirke til, at flere unge med forskellige forudsætninger indskrives på forberedende tilbud som springbræt til den videre erhvervsuddannelse.

Konsekvenserne af reformerne har allerede vist sig hos de forberedende tilbud, og institutionerne er i gang med at tilpasse sig derefter. Således er nærværende analyse gennemført i en periode, hvor sektoren oplever forandring i forhold til tilgang og deltagersammensætning og er ved at justere deres indsats derefter. Dette gør på den ene side analysens resultater særlig relevante, idet viden om målgruppen og god praksis er aktualiseret af de ændringer, som institutionerne nødvendigvis må foretage som følge af reformerne. På den anden side betyder det, at visse resultater vil afspejle en situation, der er længere væk fra status quo, end hvis reformerne ikke var blevet vedtaget. Dette gør sig dog udelukkende gældende for de registerdata-baserede resultater, der grundet de naturlige forsinkelser i registrenes opdateringskaldence er baseret på informationer, der er cirka to år gamle. Af den grund har metodetriangulering været gennemgående for konklusioner vedrørende god praksis, hvor deskriptive og statistiske analyser af registerdata er kombineret med aktuelle kvalitative interview og fokusgruppeinterview. Forsinkelsen i data betyder imidlertid stadig, at institutionernes resultater i forhold til de unges overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse kan have ændret sig, herunder også institutionernes indbyrdes rangering. Sammenligning af institutionerne er i analysen foretaget for at vise, at der er potentiale for forbedring af de forberedende tilbud, idet der for institutioner med ens rammevilkår er mærkbart forskellige overgangsgrader.

Parallelt med denne analyse er der af regeringen nedsat en ekspertgruppe, der skal komme med anbefalinger, der kan bidrage til, at flere unge får en ungdomsuddannelse. Resultaterne af analysen vil således kunne spille ind i dette arbejde og også ad den vej bidrage til mere viden om, hvordan man kan sikre de unge en god overgang til ungdomsuddannelse.

2.3 Læsevejledning

Analyserne af avu og produktionsskoleforløb hviler på et datagrundlag bestående af kvalitative interview og fokusgruppeinterview, en spørgeskemaundersøgelse blandt kursister og deltagere samt omfattende registerdata fra Danmarks Statistiks forskerordning. I kapitel 3 beskrives analysens samlede datagrundlag og tilgang.

Analyserne af de to typer institutioner præsenteres i hvert deres selvstændige kapitel (kapitel 4 og 5). For både avu og produktionsskoleforløb beskrives karakteristika for målgruppen og udviklingen i kursist-/deltagergrundlaget på tværs af institutioner og årgange. Institutionerne benchmarkes på deres kursisters/deltageres gennemsnitlige overgangsgrad til videre ordinær uddannelse og beskæftigelse korrigeret for rammevilkår i form af de unges og institutionernes observerbare karakteristika samt strukturelle forhold i institutionernes lokalområde. Endelig identificeres god praksis for institutionerne på baggrund af registerdataanalysen, spørgeskemaundersøgelsen og de kvalitative interview og fokusgruppeinterview. Institutioner bruges som en fællesbetegnelse for udbydere af avu (VUC) og produktionsskoler.

Undersøgelsens metodiske tilgang er beskrevet mere dybtgående i bilag 1-4. Tabelbilag fra spørgeskemaundersøgelsen er præsenteret i bilag 5.

3 Datagrundlag og tilgang

Analysen nyttiggør viden fra både kvantitative og kvalitative datakilder og giver således et helhedsbillede af unge på avu og produktionsskoler såvel som viden om de forberedende tilbuds indhold og organisering samt praksis på uddannelsesinstitutionerne.

Den kombinerede kvantitative og kvalitative analyse af avu og produktionsskoler er i princippet to separate analyser af de to forberedende tilbud. De to tilbud er forskellige – både i forhold til formål og indhold – og hverken kan eller skal sammenlignes. Men tilgangen til dataindsamling og analyse har været den samme og beskrives indledningsvist i dette kapitel. Desuden uddybes metoden i bilag 1.

3.1 Metode

Som nævnt i indledningen består den samlede analyse af tre delanalyser, der er gennemført for hver af de to forberedende tilbud:

1. En karakteristik af kursister og deltagere på avu og produktionsskoler
2. En analyse af de unges overgang til ordinær uddannelse eller beskæftigelse
3. En afdækning af kendetegn ved de institutioner, der opnår de bedste resultater med de unge under hensyntagen til deres rammevilkår.

De tre delanalyser er kort beskrevet i det følgende.

3.1.1 Karakteristik af kursister og deltagere på avu og produktionsskoler

Som det vil fremgå af analysens resultater, er der tale om en forskelligartet kursist- og deltagergruppe, hvilket blandt andet har betydning for institutionernes måde at tilrettelægge undervisningen på og for forudsætningerne for at opnå resultater med de unge. Netop af den grund er det relevant at interessere sig for disse segmenter, når god praksis i institutionerne skal afdækkes.

Karakteristikken af kursister og deltagere på avu og i produktionsskoleforløb er baseret på registerdataoplysninger om en lang række socioøkonomiske faktorer for både de unge selv og deres forældre. Registerdataoplysningerne er suppleret med oplysninger fra en spørgeskemaundersøgelse blandt kursister og deltagere på avu og i produktionsskoleforløb.

Karakteristikken foretages både af kursister og deltagere under ét og for særlige segmenter af unge. Segmenteringen af de unge tager udgangs-

punkt i en klyngeanalyse, der er baseret på registerdataoplysninger om de unges køn, alder, folkeskolekarakterer, erhvervs erfaring, etnicitet, forsørgerstatus, fysiske og psykiske helbred, forældres uddannelsesniveau osv. Brugen af registerdata sikrer, at alle kursister og deltagere i princippet kan knyttes til et segment. Men tilgangen har den begrænsning, at de ikkeobserverbare forhold, der også kan være determinerende for de unges videre rejse i uddannelses- eller beskæftigelsessystemet, ikke indgår i segmenteringen såvel som karakteristikkene af de unge. Disse ikkeobserverbare forhold har de kvalitative datakilder til gengæld givet et godt indblik i.

Det skal understreges, at analysen er afgrænset til alene at vedrøre kursister under 30 år på avu og deltagere under 25 år på produktionsskoler.

3.1.2 Analyse af overgang til ordinær uddannelse eller beskæftigelse

Analysen viser, i hvilken grad kursister og deltagere på avu og i produktionskoleforløb overgår til ordinær uddannelse eller beskæftigelse efter afsluttet forløb.

Den rene overgangsanalyse er kombineret med en beskrivende flowanalyse, der viser de unges beskæftigelses- og uddannelsesstatus før begyndelsen på det forberedende tilbud, og hvordan det går dem efter afsluttet forløb – også for de unge, der falder fra, inden de når at gennemføre forløbet.

I sammenligningen af overgangsgraderne mellem institutioner er der taget højde for institutionernes forskellige rammevilkår, herunder de unges og deres forældres socioøkonomiske karakteristika fra den første delanalyse såvel som kommunale og institutionsspecifikke forhold. Dette skal sikre, at identifikationen af god praksis på institutionerne reelt afspejler forskelle i praksis og ikke forskelle i kursist- og deltagersammensætningen, hvad angår de observerbare forhold.

Konkret er sammenligningen foretaget med afsæt i en multivariat statistisk model, der beskriver sammenhængen mellem sandsynligheden for at overgå til ordinær uddannelse og/eller beskæftigelse på den ene side og en række objektive karakteristika hos de unge og deres forældre og institutioner og kommuner på den anden. Ved at sammenligne de faktiske overgangsgrader med de forventede overgangsgrader fås et objektivi mål for, om de respektive institutioner opnår overgangsgrader, der er over eller under det forventede niveau, når der kontrolleres for institutionens observerbare rammevilkår.

3.1.3 Kendetegn ved de bedste institutioner (god praksis)

Udgangspunktet for identifikation af god praksis har netop været resultaterne fra den statistiske model. De bedste institutioner er her umiddelbart dem, hvor de faktiske overgangsgrader ligger markant over de forventede overgangsgrader, der blandt andet tager institutionernes kursist- eller deltagersammensætning mv. i betragtning.

Gennem kvalitative metoder (interview og fokusgrupper) og spørgeskemaundersøgelse blandt de unge har vi indsamlet viden om organisering, læringsmiljø og ikkeobserverbare forhold, der ikke fremgår af registre, i de institutioner, som gør det godt, og de institutioner, der synes at gøre det mindre godt eller ligger som forventet at dømmes efter de observerbare forhold. Dermed har vi gennem kvalitativ dataanalyse deduceret os frem til, hvad der kendetegner praksis i de institutioner, der gør det bedst i forhold

til at få deres kursister eller deltagere videre i ordinær uddannelse eller beskæftigelse.

3.2 Datagrundlag

Analysen er baseret på et omfattende datagrundlag fra tre hovedkilder:

1. Registerdata fra Danmarks Statistiks grundregistre, Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM og fraværdata fra institutionernes egne systemer.
2. En spørgeskemaundersøgelse blandt kursister og deltagere på avu og produktionsskoler.
3. Fokusgruppeinterview og kvalitative interview med kursister og deltagere og ledere på avu og produktionsskoler.

Datakilderne og relevante forhold om dataindsamlingen beskrives i det følgende. Det er i den forbindelse vigtigt at bemærke, at særligt de kvalitative analyser og spørgeskemaundersøgelsen ikke havde været mulige at gennemføre uden opbakning og deltagelse fra institutionerne selv. I den forbindelse har Landsforeningen af Produktionsledere og Lederforeningen for VUC spillet en meget aktiv rolle, ligesom foreningerne også har været behjælpelige med supplerende materiale og afklaring i analyseprocessen.

3.2.1 Registerdata

Fundamentet for de kvantitative analyser er registerdata fra Danmarks Statistiks grundregistre, herunder befolkningsregistret, uddannelsesregistret, indkomstregistret, Fertilitetsdatabase, Landspatientsregistret, kriminalitetsstatistikken over afgørelser og registeret over kursister ved voksen- og efteruddannelser. Disse registerdata er suppleret med data fra institutionernes studieadministrative systemer om fravær og økonomi.

Registerdata er blevet anvendt til både at identificere kursister og deltagere i målgruppen og til de beskrivende og statistiske analyser. I modsætning til alle de øvrige registerdata har vi ikke fraværdata for samtlige institutioner. Således har vi fraværdata for knap 65 procent af VUC'erne (19 ud af 29) og cirka 63 procent af produktionsskolerne (52 ud af 82). De statistiske analyser, hvori fravær indgår, er både foretaget med og uden fraværdata for at kunne vurdere betydningen af fravær for konklusionerne. Dette skal også ses i lyset af, at institutionernes praksis for opgørelse og registrering af fravær kan variere, og at en del af variationen i fravær på tværs af institutionerne, trods grundig vejledning i forbindelse med indsamling af disse oplysninger til nærværende analyse, kan forklares ved forskellige opgørelsesmetoder.

Analysen dækker perioden 2009-2014. Af metodiske årsager præsenteres resultaterne for forskellige perioder, afhængigt af hvilke data der har været tilgængelige. 2014 var det seneste år, som de relevante registre var opdateret til ved analysens begyndelse. Dette år bruges således til at tegne en karakteristik af kursister og deltagere på avu og produktionsskoler. For at kunne følge kursisterne og deltagerne efter afsluttet forløb i registre er det imidlertid nødvendigt at tage afsæt i 2013-tal. Det skyldes, at de senest tilgængelige data til beregning af overgang til beskæftigelse og uddannelse er 2015-data, og der ses på overgangsgrader i op til to år efter endt forløb.

I løbet af de seneste 2-3 år kan der naturligvis være sket en udvikling i de respektive institutioner såvel som for sektoren generelt – blandt andet affødt af forskellige reformer på både uddannelses- og beskæftigelsesområdet. Netop derfor er konklusionerne i denne rapport bygget på en triangule-

ring af datakilder. Således har spørgeskemaundersøgelse og interview med de unge vist, at de særlige karakteristika ved kursister og deltagere på avu og produktionsskoler, som registerdataanalyserne for perioden 2010-2014 har kortlagt, synes at være de samme og i mange tilfælde forstærket i 2016. På samme måde har vi i afdækningen af god praksis ikke alene taget udgangspunkt i de institutioner, der klarer sig bedst i analysen af overgangsgrader baseret på 2013-2014-data fra registrene, men bestræbt os på at indsamle kvalitativ information fra et repræsentativt udsnit af institutioner og ligeledes tage kvalitative kvalitetsparametre i betragtning. Når dette er nævnt, har vi dog ikke gjort opdagelser, der tilsiger, at udviklingen i sektoren igennem de seneste to år har været så markant, at registerdataanalyserne alene ikke kan danne et solidt fundament for en aktuell god praksis på området.

3.2.2 Spørgeskemaundersøgelse

For at supplere beskrivelsen af kursister og deltagere på avu og produktionskoler og for at indsamle viden om de unges syn på de forberedende tilbud, uddannelse, beskæftigelse og fremtiden generelt, er der gennemført en spørgeskemaundersøgelse. Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført som en elektronisk spørgeskemaundersøgelse i perioden maj-juni 2016. Spørgeskemaerne fremgår af bilag 5. Da målgruppen generelt er svær at engagere i spørgeskemaundersøgelser, blev spørgeskemaundersøgelsen udsendt som et link over sms til deres telefonnumre. Telefonnumrene til brug for udsendelse af spørgeskemaerne blev leveret af institutionerne.

Der var som udgangspunkt tale om en populationsundersøgelse blandt alle kursister og deltagere på avu og produktionsskoler, der enten gik eller havde gået på et af de to forberedende tilbud i 2015 og/eller 2016. Kun et fåtal af institutioner deltog ikke i undersøgelsen, hvorfor den samlede svarprocent på institutionsniveau var cirka 69 procent for VUC'erne (20 ud af 29) og cirka 82 procent for produktionsskolerne (67 ud af 82). Blandt kursister på avu var svarprocenten cirka 11 procent ($n=1.124$), og blandt deltagere på produktionsskoler var svarprocenten cirka 33 procent ($n=2.649$).

De umiddelbart relativt lave svarprocenter skal ses i lyset af, at der er tale om en svært tilgængelig målgruppe. Desuden opfylder stikprøven kravene til en god stikprøve, hvis resultater tåler generalisering til den samlede population. Således er der tale om en statistisk set stor stikprøve, ligesom der ikke er systematisk frafald i de institutioner og kursister/deltagere, der ikke har deltaget i undersøgelsen, at dømme ud fra de objektive karakteristika.

Den svært tilgængelige målgruppe, hvoraf flere for eksempel er ordblinde, er hovedårsagen til, at spørgeskemaerne blev udsendt via sms. Dette kanalvalg forventes overfor denne målgruppe at være mere egnet end for eksempel e-mail, som en relativt stor del af målgruppen ikke forventes at tjekke dagligt, endsige benytte sig af. Tilingen af udsendelsen blev desuden koordineret med institutionerne, så de unge kunne bruge en del af undervisningstiden på at besvare spørgsmålene, ligesom lærerne kunne hjælpe, hvis de unge oplevede udfordringer med besvarelsen af skemaet. Det skal her bemærkes, at visse institutioner oplevede, at de fik for kort tid til at forberede sig på spørgeskemaundersøgelsen, særligt set i lyset af de personlige spørgsmål, som underviserne gerne ville have haft mere tid til at forberede de unge på. Personlige spørgsmål om for eksempel misbrug synes dog ikke at have afholdt de unge fra besvarelse af skemaet baseret på pilottest forud for udsendelse og analyse af besvarelser for eventuel systematik i manglende svar på spørgsmål. Det kan dog have påvirket svarprocenten for avu negativt, at udsendelse af skemaerne fandt sted umiddelbart

op til prøvetermin. Her skal det dog samtidig understreges, at skemaerne i alle tilfælde er blevet sendt til de unges private mobilnummer, og at de alle derfor har haft mulighed for at besvare spørgeskemaet på det tidspunkt, der har passer dem bedst. Derudover blev Epinion på dagen for den udmeldte udsendelse af skemaet til produktionsskolerne ramt af et globalt servernedbrud af cirka en dags varighed, hvilket gjorde, at udsendelsen blev sendt senere end den først udmeldte dag.

To andre forhold vedrørende gennemførelsen af spørgeskemaundersøgelsen er desuden vigtige at påpege i relation til validiteten og reliabiliteten af besvarelsenerne. For det første har kontaktlisterne fra institutionerne i nogle tilfælde været fejlbehæftede og indeholdt kontaktoplysninger på personer, der selv siger, at de ikke har gået på de forberedende tilbud. Dette er håndteret gennem et indledende screenings spørgsmål i skemaet, hvor respondenterne bedes angive, om vedkommende går eller har gået på avu eller produktionsskole i indeværende eller foregående år. Svarprocenten vil imidlertid ikke være helt korrekt, da den er beregnet på baggrund af populationen defineret ved de kontaktlister fra institutionerne, der i analysen har vist sig at være fejlbehæftede.

For det andet indeholder spørgeskemaet personlige spørgsmål. Gennem pilottest af skemaet er det vurderingen, at respondenterne godt kan og vil besvare spørgsmålene. Set i lyset af at en relativt stor del af målgruppen er ordblinde eller taler relativt dårligt dansk og dermed har haft behov for lærernes hjælp til besvarelse af skemaet, kan der være en risiko for, at respondenterne i disse tilfælde har afgivet ukorrekte svar, for eksempel i forhold til misbrug.

3.2.3 Kvalitative interview og fokusgruppeinterview

De kvalitative interview med ledere og kursister på avu og med produktionsskoleforstandere og -deltagere blev gennemført i maj og juni 2016. Alle lederinterview og alle fokusgruppeinterview med kursister og deltagere er gennemført som semistrukturerede fysiske interview. Derudover er der gennemført en række strukturerede telefoninterview med avu-kursister og produktionsskoleledere. Spørgeguides til interview og fokusgruppeinterview er vedlagt i bilag 4.

Udvælgelsen af institutionerne og dermed informanter til de kvalitative analyseaktiviteter har taget udgangspunkt i institutionernes resultater i form af de unges overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse efter afsluttet forløb. Blandt de deltagende institutioner er der således institutioner, der gør det godt set i forhold til deres rammevilkår, ligesom der også indgår institutioner, hvor overgangsgraderne ligger væsentlig under det forventede. Institutionerne er desuden karakteriseret ved at være spredt geografisk.

På avu er der interviewet 12 ledere og i alt 51 kursister, hvoraf 39 deltog i fokusgruppeinterview og 12 i telefoninterview.

På produktionsskolerne er der interviewet 12 forstandere og i alt 55 deltagere, hvoraf 46 deltog i fokusgruppeinterview og 9 i telefoninterview.

4 Almen voksenud- dannelse (avu)

Antallet af avu-kursister under 30 år er næsten fordoblet siden 2010. Samtidig er der tale om en mere kompleks gruppe af unge, hvis overgang til videre uddannelse forudsætter en målrettet indsats, der understøtter en både faglig og social udvikling. Store variationer i kursisternes overgang til ordinær uddannelse efter afsluttet forløb på tværs af sammenlignelige institutioner indikerer potentialer ved god praksis og understreger nødvendigheden heraf for 95 procent-målsætningen.

4.1 Resume med fokus på hovedkonklusioner og anbefalinger for avu

Med reformen af avu i 2009, blev tilbuddet mere målrettet de unge mellem 18 og 30 år. I 2014 afsluttede cirka 14.000 kursister mellem 18 og 30 år deres avu-forløb, hvilket er næsten en fordobling siden 2010. Den stigende tendens er fortsat i de seneste år, blandt andet affødt af kontanthjælpsreformen i 2014. Med det relativt store optag af unge på avu bliver tilbuddets evne til at hjælpe de unge videre i uddannelsessystemet afgørende, hvis målsætningen om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse, skal nås.

Kursisterne på avu er imidlertid en forskelligartet gruppe, hvoraf mange udover faglige udfordringer også kæmper med sociale og sundhedsmæssige problemer. Overordnet kan der skelnes mellem to grupper af kursister: 1) De etniske danskere, der udover svage faglige forudsætninger også har andre udfordringer, og 2) de ikke-etniske danskere, hvis udfordringer særligt er de sproglige og kulturelle barrierer i forhold til optagelse på en dansk uddannelse. Herunder danner der sig også synlige segmenter af kursister, der hver især kræver et særligt hensyn i et læringsmæssigt perspektiv.

Kursisternes karakteristika og udfordringer varierer på tværs af institutioner. Dette betyder også, at institutionerne ikke har de samme forudsætninger for at opnå en effekt af deres indsats i forhold til at sikre de unge en god overgang til ordinær uddannelse eller beskæftigelse. Selv hvis man korrigerer for institutionernes forskellige rammevilkår (kursisternes karakteristika og kommunaløkonomiske faktorer mv., jf. bilag 1), er der store variationer i institutionernes resultater. Dette indikerer, at der er potentialer for at styrke de forberedende tilbud, så de i endnu højere grad formår at hjælpe de unge godt videre i uddannelse eller beskæftigelse.

Den forskelligartede målgruppe gør det vanskeligt at give én definition på, hvad der er god praksis i forhold til at sikre kursisters overgang til uddannelsessystemet. Der er dog et gennemgående træk ved indsatsen i de institutioner, der opnår de bedste resultater med kursisterne. Dette er en helhedsorienteret tilgang til arbejdet med kursisterne, der er målrettet de unges både faglige og sociale udfordringer. Konkret udmøntes det i målrettet samarbejde med andre institutioner, varierede undervisningsformer og inddragelse af psykologer, coaches og fraværskonsulenter, der skal hjælpe kursisterne med at mestre deres liv og sikre fastholdelse i tilbuddet. Netop en målrettet indsats for at reducere fravær er et andet kendetegn ved de institutioner, der gør det bedst. Således er der en signifikant sammenhæng mellem fravær i tilbuddet og frafald.

4.2 Om uddannelsen

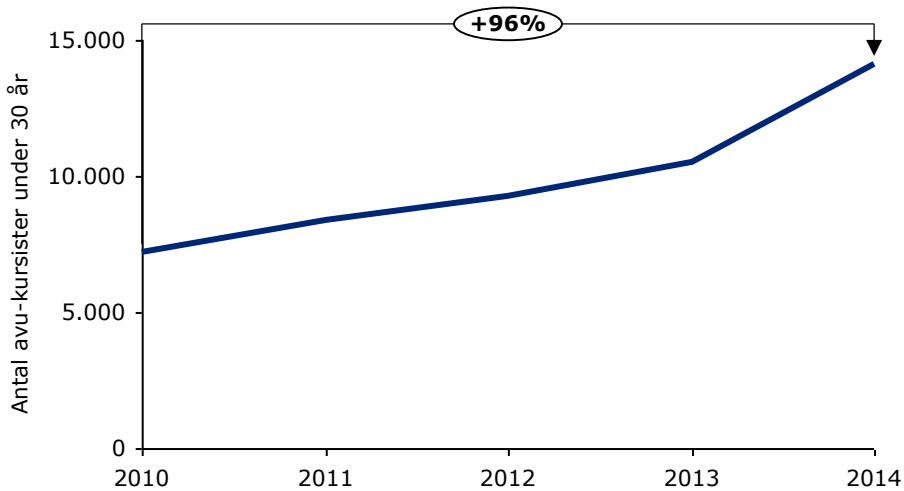
Avu er et tilbud til voksne, der ønsker at forbedre deres almene kundskaber. Undervisningen på avu tilrettelægges som enkeltfagsundervisning, og det er muligt at tage et eller flere fag ad gangen. Fagene kan afsluttes med prøver, der har samme værdi som folkeskolens afsluttende prøver og derfor er adgangsgivende til de samme uddannelser. Ikke alle unge i Danmark kommer i gang med en ungdomsuddannelse, efter de har afsluttet grundskoleforløbet. Nogle er usikre på, hvilken retning de vil gå i, mens langt hovedparten ikke umiddelbart har de forudsætninger, det kræver at påbegynde den ungdomsuddannelse, de ønsker at tage. Med den politiske målsætning om, at 95 procent af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse, er det afgørende, at unge tilbydes effektiv hjælp til igangsættelse og fastholdelse af et ungdomsuddannelsesforløb. Avu spiller således en central rolle på det forberedende område.

Avu har til formål at styrke unge voksnes muligheder for videre uddannelse og at fremme deres interesse for at uddanne sig. Avu skal styrke kursisters faglige indsigt, viden og kompetencer såvel som deres kritiske sans. Gennem uddannelsen skal kursisterne tilegne sig mundtlige og skriftlige udtryksmåder, der sætter dem i stand til at kommunikere nuanceret og målrettet. Kursisterne skal tillige lære at anvende forskellige arbejdsformer, og deres kreative og innovative evner skal udvikles. Undervisningen tilrettelægges, så kursisterne styrker deres forudsætninger for aktiv medvirken i et demokratisk samfund.⁴

29 institutioner udbyder avu, og der har i perioden 2010-2014 været et støt stigende antal kursister på avu (se figur 1) i forhold til den undersøgte målgruppe (unge under 30 år).

⁴ AVU-loven (LBK nr 1073 af 04/09/2013 Gældende), § 1, stk. 1, 2 og 3.

Figur 1. Udvikling i antallet af avu-kursister under 30 år, som har afsluttet deres avu-forløb

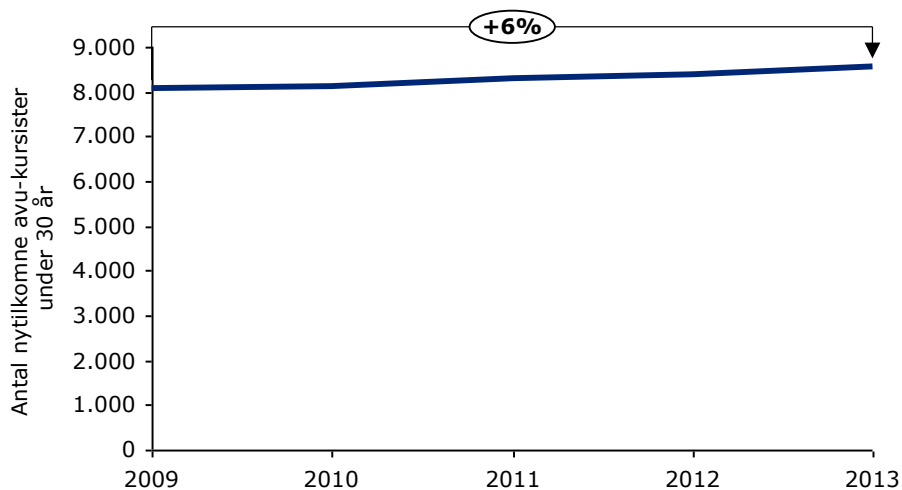

Note: Figuren viser antallet af unikke avu-kursister under 30 år, som har afsluttet deres avu-forløb.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistiks VEUV-register (Kursister ved voksen- og efteruddannelse).

Hvor der i 2010 var cirka 7.400 avu-kursister under 30 år, som afsluttede deres avu-forløb, var dette tal i 2014 steget til næsten det dobbelte, nemlig lidt over 14.000. Tilgangstallene er ikke steget i lige så høj grad. Det er dog væsentligt at holde sig for øje i tolkningen af figur 2, at det ikke har været muligt at opgøre tilgangen for 2014, hvor den væsentligste udvikling i antallet af avu-kursister (se figur 1).

Figur 2. Tilgangstal for avu (kursister under 30 år)

Note: VEUV-registret (Kursister ved voksen- og efteruddannelse) indeholder kun afsluttede forløb, hvorfor kursister, der har påbegyndt, men endnu ikke har afsluttet, deres avu-forløb, ikke er talt med.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistiks VEUV-register (Kursister ved voksen- og efteruddannelse).

4.3 Karakteristik af avu-kursister

Kendetegnet for gruppen af avu-kursister er, at der er stor diversitet. Der findes mange forskellige typer kursister, der har mange forskellige motiver for at deltage i et avu-forløb, og som er kommet dertil ad forskellige veje. Fælles for flertallet i gruppen er dog, at de har svage faglige forudsætninger. Ligeledes har store dele af avu-kursisterne personlige og/eller sociale problemer og kommer fra uddannelsesfremmede hjem.

I tabel 1 nedenfor kan det ses, at blandt de cirka 14.000 avu-kursister, der i 2014 var tilmeldt avu, havde 58 procent gennemført folkeskolens afsluttende prøver. Til sammenligning bestod mere end 8 ud af 10 (84 procent) folkeskoleelever folkeskolens afsluttende prøver i 2015. Avu-kursister med anden etnisk herkomst end dansk kan have gennemført uddannelse svarende til folkeskoleniveau eller højere uden at fremgå af denne statistik. Ikke-etniske danskere udgør en relativt stor andel af kursistgruppen på avu (se nedenfor), hvorfor de kan trække meget ned i opgørelsen. Ikke-etniske danskere defineres som personer, der er født i udlandet, og hvor ingen af forældrene er danske statsborgere, eller personer, der er født i Danmark, og hvor ingen af forældrene er født i Danmark eller er danske statsborgere. For gruppen af etnisk danske avu-kursister gælder, at 72 procent har bestået folkeskolens afsluttende prøver. For avu-kursister fra andre vestlige lande er andelen 32 procent, og blandt ikke-vestlige avu-kursister har halvdelen (50 procent) bestået folkeskolens afsluttende prøver.

Registerdata fra Danmarks Statistik og kvalitative interview med målgruppen viser, at der overordnet er to grupper på avu: 1) Etnisk danske kursister, der har svage faglige forudsætninger for uddannelse og ofte også sociale udfordringer og 2) ikke-etniske danskere, der har sproglige og kulturelle udfordringer i forhold til at gennemføre en dansk uddannelse.

Ser man på karaktergennemsnit fra folkeskolen, kan man se, at gruppen af avu-kursister generelt har svage faglige forudsætninger for uddannelse. Avu-kursister, der har gennemført folkeskolen, har et karaktergennemsnit herfra på 3,5, hvilket er markant lavere end landsgennemsnittet for 2015, der var på 6,8.

Adspurgt i spørgeskema svarer 17 procent af avu-kursisterne, at de er ordblinde. Til sammenligning vurderer 7 procent af voksne danskere sig selv som ordblinde.⁵ Der er altså en overrepræsentation af personer, der betragter sig selv som ordblinde på avu i forhold til befolkningen generelt.⁶ I relation hertil kan det nævnes, at kun 8 procent af avu-kursisterne modtager ordblindeundervisning (se tabel 1). Dette skal dog ses i lyset af, at kursisterne som udgangspunkt kun kan modtage SU til ordblindeundervisning, hvis de er over 18 år.

⁵ Elbro m.fl., 1991.

⁶ Denne overrepræsentation kan skyldes, at ordblindeundervisning typisk hører under VUC. En del af de interviewede avu-kursister er blevet testet ordblinde (hvilket ikke har været opdaget i folkeskolen) og er derfor kommet ind på avu via ordblindeundervisning. Enkelte var for eksempel startet på en erhvervsuddannelse, som de måtte opgive på grund af ordblindhed og derfor fik ordblindeundervisning og avu-fag med henblik på at kunne genoptage deres erhvervsuddannelse. Andre ordblinde kombinerer FVU eller hf med undervisning i et fag (fx dansk) på avu.

Af tabel 1 kan det endvidere ses, at hver sjette avu-kursist (17 procent) har minimum én forælder med en videregående uddannelse, hvor det for deltagerne på ungdomsuddannelser gælder næsten hver anden (48 procent).

Tabel 1. Avu-kursisters faglige forudsætninger

	Avu-kursister	Population
Bestået folkeskolens afsluttende prøver	58 %	84 %
Gennemsnit fra folkeskolen	3,5	6,8
Andel med minimum én forælder med en VU*	17 %	48 %***
Har modtaget ordblindeundervisning	8 %	-
Angiver at være ordblind**	17 %	7 %

* VU = videregående uddannelse.

** Kursister, der i spørgeskemaundersøgelsen angiver, at de er ordblinde.

*** Andelen af deltagere på ungdomsuddannelser med forældre, der har en videregående uddannelse, 2014 (Danmarks Statistiks uddannelsesstabeller).

Kilde: Danmarks Statistik, Deloitte's spørgeskemaundersøgelse, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Styrelsen for It og Læring, Danmarks Evalueringsinstitut og Socialstyrelsen.

Den kvantitative karakteristik af en målgruppe med svage faglige forudsætninger underbygges af kvalitative interview med kursister og ledere på avu, der peger på, at store dele af målgruppen har svært ved at koncentrere sig over længere tid og generelt har indlæringsvanskeligheder.

Blandt de væsentligste årsager til at vælge avu angiver kursisterne styrkede muligheder for at læse videre eller få det job, de gerne vil have.

Figur 3. Kursisternes motivation for at være på avu

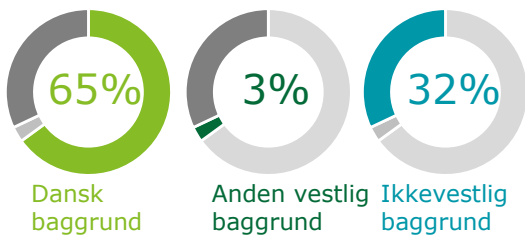
Kilde: Deloitte's spørgeskemaundersøgelse. N=1.224.

Note: Respondenterne har kunnet svare flere ting.

Foruden svage faglige forudsætninger er der også en stor del af avu-kursisterne, der har sproglige udfordringer i forhold til at gennemføre et avu-forløb. Af kursister, der i 2014 var tilmeldt avu, havde 35 procent en anden baggrund end dansk, og hver tredje (32 procent) avu-kursist havde en ikke-vestlig baggrund. Til sammenligning udgør indvandrere og efterkommere fra vestlige og ikke-vestlige lande henholdsvis 4 og 8 procent af den danske

befolkning. Ikkevestlige kursister er således meget overrepræsenteret på avu.

Figur 4. Avu-kursisters baggrund

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik.

Ifølge kursisterne og institutionslederne på avu betyder denne overrepræsentation dels, at der blandt mange af kursisterne er manglende danskundskaber, dels at der er en række kulturelle udfordringer i forhold til kursisternes uddannelsesforløb, fx at forstå det danske uddannelsessystem, og hvad det forventer og kræver af den enkelte kursist

Interviewene peger imidlertid også på, at de kursister, der har en anden baggrund end dansk, ofte er meget motiverede for uddannelse, men at de til gengæld sprogligt og fagligt ofte starter lidt bagud på point. I den forbindelse fremhæves en generel mangel på motivation for at gennemføre uddannelsen blandt de etnisk danske kursister, der har fået et uddannelsespålæg fra kommunen og ofte har diagnoser, sociale problemer, kriminelle forhold mv. med i bagagen.

Gruppen af avu-kursister har typisk også en række andre forhold i deres liv, der kan bidrage til at vanskeliggøre gennemførelsen af et uddannelsesforløb (se figur 5).

Figur 5. Øvrige forhold gældende for avu-kursister

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik.

For eksempel har hver femte (22 procent) avu-kursist et forsørgeransvar parallelt med deres uddannelse, hvoraf cirka halvdelen har mere end ét barn. 12 procent af kursisterne har en dom for kriminalitet, og når adspurgt i spørgeskemaundersøgelsen angiver hver syvende (14 procent), at de ikke har en ren straffeattest. Kun cirka 1 procent af den danske befolkning har en dom for kriminalitet.⁷ 7 procent har en psykisk diagnose, og 21 procent angiver at have en psykisk diagnose, når adspurgt i spørgeskemaundersøgelsen. Til sammenligning angiver 13 procent af unge voksne danskere i nationale undersøgelser, at de har dårligt mentalt helbred.⁸ Endelig havde kursisterne i gennemsnit haft 1,1 indlæggelse i 2014.

Der tegnes således et billede af avu-kursisterne som unge voksne med svage forudsætninger for uddannelse. Endvidere udgør tosprogede med manglende danskundskaber en væsentlig del af kursistgruppen.

⁷ Reference til befolkningen er fra Rambølls analyse af de økonomiske konsekvenser på området for udsatte børn og unge (2012).

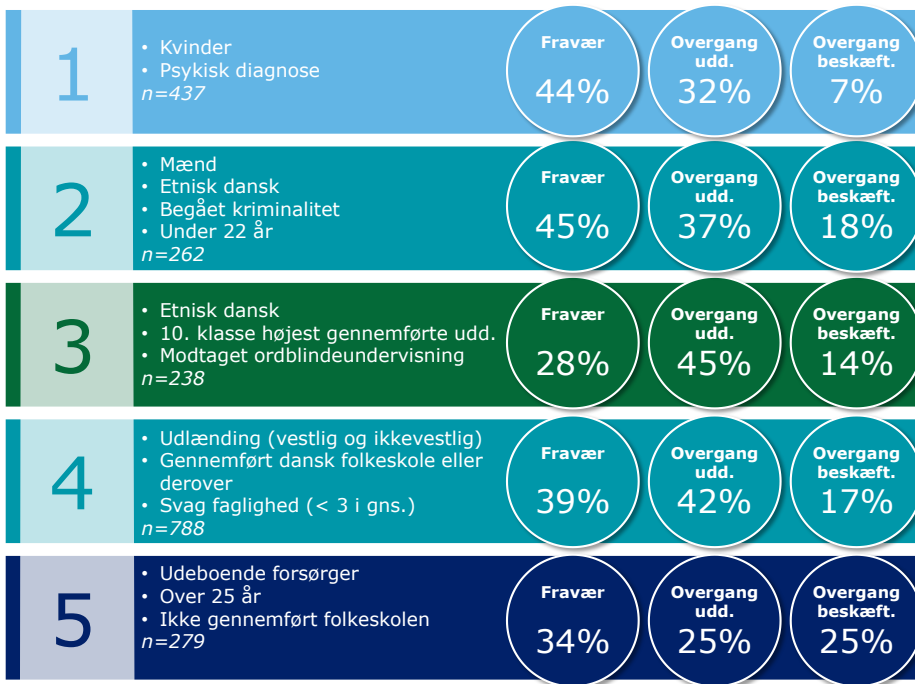
⁸ Den Nationale Sundhedsprofil, Sundhedsstyrelsen 2013. Beregninger foretaget på aldersgruppen 16-34-årige.

Avu-kursisterne er dog en mangfoldig målgruppe, der bedst analyseres og præsenteres sådan. Den følgende karakteristik af kursisterne vil derfor være inddelt i fem segmenter, der er resultatet af en klyngeanalyse gennemført på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik. De fem segmenter er alle undergrupper til de to overordnede grupper af avu-kursister: 1) Etnisk danske kursister, der har svage faglige forudsætninger for uddannelse og ofte også sociale udfordringer, og 2) ikke-etniske danskere, der har sproglige og kulturelle udfordringer i forhold til at gennemføre en dansk uddannelse. Kursisterne i de forskellige klynger vil have forskellige faglige og sociale behov, der er afgørende at adressere i forhold til at sætte kursisterne i stand til at overgå til ordinær uddannelse eller beskæftigelse.

Klyngeanalyse er en multivariat statistisk teknik, hvor vi på baggrund af udvalgte variable grupperer kursisterne. Der findes flere metoder til at gøre dette, men fælles for dem alle er, at de vil resultere i en gruppering af kursisterne, så kursisterne i samme gruppe (klynge) er så ens (homogene) som muligt, samtidig med at klyngerne er så forskellige som muligt – defineret ud fra udvalgte variable.

Figur 6 nedenfor viser de fem klynger, der former sig ud fra data. For alle klyngerne er vist de karakteristika, der definerer de kursister, der er i dem, og deres gennemsnitlige fravær og overgang til henholdsvis ordinær uddannelse og beskæftige et år efter, de færdiggjorde deres avu-forløb.

Figur 6. Segmenter blandt avu-kursister

Note: Klyngeanalysen er baseret på 2013-årgangen. Overgangsgraderne er opgjort et år efter færdiggørelsen af kursisternes avu-forløb. Fraværstatistikken er foretaget blandt de 19 institutioner, der har oplyst fraværsprocent. Klyngeanalysen er baseret på de 10.506 afsluttede forløb i 2013. Fraværstatistik og overgangsgrader er beregnet for de grupper, der opfylder de kriterier, der er defineret af klyngeanalysen, for eksempel for klynge 1 at være kvinde og have en psykisk diagnose.

Kilde: Deloitte's beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og fraværdata fra institutionerne.

I forhold til fravær har særligt unge danske mænd, der har begået kriminalitet, meget fravær. Gennemsnittet for denne gruppe er 45 procent fravær. Også gruppen af kvinder med psykiske diagnoser har et højt fravær (44 procent). Disse to klynger understreger billedet fra den tidligere beskrevne karakteristik af avu-kursisterne og fra de kvalitative interview om en gruppe af etniske danskere, der mangler motivation for uddannelse og har mange sociale udfordringer at kæmpe med.

Klynge 3 indikerer, at i de tilfælde, hvor avu-kursisternes faglige udfordringer bliver imødekommet (her i form af ordblindundervisning), er der et væsentlig lavere fravær og samtidig en høj overgang til uddannelse (henholdsvis 28 og 45 procent). De kvalitative interview viser, at dette også gælder for de sociale problemer – kursisterne bliver motiveret af lærere, der kerer sig om dem og anerkender deres behov.

Den laveste overgangsgrad til ordinær uddannelse ses blandt gruppen af udeboende forsørgere over 25 år (klynge 5). Her er en fjerdedel (25 procent) af gruppen i gang med ordinær uddannelse et år efter afslutningen af deres avu-forløb. Til gengæld har denne klynge den klart største overgangsgrad til beskæftigelse – hver fjerde (25 procent) i denne gruppe er i beskæftigelse et år efter avu.

I forhold til den samlede overgangsgrad er gruppen af kvinder med psykiske diagnoser (klynge 1) den mest udfordrede. Figur 6 lader i det hele taget

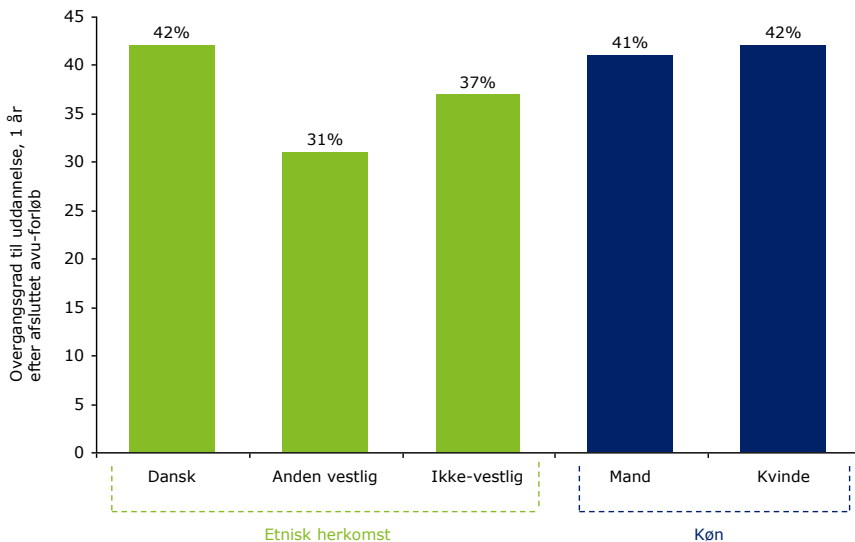
til at understrege en af de væsentligste pointer fra de kvalitative interview med kursister og ledere på avu: den væsentligste udfordring i forhold til at gøre kursisterne klar til ordinær uddannelse og/eller beskæftigelse er de sociale og psykiske problemer, kursisterne har. Sproglige og faglige udfordringer kan i langt højere grad håndteres, hvilket i modsætning til de øvrige udfordringer også er det, der er formålet med avu, jf. lovgivningen.

Klyngerne illustrerer en bredde i kursistsammensætningen, som de bedste institutioner formår at håndtere.

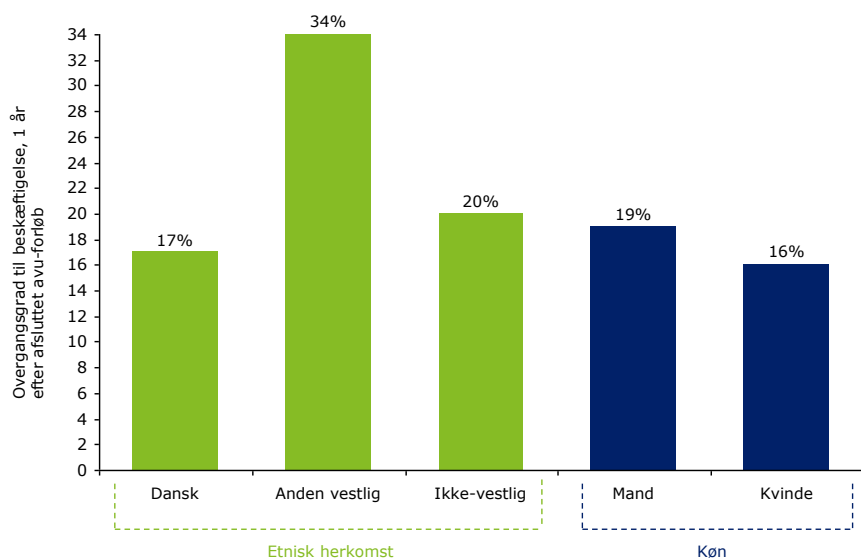
4.3.1 Variation på tværs af køn og etnicitet

Figur 7 og figur 8 nedenfor viser, at der i forhold til overgangsgrader til henholdsvis ordinær uddannelse og beskæftigelse ikke er den store forskel mellem mænd og kvinder. I forhold til overgangsgraden til ordinær uddannelse (figur 7), præsterer de etnisk danske avu-kursister lidt bedre end de øvrige kursister. Kursisterne med en anden vestlig herkomst har den laveste overgangsgrad til ordinær uddannelse. Deres overgangsgrad er 31 procent, hvor den for henholdsvis etnisk danske kursister og kursister med en ikke-vestlig baggrund har overgangsgrader på 41 og 37 procent. Af figur 8 kan det imidlertid ses, at det er gruppen af kursister med en anden vestlig herkomst end dansk, der har den højeste overgangsgrad til beskæftigelse. 34 procent af kursisterne med en anden vestlig baggrund er således i beskæftigelse 1 år efter endt avu-forløb. Til sammenligning er kun 17 procent af de etnisk danske kursister og 20 procent af kursisterne med en ikke-vestlig baggrund i beskæftigelse 1 år efter endt avu-forløb.

Figur 7 - Overgangsgrad til ordinær uddannelse 1 år efter afsluttet avu-forløb, fordelt på baggrundsforhold

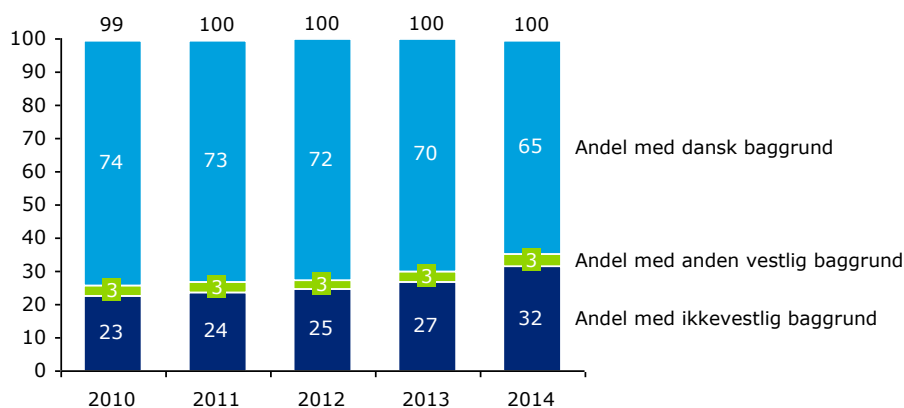
Figur 8 - Overgangsgrad til beskæftigelse 1 år efter afsluttet avu-forløb, fordelt på baggrundsforhold

4.3.2 Variation i kursistsammensætningen over tid

Kursistsammensætningen på avu har gennem årene udviklet sig meget. Avu henvender sig i højere grad end tidligere til unge voksne med svage forudsætninger for uddannelse og til tosprogede med manglende dansk-kundskaber. Det kan således ses af figur 9, at andelen af kursister med dansk baggrund har været faldende siden 2010. Særligt gruppen af kursister med en ikkevestlig baggrund har været stigende i perioden. I samme periode er andelen af etniske danskere blandt 18-30-årige i hele befolkningen faldet fra 84 procent til 82 procent.

Figur 9. Udvikling i avu-kursisternes etnicitet

Kilde: Danmarks Statistik.

Note: Ikke alle søjlerne summerer til 100 procent, da en lille del af kursisternes etnicitet er ukendt.

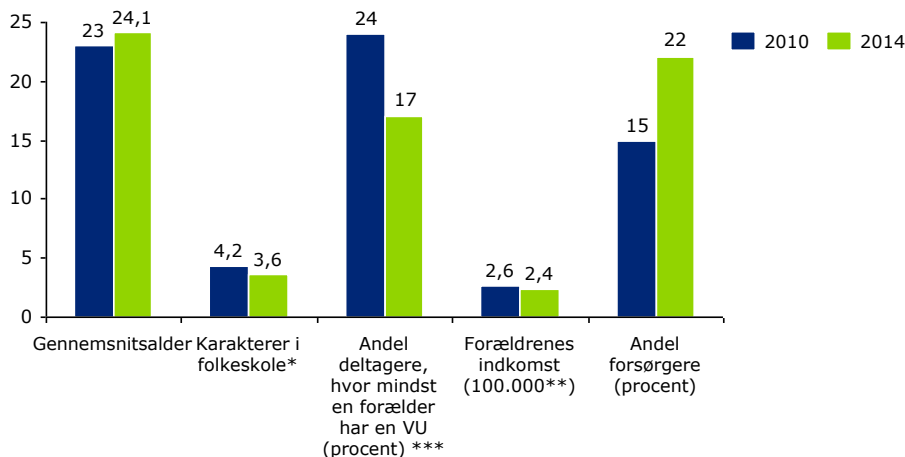
Gennemsnitsalderen (for målgruppen under 30 år) har generelt været stigende fra 2010, hvor den var 23 år, til 2014, hvor avu-kursisterne i gennemsnit var 24,1 år (se figur 10 nedenfor).

Gruppens karaktergennemsnit fra folkeskolen (blandt dem, der har gennemført denne) er i samme periode faldet fra 4,2 til 3,6.

Vurderes kursisternes faglige forudsætninger på baggrund af deres forældres baggrund, ses en tendens til, at kursisternes forældre i mindre og mindre grad har en længere videregående uddannelse, ligesom forældrenes

indkomst i perioden også har været faldende. I tillæg hertil er mere end hver femte avu-kursist (22 procent) i dag forsørger, hvor det i 2010 kun var hver syvende (15 procent).

Figur 10. Udvikling i avu-kursisters baggrundsforhold

* Gennemsnit for dem, der har taget folkeskolens afgangseksamen.

** Baseret på 2008-tal.

*** VU = videregående uddannelse.

Kilde: Danmarks Statistik.

Ovenstående tegner således et billede af en målgruppe, der henover de seneste år har fået svagere faglige forudsætninger og dermed kræver en ændring i tilgangen til undervisningen på avu. I de kvalitative interview peger lederne på, at det betyder, at man for at kunne udvikle avu-kursisterne fagligt også er nødt til at have fokus på deres faglige, sociale og personlige problemer. De oplever, at det betyder, at lærernes arbejde – parallelt med deres faglige undervisning – lige så ofte har karakter af støt-tepædagog og coach som underviser. De seneste års reformer og i særdeleshed kontanthjælpsreformen fremhæves i interview som betydende faktorer for denne udvikling.

4.3.3 Variation i kursistsammensætningen på tværs af avu-udbydere

Der er en væsentlig variation i kursistsammensætningen på tværs af de 29 avu-udbydere. Denne forskel i institutionernes kursistgrundlag vil naturligvis påvirke institutionernes læringsmiljø og dermed også deres muligheder for at ruste kursisterne til videre uddannelse eller beskæftigelse.

Tabel 2 nedenfor illustrerer variationen i institutionernes kursistgrundlag. Tabellen viser i anden kolonne gennemsnittet af institutionernes kursisters gennemsnit på en række nøglevariable. I kolonne tre og fire vises henholdsvis det laveste og højeste gennemsnit, der er fundet blandt de 29 institutioner.

Tabel 2. Variation i institutionernes kursistgrundlag

	Gennemsnit	Minimum*	Maksimum*
Køn (andel kvinder)	55 %	42 %	63 %
Alder	23,2	21,9	24,1
Fravær	35 %	22 %	64 %
Andel, der har modtaget ordblindeundervisning	7 %	0 %	14 %
Andel forsørgere	16 %	9 %	21 %
Andel med psykisk diagnose	7 %	4 %	15 %
Andel med dom for kriminalitet	12 %	9 %	18 %
Andel etniske danskere	71 %	43 %	86 %
Andel kursister fra andre vestlige lande	3 %	0 %	9 %
Andel kursister fra ikkevestlige lande	26 %	13 %	50 %
Andel med forældre med en videregående uddannelse	19 %	13 %	30 %
Karaktergennemsnit ved afslutning af folkeskolen	3,77	3,09	4,32

* Minimum/maksimum gennemsnit per institution.

Note: Analyse af 2013-årgangen på institutionsniveau. Fraværstatistikken er foretaget blandt de 19 institutioner, der har oplyst fraværspocent.

Kilde: Deloitte's beregninger baseret på data fra Danmarks Statistik.

Tabellen viser, at institutionerne arbejder med vidt forskellige målgrupper. Andelen af kursister med forældre, der har en videregående uddannelse varierer fra omkring hver tiende i én institution (13 procent) til næsten hver tredje i en anden (30 procent). Ligeledes har institutionen med den største andel kursister (18 procent) med strafferetlige domme dobbelt så stor en andel som den institution, der har den mindste andel (9 procent). Desuden har institutionen med flest kursister med psykiske diagnoser over tre gange så stor en andel af sådanne kursister som den institution med færrest (henholdsvis 15 og 4 procent).

Fravær er generelt en stor udfordring for alle avu-udbydere, men også her er der stor variation i niveauet. Fraværspocenten varierer fra 22 procent til 64 procent, og i gennemsnit har avu-kursisterne en fraværspocent på 35 procent. Kapitel 4.5.1 beskriver, hvordan institutionerne på forskellige måder arbejder med at nedbringe fraværet.

Institutionerne har ikke kunnet finde særlige mønstre i fraværet, udover at en del fravær skyldes omstændigheder i kursistens liv, som institutionerne ikke kan ændre på. Det kan for eksempel være psykiske udfordringer som depression, angst mv. eller syge børn.

Dette underbygges af regressionsanalyser af registerdata, der viser en statistisk signifikant sammenhæng mellem antallet af strafferetlige domme, indlæggelser og psykiske diagnoser og fravær (se bilag). Ligeledes er der i data en statistisk sammenhæng mellem det at være udeboende og have et højere fravær.

Kursisterne fortæller selv om årsagerne til fravær, at det skyldes de ovenfor nævnte forhold, men de nævner også, at lærerne kan være årsag til fra-

vær. Det betyder meget for kursisterne, at der er en fast lærer, så hvis de for eksempel skal have vikarer i en periode, kan de godt finde på at blive hjemme, fordi de ikke orker skift og uro. Dette kan ligeledes genfindes i registerdata, hvor der er en statistisk signifikant sammenhæng mellem det at modtage ordblindeundervisning og lavere fravær – der, hvor kursisternes behov bliver anerkendt, er der større motivation for læring.

Registerdataanalyserne peger endvidere på, at jo højere karakterer, man har fra folkeskolen, jo større sandsynlighed er der for et lavt fravær på avu. Endelig viser data, at jo ældre man er, jo større sandsynlighed er der for højere fravær.

I det følgende præsenteres to sammenligninger af institutionernes overgangsgrader: En, der tager hensyn til institutionernes kursistgrundlag, og en, der ikke gør. De to forskellige sammenligninger foretages med henblik på at illustrere betydningen af institutionernes forskellige kursistgrundlag. Denne tilgang vil endvidere belyse et forbedringspotentiale der, hvor der er variation i overgangsgrader for sammenlignelige institutioner.

4.4 Overgangsmønstre

For at afdække god praksis analyseres kursisternes overgangsmønstre i forhold til institutionernes praksis og kursistsammensætning såvel som variationer heri på tværs af institutioner. Dette gøres med henblik på at identificere drivere og barrierer for kursisternes overgang til enten ordinær uddannelse eller beskæftigelse efter endt uddannelsesforløb.

4.4.1 Flowanalyse avu – hvor kommer kursisterne fra, og hvad overgår de til?

Figur 11 nedenfor viser avu-kursisternes forsørgelsesgrundlag inden og efter deres avu-forløb. Opgørelsen er foretaget på baggrund af DREAM-data, der omfatter samtlige personer, der har modtaget overførselsindkomster. Dele af målgruppen for avu er meget ung, og mange er derfor også hjemmeboende og gør derfor ikke brug af deres mulighed for SU eller er ikke berettigede til SU. De modtager således ikke offentlig forsørgelse, mens de for eksempel færdiggør grundskolen eller er i gang med en anden ungdomsuddannelse. De vil derfor fremgå som selvforsørgende uden beskæftigelse. Denne kategori skal således tolkes med forbehold for dette – både inden og efter deres avu-forløb.

Avu-kursisterne kommer typisk fra afbrudte uddannelser eller ledighed (se figur 11). 59 procent var selvforsørgende uden beskæftigelse i perioden inden deres uddannelsesstart. I denne gruppe er også personer, der er under uddannelse, men som ikke er SU-berettigede. 5 procent modtog SU på en ordinær uddannelse, og 7 procent var på anden offentlig forsørgelse. 3 ud af 10 (29 procent) avu-kursister var i beskæftigelse, inden de påbegyndte deres avu-forløb.

Avu er præget af et relativt højt frafald, idet cirka 38 procent ikke gennemfører deres kursus. Blandt dem, der falder fra undervejs, er lidt over 40 procent på offentlig forsørgelse tre måneder efter, de stoppede deres avu-forløb. Cirka 20 procent er i beskæftigelse, og lige så stor en andel er i gang med en anden uddannelse (21 procent). Endelig er hver sjette (17 procent) selvforsørgende uden beskæftigelse tre måneder efter de faldt fra på avu.

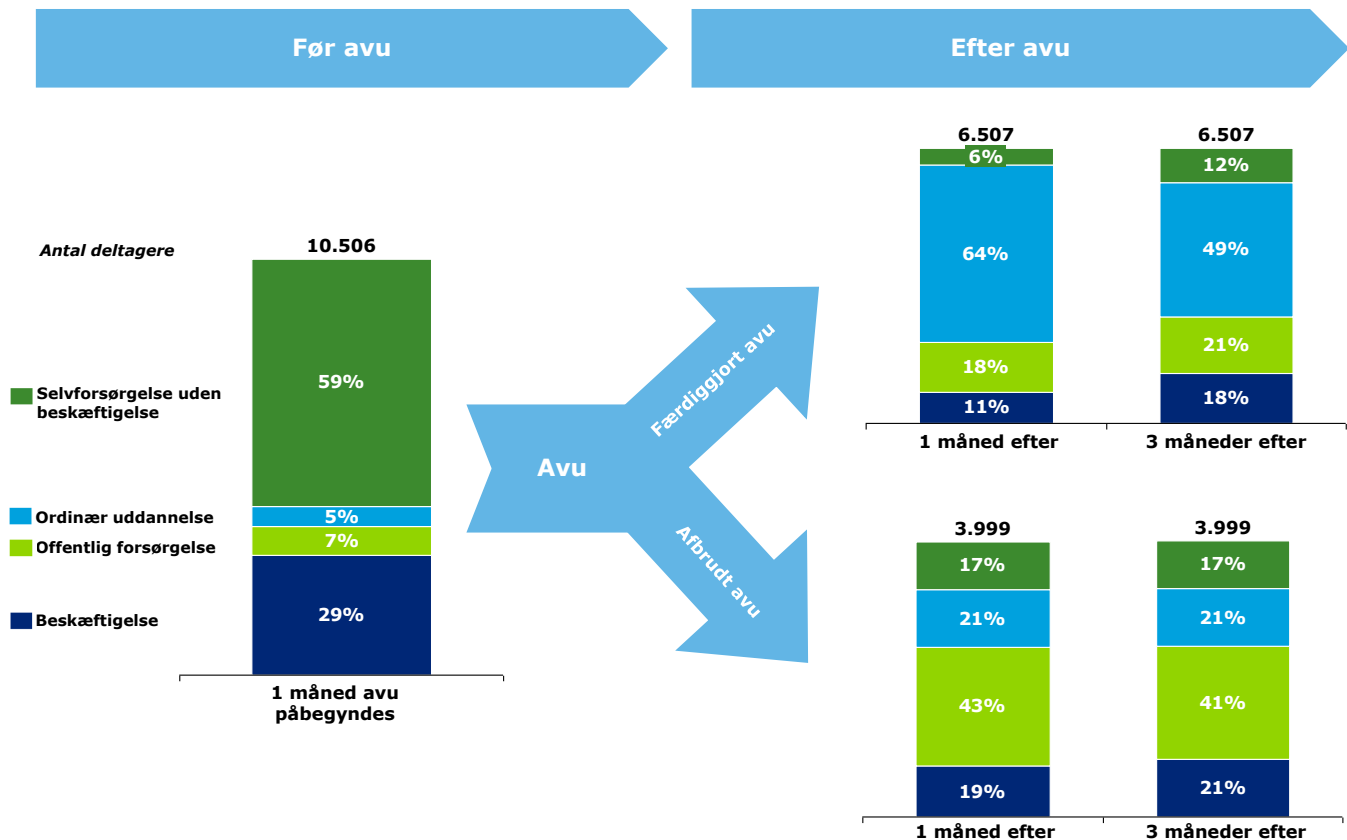
Blandt de kursister, der gennemfører deres kursus, overgår cirka halvdelen til ordinær uddannelse (48 procent), og næsten hver femte (18 procent) er i beskæftigelse tre måneder efter afslutningen af deres avu-forløb. 21 pro-

cent er på offentlig forsørgelse, og 12 procent er selvforsørgende uden beskæftigelse.

Store dele af de avu-kursister, der var selvforsørgende uden beskæftigelse inden deres avu-forløb og på offentlig forsørgelse efter, er formentlig unge hjemmeboende, der undervejs i deres avu-forløb flytter hjemmefra.⁹

Figur 11 nedenfor viser til venstre avu-kursisternes forsørgelsesgrundlag den seneste måned inden påbegyndelsen af deres avu-forløb. Øverst til højre vises forsørgelsesgrundlaget henholdsvis 1 måned og 3 måneder efter avu-forløbet for de cirka 60 procent, der gennemfører deres avu-forløb. Nederst til højre er samme opgørelse for de cirka 40 procent, der falder fra undervejs i deres avu-forløb.

Figur 11. Avu-kursisternes vej til og fra avu

Note: Analyse af 2013-årgangen.

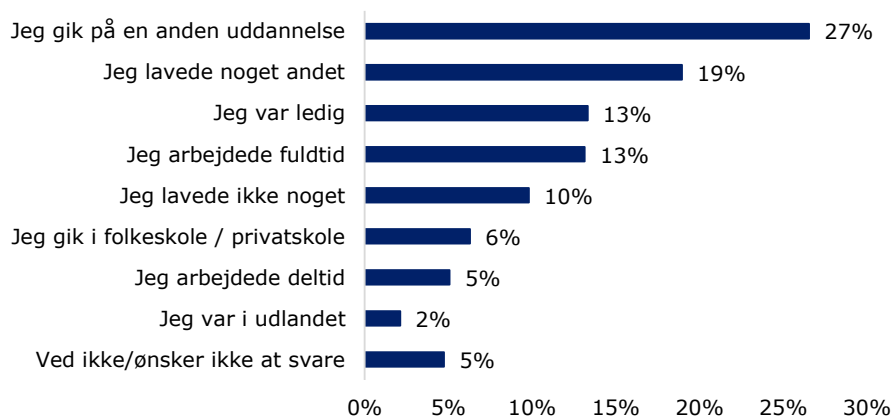
Kilde: Deloitte's beregninger baseret på data fra Danmarks Statistik, herunder DREAM-data.

Jævnfør registerdataanalysen er der en tendens til, at de avu-kursister, som gennemfører avu, i lidt højere grad var i beskæftigelse eller i gang med en anden uddannelse, inden de påbegyndte deres avu-forløb, end de avu-kursister, der ikke gennemfører.

Adspurgt angiver en tredjedel (33 procent) af avu-kursisterne, at de gik på en anden uddannelse eller i folkeskole, inden de påbegyndte deres avu-forløb. Hver sjette (18 procent) avu-kursist angiver, at vedkommende arbejdede enten deltid eller fuldtid året inden.

⁹ Dette bekræftes af fokusgruppeinterview med avu-kursister.

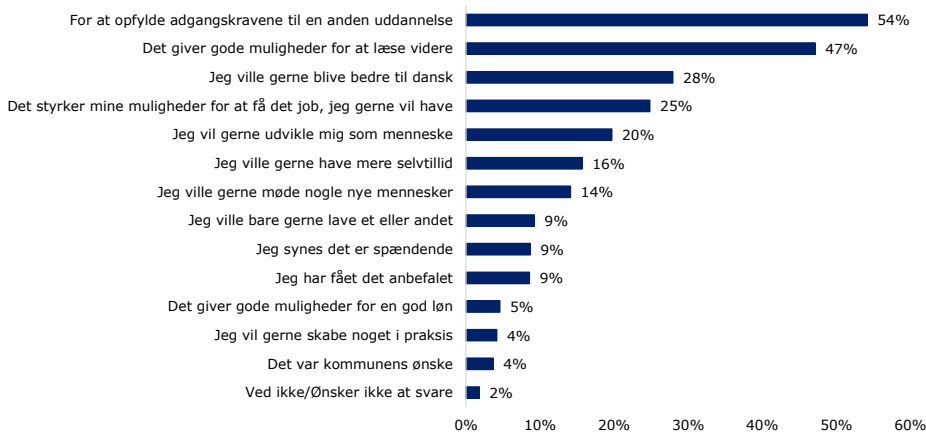
Figur 12. Avu-kursisters angivelse af, hvad de beskæftigede sig med inden deres avu-forløb

Kilde: Deloitte's spørgeskemaundersøgelse.

I forhold til motivationen for avu har kursisterne generelt selv været drivende for uddannelsesvalget (65 procent), og flertallet har valgt avu med henblik på at videreuddanne sig (se figur 13). Hvor over halvdelen af kursisterne orienterer sig mod videre uddannelse, er det kun hver fjerde (25 procent), der har valgt avu med beskæftigelse som sigte. Mere end hver fjerde har valgt avu, fordi de gerne ville blive bedre til dansk. For kursister med anden etnisk herkomst end dansk gælder dette for cirka 54 procent.

Figur 13. Avu-kursisternes egen angivelse af årsag til valg af avu

Kilde: Deloitte's spørgeskemaundersøgelse.

De avu-kursister, der falder fra undervejs i deres avu-forløb, adskiller sig på en række nøgleforhold fra de avu-kursister, der gennemfører (se tabel 3 nedenfor).

Af tabellen kan det ses, at gruppen af avu-kursister, der gennemfører deres avu-forløb, i gennemsnit har færre hjemmeboende børn og i mindre grad har psykiske diagnoser og strafferetlige domme.

Tabel 3. Karakteristika for kursister, der gennemfører og afbryder avu

	Gennemfører avu	Afbryder avu
Andel mænd	50 %	50 %
Fravær	28 %	50 %
Andel ordblinde	7 %	7 %
Andel forsørgere	16 %	17 %
Andel med psykisk diagnose	6 %	9 %
Andel med dom for kriminalitet	10 %	17 %
Andel etniske danskere	71 %	69 %
Andel kursister fra andre vestlige lande	3 %	3 %
Andel kursister fra ikkevestlige lande	26 %	28 %

Kilde: Danmarks Statistik.

Endvidere er det væsentligt at bemærke, at dem, der falder fra, har et væsentlig højere fravær i løbet af deres avu-forløb. De har således en gennemsnitlig fraværsporcet på 50, hvor dem, der gennemfører, i gennemsnit har et fravær på 28 procent.

Forældrenes uddannelsesniveau og kursisternes karaktergennemsnit fra folkeskolen har en statistisk signifikant betydning for kursisternes sandsynlighed for at falde fra undervejs i deres avu-forløb. Sammenhængen er således, at jo mere veluddannede forældrene er, og jo bedre karakterer kursisterne har, jo større sandsynlighed er der for, at de gennemfører avu. Fravær har omvendt en statistisk signifikant og negativ betydning for sandsynligheden for at gennemføre avu (se bilag).

4.4.2 Overgangsgrader

Jævnfør bekendtgørelse af lov om almen voksenuddannelse ... har *"almen voksenuddannelse til formål at styrke voksnes muligheder for videre uddannelse og at fremme deres interesse for at uddanne sig."*

Det er derfor afgørende for en afdækning af god praksis at identificere de institutioner, der lykkes bedst med dette. Konkret vurderes derfor i det følgende institutionernes gennemsnitlige andel kursister, der overgår til ordinær uddannelse. Dette outputmål suppleres af en overgangsgrad til beskæftigelse og en samlet overgangsgrad, der kombinerer overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse.

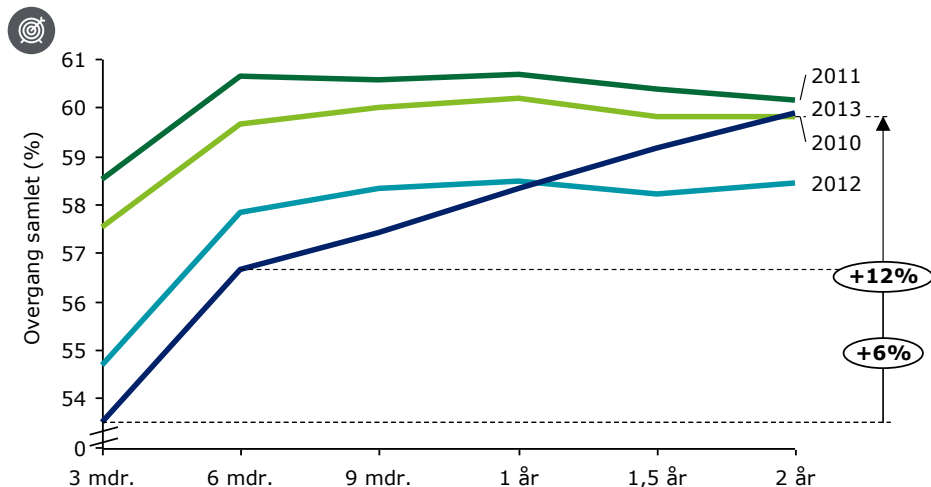
Først ansues variationen i overgangsgrader på tværs af årgange og derefter på tværs af segmenter.

Variation over tid

En sammenligning i de seneste avu-årganges overgangsgrad til ordinær uddannelse og beskæftigelse viser ikke noget entydigt mønster i udviklingen over tid (se figur 14). For alle årgange gælder det dog, at overgangsgraden stiger med tiden. 2013-årgangens overgangsgrad stiger 6 procent i løbet af det første halve år og samlet 12 procent i løbet af to år efter kursisternes avu-forløb.

I figur 14 nedenfor ses udviklingen i avu-kursisternes gennemsnitlige overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse tre måneder til to år efter, kursisterne har gennemført eller er faldet fra deres avu-forløb. Udviklingen er vist for hver årgang i perioden 2010-2013.

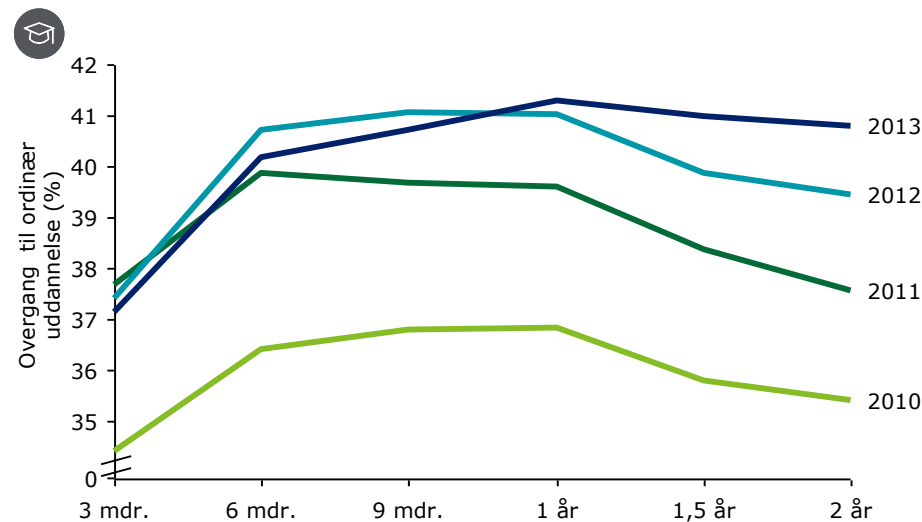
Figur 14. Udvikling i overgangsgrad til ordinær uddannelse og beskæftigelse

Kilde: Deloitte's beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Fokuseres der på udviklingen i henholdsvis overgangsgrader til ordinær uddannelse og beskæftigelse isoleret (se figur 15 og figur 16), kan det ses, at der henover årene har fundet en substitution fra afgang til beskæftigelse til overgang til uddannelse sted. Figurerne viser således, at der for 2011-årgangen var væsentlig lavere overgangsgrader til ordinær uddannelse end for 2014-årgangen.

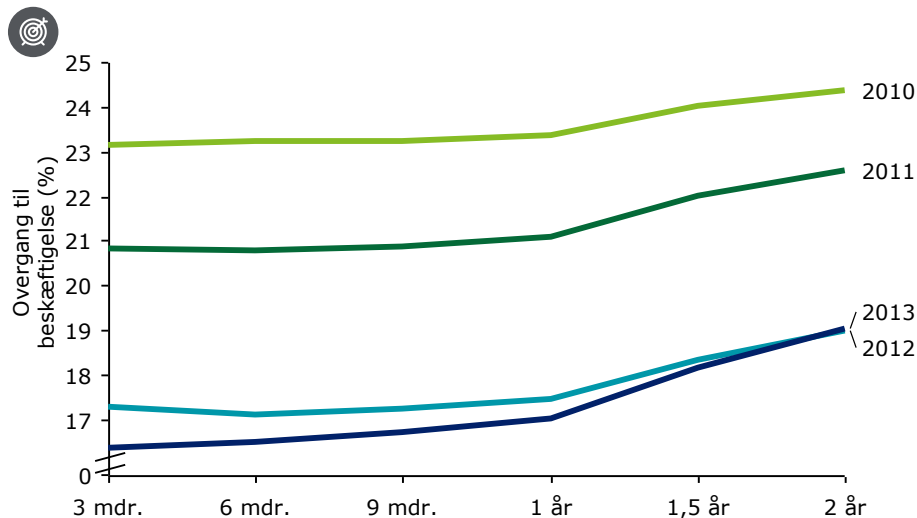
Figur 15. Udvikling i overgangsgrad til uddannelse

Kilde: Deloitte's beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Ligeledes viser figur 15 og figur 16, at der på tværs af årgange finder en løbende substitution fra uddannelse til beskæftigelse sted. Det første halve til hele år efter avu-forløbet overgår kursisterne således typisk til ordinær uddannelse, hvorefter de i højere grad overgår til beskæftigelse.

Figur 16. Udvikling i overgangsgrad til beskæftigelse

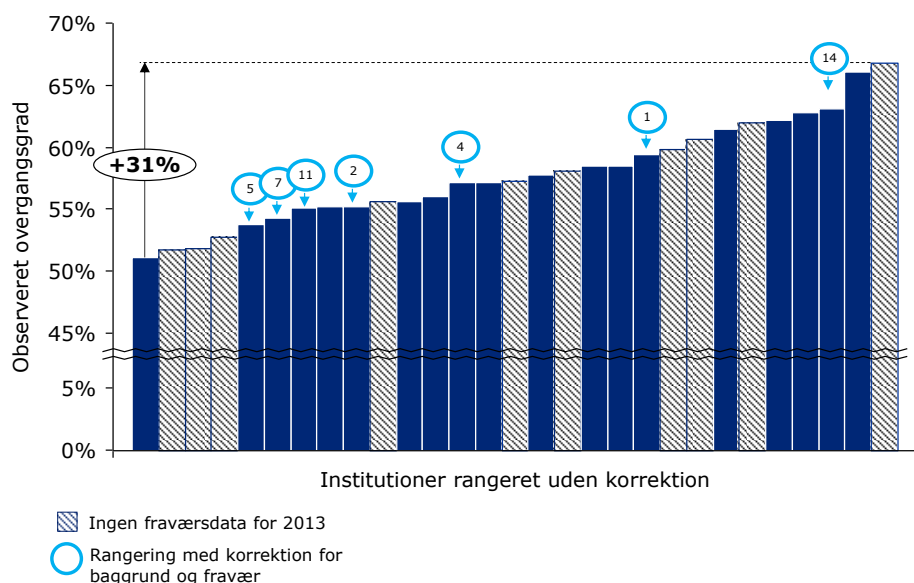
Kilde: Deloitte's beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

4.5 Faktorer af betydning for effekterne

Der er stor variation i avu-udbydernes gennemsnitlige overgangsgrader. Avu-udbyderen med den højeste gennemsnitlige overgangsgrad har en 31 procent højere gennemsnitlig overgangsgrad end den institution, der klarer sig dårligst (se søjlerne i figur 17). Figur 17 nedenfor viser imidlertid også, at institutionernes rangering i forhold til overgangsgrader er helt anderledes, hvis der korrigeres for institutionernes kursistgrundlag. De blå cirkler i figuren indikerer de enkelte institutioners rangering i forhold til overgangsgrader under hensyntagen til deres kursistgrundlag. De blå cirkler viser for eksempel, at den institution, der var rangeret som nummer 10, når institutioner udelukkende blev sammenlignet på overgangsgrader, ændrer rangering til nummer 1, når der korrigeres for kursistgrundlag. På samme måde springer nummer 21 til en andenplads. Omvendt går nummer 3 til en fjortendeplads – denne institution har således en høj overgangsgrad, men også et kursistgrundlag, der er relativt lettere at opnå succes for.

Det fulde overblik over institutionernes rangering henholdsvis før og efter korrigeret for kursistgrundlag er præsenteret i bilag 2.

Figur 17. Benchmarking af institutioner (samlet overgangsgrad)

Kilde: Deloitte's beregninger baseret på Danmarks Statistiks registre.

Figur 17 illustrerer, hvor stor betydning kursistgrundlaget har for institutionernes gennemsnitlige overgangsgrader.

Tabel 4 nedenfor viser et udsnit af de faktorer i kursistgrundlaget, der er afgørende for institutionernes overgangsgrader. Medtaget i tabellen er de forhold, der har en statistisk signifikant sammenhæng med overgangsgrad.¹⁰ Kolonnen til højre indikerer, hvilken retning sammenhængen har. For alder gælder det for eksempel, at der er en stor statistisk sammenhæng med overgangsgrad – jo ældre kursisterne er, jo mindre sandsynlighed er der for, at de overgår til ordinær uddannelse eller beskæftigelse.

Tabellen skal tolkes med forbehold for, at der er multikollinearitet i den statistiske model. Multikollinearitet opstår, når to eller flere variable er indbyrdes korreleret (hænger sammen). Dette er for eksempel tilfældet med forældres uddannelses- og indkomstniveau. Resultatet vil være, at disse variables sammenhæng med overgangsgraden vil pege i hver sin retning, selvom de hver især isoleret set ikke gør dette. I forhold til forældres uddannelses- og indkomstniveau er budskabet i tabellen således, at disse hænger statistisk sammen med overgangsgraden.

¹⁰ Den statistiske (GLM) model er baseret på kursisternes uddannelses- og beskæftigelsesgrad et år efter uddannelsens afslutning.

Tabel 4. Kvantitative faktorer af betydning for overgangsgrad

	Faktor	Retning
Variable med stor statistisk betydning*	Alder	-
	Forældre har videregående uddannelse	-
	Gennemsnitlig lønindkomst året før kursusstart	+
	Karakterer i folkeskolens 9./10. klasse, hvis afsluttet	+
	Fravær	-
	Antal psykiske diagnoser	-
	Dom for kriminalitet	-
	Aktivitetsomfang på avu	+
	Andel gennemførte kurser	+
	Antal forløb per kursist	+
	Variable med statistisk betydning**	Gennemsnitlig indkomst for forældre
Hjemmeboende		+

* p-værdi < 0,01

** p-værdi < 0,05

Kilde: Deloittes beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Særligt kursisternes alder ved afslutning, forældres uddannelsesniveau, lønindkomst før kursusstart, karakterer fra folkeskolen, fravær, antallet af psykiske diagnoser og at have en dom for kriminalitet har statistisk signifikant betydning for institutionernes samlede overgangsgrad (se tabel 4 ovenfor).

Modellen tilsiger således, at jo yngre kursisterne gennemsnitligt er ved gennemførelse af avu, jo større sandsynlighed er der for, at institutionen har en høj overgangsgrad. Jo højere karakterer kursisterne har fra folkeskolen og jo lavere fravær, de har på avu, jo større sandsynlighed er der for, at institutionen har en høj overgangsgrad.

Ikke overraskende viser modellen også, at antallet af psykiske diagnoser og strafferetlige domme har en negativ betydning for overgangsgraden.

Videre viser resultaterne, at højere aktivitetsomfang på avu, højere andel af gennemførte kurser og flere forløb per kursist medfører en højere overgangsgrad. Ligeledes medfører højere gennemsnitlig indkomst for forældre og det at være hjemmeboende en højere overgangsgrad.

På et strukturelt niveau indikerer modellen, at institutionens størrelse (målt på antallet af kursister) har en statistisk signifikant negativ betydning for overgangsgraden.

I de kvalitative interview peger lederne på avu på fravær som en væsentlig barriere for arbejdet med de unge voksne og deres videre muligheder for ordinær uddannelse og beskæftigelse. Regressionsanalyse af registerdata

(se figur 18) viser blandt andet, at jo højere karakterer, man har fra folkeskolen, jo lavere fravær vil man typisk have på avu. Ligeledes kan erhvervs erfaring, ordblindeundervisning og erhvervsfaglig praktik påvirke fraværet i den rigtige retning. Kursister med psykiske diagnoser, kriminel historik og indlæggelser vil typisk have højere fravær.

Figur 18. Kvantitative faktorer af betydning for avu-kursisternes fravær

Signifikans	Faktor	Retning
Variable med stor statistisk betydning*	Karakterer i folkeskolen	-
	Erhvervs erfaring	-
	Ordblindeundervisning	-
	Erhvervsfaglig praktik	-
	Hjemmeboende	-
	Antal forløb per kursist	-
	Andel gennemførte kurser	-
	Antal psykiske diagnoser	+
	Dom for kriminalitet	+
	Antal indlæggelsesdøgn	+
Variable med statistisk betydning**	Køn (kvinde)	-
	Alder	+
	6./8. klasses uddannelse	+

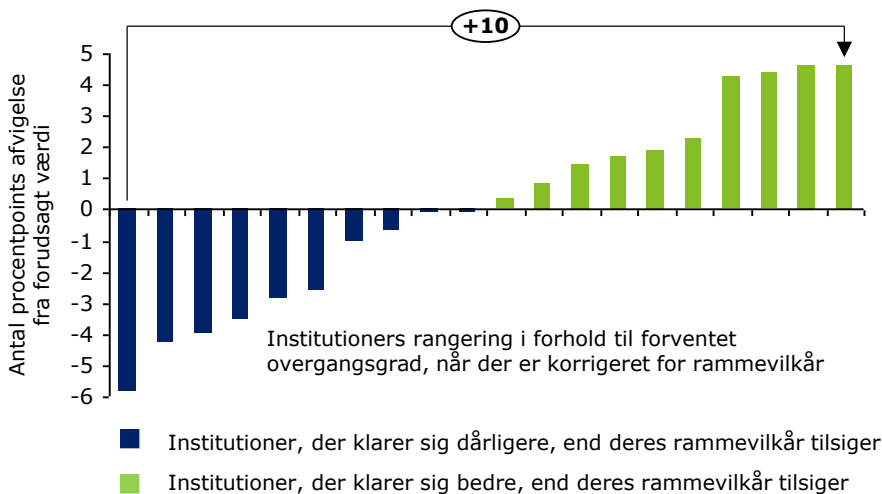
* p-værdi < 0,01

** p-værdi < 0,05

Kilde: Deloitte's beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Når institutionerne rangeres under hensyntagen til deres rammevilkår, tydeliggøres det potentiale, der er ved god praksis. Figur 19 viser, at der er et stort potentiale i form af overgangsgrad til ordinær uddannelse og beskæftigelse blandt sammenlignelige institutioner. Figuren er dannet med udgangspunkt i de ovenstående faktorer, der har betydning for institutionernes overgangsgrader. På baggrund af disse faktorer er der for hver institution udregnet en forventet overgangsgrad til ordinær uddannelse og beskæftigelse. Hvis en institution får 0 i figur 19, vil det være udtryk for, at institutionen har nøjagtig den overgangsgrad, som kursistgrundlaget ville forudsige. En institution, der har fået værdien -5, har en overgangsgrad, der er 5 procentpoint lavere, end kursistgrundlaget ville berettige.

Figur 19. Potentiale ved god praksis

Note: N=20. Der er korrigeret for rammevilkår og fravær.

Kilde: Deloitte's beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 19 viser, at den institution, der har den højeste overgangsgrad i forhold til kursistgrundlaget, har en overgangsgrad, der relativt til kursistgrundlaget er 10 procentpoint højere end den institution, der har den laveste overgangsgrad i forhold til kursistgrundlaget.

Figur 19 er udelukkende baseret på observerbare forhold og tager således ikke hensyn til eksempelvis kursisternes motivation og forhold til familie og venner, der er ikkeobserverbare forhold, som kan have betydning for deres overgangsgrader. Figuren viser imidlertid en så stor variation mellem sammenlignelige institutioner, at det må konkluderes, at der er et betragteligt potentiale i god praksis.

4.5.1 God praksis

Institutionslederne oplever, at de seneste års reformer og i særdeleshed kontanthjælpsreformen har medført en radikal ændring af kursistsammensætningen og dermed har stillet nye krav til tilgangen til kursisterne. Målgruppen er flere steder så udfordret, at avu-ledere oplever, at lærerne er begyndt at give udtryk for, at avu også til en vis grad skal ses som et behandlingssted.

Overordnet set oplever avu-lederne, at der eksisterer to nye grupper af kursister:

1. Kursister, der er etniske danskere med sociale og personlige problemer, der har fået uddannelsespålæg og således ikke udelukkende er drevet af en motivation for at få en uddannelse.
1. Kursister med ikkevestlig baggrund, der – i forlængelse af sprogskolen – har brug for at opkvalificere sig, så de kan søge optagelse på en ordinær uddannelse.

Kursister med ikkevestlig baggrund er typisk meget motiverede for uddannelse og er dermed engagerede i undervisningen. Til gengæld kan der være længere vej for disse kursister, særligt i forbindelse med sproget, inden de kan opfylde kravene til kompetencegivende uddannelser.

"De tosprogede kursister kommer til tiden og vil så gerne lære noget – de sidder der fem minutter, før timen begynder."

Avu-leder

Den anden gruppe kursister, de etnisk danske kursister, der har fået et uddannelsespålæg fra kommunen, har ofte psykiske diagnoser, sociale problemer, kriminelle forhold og lignende med i bagagen.

Denne kursistsammensætning stiller store krav til avu, der som udgangspunkt er et undervisningstilbud i forskellige enkeltfag med en taxametertilskudsordning, der knytter sig til den faglige udvikling alene. Fokus i lov og bekendtgørelse for avu knytter sig således til den enkelte kursists faglige udvikling, men kursistsammensætningen på avu har ændret sig, og der er i dag mange, der udover de faglige problemer også har sociale og personlige udfordringer.

For at kunne lykkes med at flytte kursisterne oplever avu-udbydere således, at det er nødvendigt med et langt større fokus på kursisters sociale og personlige problemer. Dette er dog svært at prioritere på grund af begrænsede ressourcer og en taxameterordning, der kun går på de traditionelle faglige fag. Det kræver derfor en stor indsats fra ledelsen både at sikre finansiering af den nødvendige pædagogiske indsats og også at få ændret kulturen. En kultur, der i bund og grund er en enkeltfagskultur, hvor afsættet har været, at de enkelte lærere kommer og underviser i deres fag og går igen. Derfor opleves det – nogle steder mere end andre – som et stort paradigmeskift, at man som lærer skal involvere sig i mange andre aspekter end det rent faglige. Samtidig er rammerne begrænsende, i og med at avu-loven også kun fokuserer på det rent faglige.

"Det er vigtigt med et helhedssyn på kursisterne, så de kan få hjælp til alle de forskellige barrierer, der forhindrer dem i at tage en [ordinær] uddannelse."

Avu-leder

Blandt avu-udbydere er der dog bred erkendelse af, at der i mindst lige så høj grad må fokuseres på den enkelte kursists sociale og personlige udvikling for at opnå de faglige mål. De interviewede ledere på VUC giver udtryk for, at den altoverskyggende udfordring i forhold til at sikre et udbytterigt avu-forløb for den enkelte kursist knytter sig til håndteringen af den særlige målgruppe, som avu-udbydere har i dag.

For at imødekomme udfordringen, der ligger i at understøtte avu-kursisterne i overgangen til videre uddannelse eller beskæftigelse, fremhæver avu-ledere og -kursister generelt elementer, der knytter sig til en forståelse og anerkendelse af netop avu-målgruppen. Disse elementer knytter sig til følgende fem temaer:

1. Ledelsesmæssigt fokus på målgruppen, herunder også opkvalificering eller efteruddannelse af lærere
2. Tiltag indenfor fysisk og pædagogisk læringsmiljø
3. Initiativer, der giver kursisterne personlig støtte, herunder fast kontaktperson
4. Samarbejde med andre institutioner, herunder kommunen og andre skoleformer
5. Håndtering af fravær.

Det er samtidig på disse parametre, at de bedste avu-udbydere forventes at adskille sig fra avu-udbydere, der i mindre grad formår at hjælpe de unge videre i ordinær uddannelse eller beskæftigelse.

Gennem interview med institutionsledere ses det, at **ledelsens tilgang** er særlig vigtig, da denne sætter rammerne for institutionen i det hele taget. En ledelse, der er engageret i målgruppen og har forståelse af, at traditionel undervisning skal kombineres med pædagogiske metoder, fremhæves som havende stor betydning for kursisternes motivation til at lære noget og til at mestre deres liv.

Et vigtigt element i denne tilgang er, at der bliver sørget for efteruddannelse af lærere til at håndtere avu-målgruppen. Ligeledes er det essentielt, at der bliver taget ledelsesmæssigt ansvar for en løbende fælles pædagogisk dialog og metode med henblik på avu-målgruppen. Omvendt synes institutioner med ledelser, der ikke umiddelbart fokuserer på en målrettet pædagogisk indsats mod netop avu-målgruppen, mindre succesfulde i forbindelse med kursisternes overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse.

I tråd med overstående indikerer ledere og kursister på VUC generelt, at **læringsmiljøet** er en afgørende faktor i forbindelse med udbyttet af uddannelsen for målgruppen. Nogle institutioner har haft fokus på de fysiske rammer for undervisningen, men det ses gennemgående, at det vigtigste element opfattes som værende det pædagogiske læringsmiljø.

Af betydning for det pædagogiske læringsmiljø er **anerkendelse** af den specielle avu-målgruppe og arbejdet med pædagogiske metoder, der understøtter læring hos netop disse kursister, der ofte mangler motivationen til at uddanne sig.

Et eksempel på en pædagogiske metode, som én institution har god erfaring med, er den målgruppespecifikke pædagogiske tilgang baseret på den integrerede socialpædagogiske metode KRAP (kognitiv, ressourcefokuseret, anerkendende pædagogik). Institutionen lægger i denne sammenhæng stor vægt på, at alle lærere vil den gode relation til kursisterne og anerkender dem. Kursisterne i denne institution giver udtryk for, at det er første gang, de føler sig behandlet som ligeværdige mennesker og dermed i højere grad får selvtillid og føler sig motiverede.

Af stor betydning for kursisternes motivation generelt er også, at undervisningen er afvekslende, og at der arrangeres **ekskursioner** og udflugter i fagene, så teori og klassebaseret undervisning suppleres med **praksis**. Nogle institutioner låner værksteder på erhvervsskolerne, så kursisterne både får anvendelsesorienteret undervisning og et indblik i erhvervsskolerne.

Kursisterne fremhæver også helt små ting som at sørge for, at skemaet sikrer variation – man bør undgå at have den samme lærer eller det samme fag en hel dag.

I forlængelse af arbejdet med motivation af kursisterne fremhæver flere af lederne på avu **efteruddannelse af lærerne** som særligt afgørende, da lærerne som udgangspunkt er uddannet til at undervise og ikke til at håndtere socialpædagogiske udfordringer.

Udover efteruddannelse er en **fælles pædagogisk metode**, der holdes levende gennem en løbende pædagogisk og didaktisk dialog i lærergruppen,

"Avu er godt klar over, at vi har en forpligtelse i forhold til det sociale miljø, selvom vores bekendtgørelse er meget faglig."

Avu-leder

"Som udgangspunkt er kursisterne ikke motiverede, og de er udfordret på mange måder. Hvis skolen ikke gider lede efter det, der motiverer kursisterne, og lede efter det, der gør, at de møder op om morgenen, så kommer de ikke. Dét er det pædagogiske fokus!"

Avu-leder

af afgørende betydning. En kultur med kollegial sparring og stærkt samarbejde i lærerteam er et afgørende virkemiddel til at sikre et målrettet og udbytterigt avu-forløb for alle kursister. Det kan for eksempel være, at lærerne overværer hinandens undervisning og yder sparring i forhold til form og didaktik.

Samlet set tegner der sig et billede af, at nogle institutioner er langt med tiltag, der støtter lærerne i at håndtere udfordringerne i relation til den ændrede kursistsammensætning, mens andre først er ved at erkende nødvendigheden heraf.

De avu-udbydere, der har høje overgangsgrader, fokuserer typisk også på at give kursisterne en personlig støtte med afsæt i de personlige og sociale udfordringer. Der er med andre ord opmærksomhed på de særlige segmenter af kursister og deres behov. Kursisterne udtrykker i fokusgruppeinterview, at det er vigtigt for dem at have **én fast kontaktperson**, enten i form af en kontaktlærer, mentor, vejleder eller psykolog, der er tæt på dem, og som de har tillid til hele vejen igennem forløbet.

"[Mentoren] kender alle elever og følger dem også efter, de er kommet videre."

Avu-leder

De interviewede avu-ledere giver ligeledes udtryk for at have rigtig god erfaring med at samarbejde med andre fagpersoner end lærere. Brug af psykologer, mentorer, coaches, fraværskonsulenter og lignende, oplever de interviewede ledere, har en god effekt i forhold til at hjælpe kursisterne med at mestre deres liv og sikre, at de fastholdes i undervisningen og på sigt opnår de faglige mål.

Blandt de avu-udbydere, der har høje overgangsgrader til ordinær uddannelse og beskæftigelse, fremhæves samarbejdet med andre institutioner som et helt grundlæggende vilkår, og dette samarbejde er også i højere grad formaliseret, for eksempel gennem faste procedurer. De interviewede ledere understreger, at dette samarbejde er vigtigt før, under og efter, kursisterne er på avu. Generelt ses der store forskelle i avu-udbydernes etablerede **samarbejder med erhvervsskoler, UU, jobcentre og kommuner**. Nogle institutioner giver udtryk for et godt samarbejde med kommunen med gensidig orientering om de kursister, der henvises til avu. Andre steder er samarbejdet med kommunen mere løst, og avu-udbydere har en oplevelse af, at kommunen parkerer kontanthjælpsmodtagere på avu.

Nogle avu-udbydere oplever, at det har en meget positiv effekt at samarbejde med andre institutioner om forberedende forløb for kursister, der ikke er undervisningsparate. De kursister, som avu-udbydere bruger flest ressourcer på, er unge, der er helt uvante med at skulle tage ansvar for skolegang, og som typisk har fået et uddannelsespålæg fra kommunen. Disse unge er ofte ikke undervisningsparate og kan have meget svært ved at gennemføre avu-forløbet. Flere avu-udbydere peger derfor på, at det for

Et eksempel på et præforløb er på et VUC, hvor man har udviklet et studieforberedende forløb til avu. Erfaringerne har vist sig at være gode, og der er derfor også udviklet et nyt eud-forberedende forløb i samarbejde mellem andre institutioner, herunder et VUC, EUC og en SOSU-skole.

Et andet eksempel er på et VUC, hvor man sammen med kommunen har iværksat et seks ugers avu-forberedende forløb målrettet psykisk sårbare unge finansieret af kommunen og Undervisningsministeriet. Projektet er placeret fysisk tæt på HF og VUC, så de unge kan spise i kantinen på VUC og herigennem blive integreret i miljøet på institutionen. Ligeledes er det lærere fra avu, der står for undervisningen.

disse unge kan være hensigtsmæssigt med forberedende forløb forud for avu. Nogle avu-udbydere har i samarbejde med andre institutioner eller VUC-uddannelser udviklet forskellige præforløb, der skal gøre kursisterne undervisningsparate. Denne type aktiviteter kan ikke finansieres via avu-taxametret, hvorfor økonomien stykkes sammen på mange forskellige måder. Der er også kommuner, der involverer sig i etablering af præforløb og bidrager med finansiering.

Også når kursisterne er etableret på avu, er det vigtigt, at ledelsen samarbejder med andre institutioner. Et eksempel på god praksis knytter sig til **brobygning til HF**. Flere kursister giver udtryk for, at de gerne vil videre på HF, men også at de er nervøse for overgangen hertil. I denne sammenhæng oplever kursisterne, at det betyder meget, at der er lærere, studievejledere eller andre, der går på tværs af avu og HF. Muligheden for, at avu-kursister fortsætter på HF, opleves således at øges, hvis kursisterne er forberedt på, hvad HF er, og at de har en tryghed i form af en kontaktperson, der følger kursisten i forløbet.

Flere steder arbejder man med at nedbryde skellene mellem HF og avu, så både kursister og lærere kan gå på tværs uden at opleve forskellige miljøer eller faglige tilgange. For at skabe et samlet miljø i institutionerne arbejdes der for eksempel med fælles temadage mellem ledelsen for avu og HF og fælles kurser for lærere på både avu og HF. På de institutioner, der i høj grad fokuserer på brobygning til HF og andre uddannelser, synes der at være en højere succesrate i forbindelse med kursisternes overgang til ordinær uddannelse, hvilket indikerer, at tryghed og sammenhæng er af stor betydning for at få avu-kursisterne videre i uddannelse.

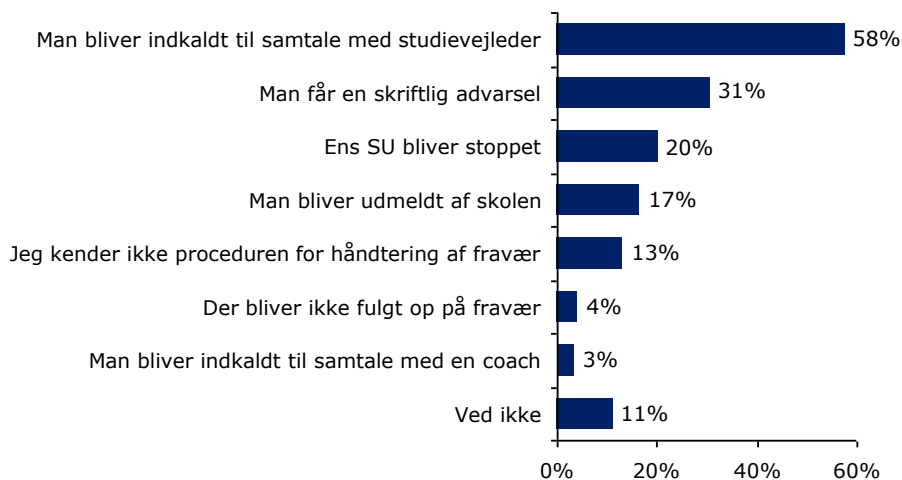
En følgevirkning af målgruppens manglende undervisningsparathed og komplekse sociale udfordringer er et **højt fravær**. Registerdataanalysen viser, at der er relativt stærk sammenhæng mellem kursisternes overgang til ordinær uddannelse eller beskæftigelse og fraværsprocenten (både lovligt og ulovligt fravær), og modsat kursisternes socioøkonomiske karakteristika og kommunaløkonomiske forhold er det en parameter, som avu-udbydere kan påvirke. De bedste avu-udbydere har således også stort fokus på at reducere fraværet, omend de arbejder med dette på meget forskellige måder. Ifølge klyngeanalysen og de kvalitative interview med ledere og kursister på avu skyldes størstedelen af fraværet omstændigheder i kursisternes liv, herunder psykiske udfordringer som depression og angst eller syge børn, som avu ikke har indflydelse på. Kursisterne fortæller endvidere, at selvom de ønsker varieret undervisning (og skema), er manglende kontaktpersoner eller ustabile lærere rod til demotivation og fravær, fordi kursisterne ikke trives med skift og uro.

Flere af de interviewede avu-udbydere har ansat fraværskonsulenter i et forsøg på at imødegå dette, men det er oplevelsen blandt lederne, at det kun i begrænset omfang er muligt at påvirke fraværsprocenten ad denne vej. De fleste avu-udbydere har fastsat grænser for, hvad der er tolereret fravær. Der tages dog ofte hensyn til kursisternes livssituation, for eksempel hos kursister med psykiske problemer, syge børn og lignende. Figur 20 nedenfor viser avu-kursisternes angivelse af praksis i forbindelse med for højt fravær på det VUC, de går på.

"Jeg er lidt nervøs for overgangen til HF, for så forsvinder den særlige støtte, som vi har på avu. Det har betydet alverden for mig, at lærerne her har haft tid til andet end bare at undervise."

Avu-kursist

Figur 20. Avu-kursisters angivelse af praksis i forbindelse med for højt fravær

Note: N=1.223. Respondenterne har kunnet angive flere svar. Alt fravær inkluderet.

Kilde: Deloitte's spørgeskemaundersøgelse.

Fælles for de avu-udbydere, der har været repræsenteret gennem interview med ledere og kursister, er, at der tages en samtale med de kursister, der har meget fravær, enten af læreren eller af vejleder/mentor eller af begge. Nogle avu-udbydere arbejder med ulovligt fravær, almindeligt fravær og godkendt fravær og gør det på den måde tydeligt, hvad der er acceptable årsager til fravær. Uanset årsag synes fravær dog at reducere sandsynligheden for overgang til ordinær uddannelse eller beskæftigelse. Dette kan blandt andet hænge sammen med, at der kun i begrænset omfang foretages opfølgning på, om en kursist er syg og dermed er lovligt fraværende, eller om vedkommende blot har meldt sig syg.

4.6 Opsamling

Avu har til formål at styrke voksnes muligheder for videre ordinær uddannelse og beskæftigelse. Denne evaluering undersøger konkret avu-udbydernes arbejde med unge voksne (under 30 år). Gennem de seneste år har midlet til en styrkelse af deres muligheder ændret sig fra at være et relativt entydigt fokus på undervisning af kursisterne til også at være personlig udvikling og støtte i forhold til sociale udfordringer. Dette skift i fokus skyldes ændring i kursistgrundlaget henimod en fagligt og sprogligt mere udfordret målgruppe. Ændringen i kursistgrundlaget er blandt andet forårsaget af en række reformer på uddannelses- og beskæftigelsesområdet.

Gruppen af avu-kursister under 30 år består i højere grad af unge fra uddannelsesfremmede hjem, der har sociale og faglige udfordringer såsom kriminalitet, misbrug og ordblindhed. Samtidig har der siden 2010 været en stigning i andelen af kursister fra ikkevestlige lande, der har både sproglige og kulturelle udfordringer i forhold til gennemførelse af en dansk uddannelse.

Kvalitative interview med ledere og kursister på avu og klyngeanalyse foretaget på baggrund af registerdata viser, at der er to hovedgrupper af kursister på avu:

1. Kursister, der er etniske danskere med sociale og personlige problemer, der har fået uddannelsespålæg og således ikke udelukkende er drevet af motivation for at få en uddannelse.
2. Kursister med ikke-vestlig baggrund, der – i forlængelse af sprogskolen – har brug for at opkvalificere sig, så de kan søge optagelse på en ordinær uddannelse.

Denne kursistsammensætning stiller store krav til institutionernes ledelsesmæssige og pædagogiske fokus og til lærernes kompetencer. Der er derfor ved at ske en større ændring i forhold til, hvordan institutionerne arbejder med avu-målgruppen. Nogle institutioner er langt med tiltag, der støtter lærerne i at håndtere udfordringerne i relation til den ændrede kursistsammensætning, mens andre først er ved at erkende nødvendigheden heraf.

Igennem kvalitative interview med kursister og ledere på avu er der identificeret god praksis i forhold til håndteringen af målgruppen. I forhold til det fysiske og pædagogiske læringsrum fremhæves vekslende undervisningsformer og -steder som afgørende for at fastholde kursisternes motivation. Endvidere understreges det, at kursisternes behov for tryghed i form af faste kontaktpersoner (og mentorer) og en anerkendende tilgang til de unge voksne er afgørende for deres læring. Foruden at øge motivationen for læring kan det også være med til at sikre et lavere fravær. Klyngeanalysen og den deraf følgende mulighed for at analysere resultater på tværs af segmenter samt de kvalitative interview peger på sociale udfordringer som kriminalitet og psykiske diagnoser som afgørende for kursisternes fravær, der siden er stærkt korreleret med lave overgangsgrader. Stabile rammer i form af faste kontaktpersoner kan hjælpe til håndteringen af de sociale udfordringer, ligesom fraværskonsulenter ifølge flere ledere i nogen grad har vist det muligt at reducere fraværet i institutionen.

Tre måneder efter afslutningen af deres avu-forløb er halvdelen af kursisterne i videre uddannelse (49 procent), og næsten hver femte (18 procent) er i beskæftigelse. 21 procent er på offentlig forsørgelse, og de resterende 12 procent er selvforsørgende uden beskæftigelse – typisk hjemmeboende.

I perioden 2010-2013 har der fundet en substitution mellem overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse sted. Tidligere overgik kursisterne i højere grad til beskæftigelse, hvor det nu typisk er ordinær uddannelse, de overgår til. For alle årgange gælder det dog, at der er en tendens til, at kursisterne i det første halve til hele år overgår til ordinær uddannelse og siden i højere grad overgår til beskæftigelse.

Generelt for målgruppen gælder det, at særligt kursisternes alder, folkeskolekarakterer, psykiske helbred, aktivitetsomfang på avu, fravær, deres forældres uddannelsesbaggrund, og om de har begået kriminalitet, har betydning for sandsynligheden for, at de overgår til ordinær uddannelse og/eller beskæftigelse efter deres avu-forløb.

I forhold til overgang til eksempelvis HF er der blandt kursisterne en frygt for, at der ikke i samme grad vil blive taget hensyn til – og hånd om – dem. For at øge overgangen til ordinær uddannelse yderligere arbejder flere institutioner derfor på at forbedre samarbejdet med andre institutioner, herunder HF og eud.

Nedenfor er opsummeret god praksis for avu-udbydere.

God praksis på VUC

- Dedikeret ledelse, der er opmærksom på avu-målgruppens forskellige udfordringer og tager ledelsesinitiativer, der er målrettet støtte til den enkelte i overensstemmelse med de karakteristika, der kendetegner det segment, kursisten tilhører.
- Fælles pædagogisk metode for avu-målgruppen, der holdes levende gennem en løbende pædagogisk og didaktisk dialog i lærergruppen, herunder et anerkendende læringsmiljø, der motiverer kursisterne.
- Kollegial sparring og videndeling i forhold til avu-målgruppen.
- Samarbejde med psykologer, coaches, fraværskonsulenter mv., der kan hjælpe kursisterne med at mestre deres liv og sikre, at de fastholdes i undervisningen og opnår deres mål.
- Én fast kontaktperson for kursisterne i form af en kontaktlærer, mentor, vejleder eller psykolog.
- Brug af alternative læringsmetoder, hvor det praktiske indføres som alternativ til den stillesiddende undervisning på skolen.
- Tæt samarbejde med andre institutioner, herunder:
 - Tværinstitutionelt samarbejde om forberedende forløb, der kan bidrage til, at de svageste kursister bliver undervisningsparate, inden de igangsætter et avu-forløb.
 - Tæt gensidig orientering mellem kommunen og avu-udbyderen om de kursister, der er henvist til avu.
 - Tæt samarbejde med HF og andre uddannelsesinstitutioner, så der bygges bro hertil i løbet af avu-forløbet.

5 Produktionsskoleforløb

Deltagere på produktionsskoler er primært etnisk danske unge med personlige og sociale udfordringer, som af den grund har det svært med at komme i gang med og gennemføre en ungdomsuddannelse. Det uformelle læringsmiljø passer denne målgruppe godt, og de bedste produktionsskoler lykkes med at kombinere dette med en individuelt tilrettelagt indsats, der har et tydeligt fokus på overgang til uddannelse eller beskæftigelse.

5.1 Resume med fokus på hovedkonklusioner og anbefalinger for produktionsskoler

I 2014 afsluttede cirka 9.400 deltagere deres produktionsskoleforløb, hvilket er en stigning på cirka en fjerdedel siden 2010, hvor antal deltagere var cirka 7.500. Som figur 21 nedenfor viser, er størstedelen af denne udvikling dog sket mellem 2010 og 2011. Deltagerne er primært etnisk danske unge med personlige og sociale udfordringer samt svage faglige forudsætninger, som har det svært med en almindelig klasserumsbaseret fagundervisning. Samtidig har mange psykiske problemer, herunder også manglende selvværd og angst, ligesom en betydelig andel af deltagerne, har en eller flere domme bag sig. Omvendt findes også en gruppe unge, som – baseret på deres observerbare karakteristika i registerdataanalysen og interviewene – synes at være modne til et ordinært uddannelsesforløb. Denne spredning i deltagerne karakteristika samt overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse efter afsluttet forløb indikerer, at der visiteres unge til produktionsskoleforløbene, som er udenfor målgruppen for tilbuddet i begge ender af spektret. I den ene ende unge, der har for store psykiske og sociale udfordringer til at kunne profitere af et produktionsskoleophold, og i den anden ende unge, der ikke har kunnet få en praktikplads efter afsluttet grundforløb eller har brug for en pause inden gymnasiet og derfor går på produktionsskole for at opnå et forsørgelsesgrundlag.

Til trods for et vanskeligt udgangspunkt overgår cirka en tredjedel af deltagerne til ordinær uddannelse efter afsluttet forløb. Derudover overgår knap en femtedel til beskæftigelse. Der er dog stor variation på tværs af sammenlignelige produktionsskoler i forhold til at sikre deltagerne en god overgang til ordinær uddannelse eller beskæftigelse. Dermed er der også potentiale for at forbedre effekterne ved at styrke tilbuddet. Dette skal ske ved en helhedsorienteret indsats, der konkretiseres gennem målrettede og individuelt tilrettelagte forløbsplaner. Endvidere skal udbuddet af værkstedslinjer fokuseres, så sammenhængen til en efterfølgende uddannelse eller beskæftigelse er tydelig, hvilket blandt andet understøttes af samarbejde med

lokale virksomheder om praktikforløb samt andre uddannelsesinstitutioner. Endelig skal der være et eksplicit fokus på at reducere fravær, som er et relativt stort problem på produktionsskolerne, og som har afgørende betydning for sandsynligheden for overgang til uddannelse eller beskæftigelse.

5.2 Om uddannelsen

Et produktionsskoleforløb er målrettet unge under 25 år, der ikke har gennemført en ungdomsuddannelse, og som ikke umiddelbart har forudsætnin-
gerne for at påbegynde en sådan uddannelse eller har afbrudt en uddannel-
se af en særlig årsag. Forløbet kombinerer praktisk arbejde, teoretisk un-
dervisning og produktion. Formålet med et produktionsskoleforløb er pri-
mært at styrke unges personlige, sociale og faglige udvikling og dermed
deres muligheder for at overgå til videre uddannelse eller beskæftigelse.
Produktionsskolerne er dermed ikke formelt kompetencegivende.

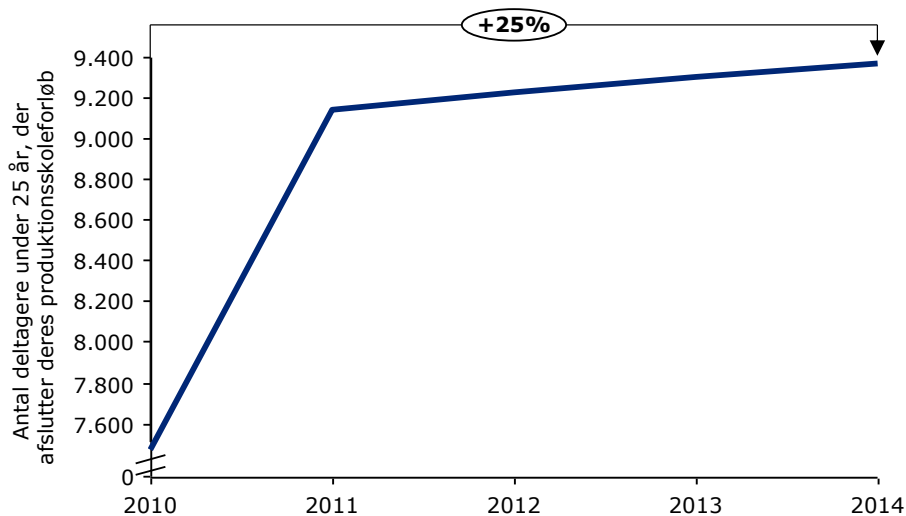
Undervisningen på en produktionsskole tager udgangspunkt i praktisk
værkstedarbejde i mindre grupper, hvor der er mulighed for fordybning
indenfor specifikke praktiske fag såsom køkken, håndværk, it/medie og
grøn linje. Ligeledes undervises der, efter behov, i almene fag såsom dansk,
engelsk, matematik og samfundsfag. Flere skoler tilbyder individuel under-
visning i blandt andet dansk og matematik. Kortvarige praktikophold kan
også indgå som en del af produktionsskoleforløbet.

Det er muligt at gå på en produktionsskole i op til et år, men opholdet har
ingen fast længde. Unge kan blive optaget på produktionsskolerne i løbet af
året, og deltagerne modtager en skoleydelse. Det er kommunens Ungdom-
mens Uddannelsesvejledning (UU), der vurderer, om den unge er omfattet
af produktionsskolernes målgruppe. De unge visiteres således til et produ-
ktionsskoleforløb af kommunen. Modsat avu er det således ikke et tilbud, de
unge selv kan søge. Den unge har ikke krav på at blive optaget på produ-
ktionsskolen – det er skolen, der efter en samtale med den unge vurderer,
om den unge kan optages.

Produktionsskolerne arbejder sammen med erhvervsskoler, andre ung-
domsuddannelser og UU, så overgangen til ungdomsuddannelse lettes for
de unge. Desuden samarbejder man med VUC og ungdomsskolerne om
almenundervisningen.

82 produktionsskoler udbyder produktionsskoleforløb, og der har i de sene-
ste år været cirka 9.000 deltagere – i den undersøgte målgruppe af unge
under 25 år – som afsluttede et produktionsskoleforløb, årligt (se figur 21).

Figur 21. Udvikling i antallet af deltagere under 25 år, der afslutter deres produktionsskoleforløb

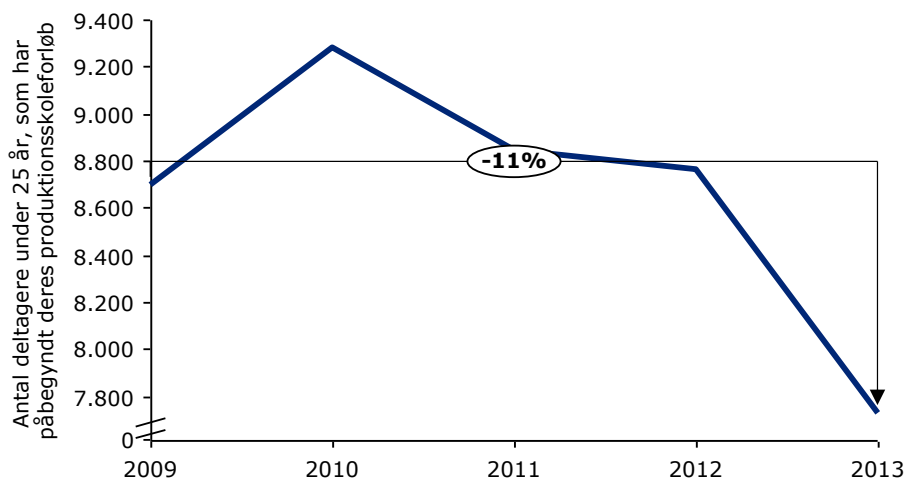

Note: Figuren viser antallet af unikke produktionsskoledeltagere under 25 år.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistiks VEUV-register (Kursister ved voksen- og efteruddannelse).

Tilgangen er i samme periode faldet, hvilket betyder, at der er flere, der afslutter et forløb, end der kommer til.

Figur 22. Tilgangstal for produktionsskoler (deltagere under 25 år)

Note: VEUV-registret (Kursister ved voksen- og efteruddannelse) indeholder kun afsluttede forløb, hvorfor deltagere, som har påbegyndt, men endnu ikke har afsluttet deres produktionsskoleforløb, ikke er talt med. Dette er formentlig en del af forklaringen på det lave tilgangstal for 2013.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistiks VEUV-register (Kursister ved voksen- og efteruddannelse).

5.3 Karakteristik af produktionsskoledeltagere

Gruppen af produktionsskoledeltagere er kendetegnet ved, at der er stor diversitet. Der findes mange forskellige typer af produktionsskoledeltagere, der alle har forskellige motiver for at deltage i et produktionsskoleforløb. Et

fælles kendetegn ved gruppen er dog, at en stor del af gruppen har mange personlige og sociale problemer samt svage faglige forudsætninger, ligesom mange kommer fra uddannelsesfremmede hjem.

I tabel 5 nedenfor ses det, at produktionsskoleeleverne har et væsentligt lavere karaktergennemsnit fra folkeskolen end befolkningen generelt. For de produktionsskoledeltagere, der har gennemført folkeskolen, er karaktergennemsnittet således på 3,9, hvor det for folkeskoleelever generelt er på 6,8.

29 procent af produktionsskoledeltagerne har enten ikke afgivet prøve ved folkeskolens afsluttende prøver eller har fået under 2 i gennemsnit. Til sammenligning var det kun 16 procent af 2015-årgangen, der ikke bestod folkeskolens afsluttende prøver med et gennemsnit over 2.

Adspurgt i spørgeskema svarer 17 procent af produktionsskoledeltagerne, at de er ordblinde. Til sammenligning vurderer kun syv procent af voksne danskere sig selv som ordblinde¹¹. Der er således en betydelig overrepræsentation af ordblinde på produktionsskoler i forhold til befolkningen generelt.

I tabel 5 kan det ligeledes ses, at kun hver femte produktionsskoledeltager (21 procent) har minimum én forælder med en videregående uddannelse, hvor det for STX-elever gælder for hver anden (48 procent).

Ovenstående og tabel 5 tegner således et billede af en målgruppe for produktionsskoler, som i forhold til andre unge har svage faglige forudsætninger for gennemførelse af en uddannelse og i høj grad kommer fra uddannelsesfremmede hjem.

Tabel 5. Produktionsskoledeltagernes faglige forudsætninger

	Produktionsskoledeltagere	Population
Andel som ikke har aflagt prøve eller har under 2 i gennemsnit	29 %	16 %
Gennemsnit fra folkeskolen	3,9	6,8
Andel med minimum en forælder med en VU*	21 %	48 %**
Angiver at være ordblinde (spørgeskemadata)	17 %	7 %

* VU = videregående uddannelse.

** Andelen af deltagere på ungdomsuddannelser med forældre, der har videregående uddannelser, 2014 (Danmarks Statistiks uddannelsestabeller).

Kilde: Danmarks Statistik, Deloitte's spørgeskemaundersøgelse, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Styrelsen for IT og Læring, Danmarks Evalueringsinstitut og Socialstyrelsen.

De kvalitative interview peger ligeledes på, at gruppen af produktionsskoledeltagere ikke har gode faglige kompetencer. Deltagerne giver desuden udtryk for, at de ikke har god erfaring med klasseundervisning og almindelige skolefag, som de derfor helst vil undgå.

Figur 23 illustrerer, hvilken motivation de unge har for at gå på produktionsskole. Næsten halvdelen (45 procent) går på produktionsskole for at

¹¹ Elbro m.fl., 1991.

afklare, hvad de gerne vil i fremtiden. Hver syvende (14 procent) er på produktionsskolen blandt andet for at forbedre deres muligheder for at få det job, de gerne vil have. Kun hver tyvende (6 procent) er der, fordi det giver gode muligheder for at læse videre.

Figur 23. Deltagernes motivation for at gå på produktionsskole

Kilde: Deloitte's spørgeskemaundersøgelse. N=2.649.

Note: Respondenterne har kunnet angive flere svar.

Udover faglige udfordringer har gruppen af produktionsskoledeltagere en hel del andre forhold i deres liv, som kan vanskeliggøre gennemførelsen af et uddannelsesforløb (figur 24). Ifølge Danmarks Statistiks registre har hver tiende produktionsskoledeltager (11 procent) en psykisk diagnose. Adspurgt i spørgeskema svarer 27 procent af produktionsskoledeltagerne, at de har en psykisk diagnose. Til sammenligning angiver 13 procent af unge voksne danskere i nationale undersøgelser¹², at de har et dårligt mentalt helbred. Der er således blandt produktionsskoledeltagerne en væsentlig andel, som har en eller anden grad af psykiske udfordringer. Derudover har hver sjette deltager (17 procent) en dom for kriminalitet – i den danske befolkning generelt har under 1 procent dette¹³. Endelig havde deltagerne i gennemsnit 1,1 indlæggelser i 2014.

Figur 24. Øvrige forhold gældende for produktionsskoledeltagere

11 % har en psykisk diagnose.

17 % har en dom for kriminalitet.

1,1 årlige indlæggelser per deltager.

Kilde: Registerdata fra Danmarks Statistik (2014).

¹² Den Nationale Sundhedsprofil, Sundhedsstyrelsen 2013. Beregninger foretaget på aldersgruppen 16-34-årige.

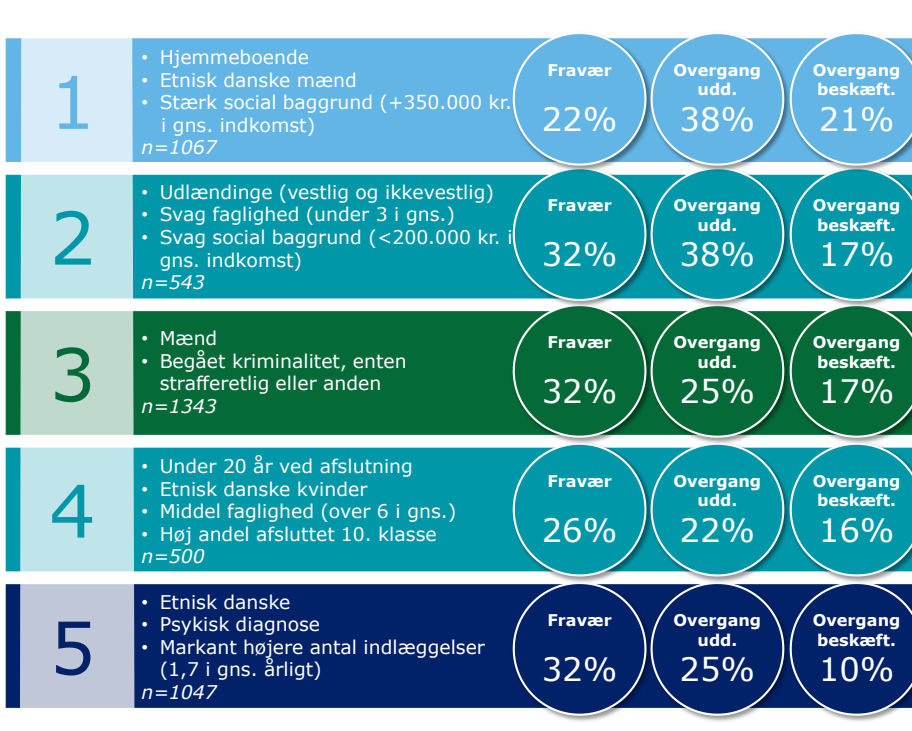
¹³ Reference til befolkningen er fra Rambølls analyse af de økonomiske konsekvenser på området for udsatte børn og unge (2012).

Gruppen af produktionsskoledeltagere har således generelt svage faglige, sociale og helbredsmæssige forudsætninger for at overgå til videre uddannelse eller beskæftigelse. Produktionskoledeltagerne udgør dog en mangfoldig målgruppe og bør derfor analyseres og præsenteres sådan. Der er derfor foretaget en klyngeanalyse af registerdata fra Danmarks Statistik med henblik på at præsentere overgangsgrader for forskellige segmenter i gruppen af produktionsskoledeltagere.

Klyngeanalyse er en multivariat statistisk teknik, hvor vi på baggrund af udvalgte variable grupperer deltagerne. Der findes flere metoder hertil, men fælles for dem alle er, at de vil resultere i en gruppering af deltagerne, så deltagerne i samme gruppe (klynge) er så ens (homogene) som muligt, samtidig med at klyngerne er så forskellige fra hinanden som muligt – defineret ud fra udvalgte variable.

Figur 25 nedenfor viser de fem klynger, som former sig i data. For alle klyngerne er vist de karakteristika, som definerer de deltagere, der er i dem, sammen med klyngens gennemsnitlige fravær og overgang til henholdsvis ordinær uddannelse og beskæftigelse et år efter, de færdiggjorde deres produktionsskoleforløb.

Figur 25. Segmenter blandt produktionsskoledeltagere

Note: Klyngeanalysen er baseret på 2014-deltagere. Overgangsgraderne er opgjort et år efter færdiggørelsen af produktionsskoleforløbet. Fraværstatistikken er foretaget blandt de produktionsskoler, der har oplyst fraværspocent. Fraværstatistik og overgangsgrader er beregnet for de grupper, der opfylder kriterierne defineret af klyngeanalysen, eksempelvis for klynge 1 at være etnisk dansk mand, hjemmeboende og med en stærk social baggrund.

Kilde: Deloitte's beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og fraværdata fra produktionsskolerne.

Analysen viser overordnet, at de ressourcestærke etniske danskere har mindst fravær og den højeste overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse. Men også de ikke-etniske danske deltagere med en svag social baggrund klarer sig godt i forhold til overgang til beskæftigelse og i særdeleshed i forhold til overgang til uddannelse. I modsætning hertil har deltagere med henholdsvis kriminel baggrund og psykiske diagnoser relativt højt fravær og lave overgangsgrader til beskæftigelse og uddannelse.

Af figur 25 kan det ses, at hjemmeboende, etnisk danske mænd med en stærk social baggrund (klynge 1) har et markant lavere fravær (22 procent) end de øvrige klynger. Særligt klynge 2, 3 og 5 har et højt fravær (32 procent). Deltagere fra klynge 2, som består af udlændinge med svag faglig og social baggrund, udgør generelt en relativt lille del af deltagergrundlaget på produktionsskolerne. Deltagere fra denne gruppe har i fokusgruppeinterview givet udtryk for, at de i det daglige oplever en sprogbarriere, og enkelte føler, at de har svært ved at indgå i det sociale liv på produktionsskolen. For de kriminelle mænd i klynge 3 indikerer interview med ledere på produktionsskoler, at man ofte ikke ved, at de unge har en kriminel fortid, før efter de er begyndt på produktionsskolen. Havde produktionsskolerne den samme viden som kommunen, inden optagelse, ville flere formentlig blive afvist, fordi de ikke er egnede til et produktionsskoleforløb. Endelig peger både de kvalitative interview og spørgeskemaundersøgelsen på, at psykiske diagnoser (klynge 5) såsom angst og depression er meget svære at håndtere for produktionsskolerne.

Klyngeanalysen viser således, at sociale og psykiske problemer er de største barrierer for, at deltagerne kommer videre i ordinær uddannelse og beskæftigelse. Dermed bekræfter klyngeanalysen de holdninger, der er blevet udtrykt af ledere og deltagere i interview og spørgeskemaundersøgelse, om at netop denne målgruppe er vigtig at fokusere på. Samtidig er det i forbindelse med interview blevet udtrykt, at flere ledere ikke mener, at deltagerens behov for støtte i forhold til sociale og psykiske problemer er tilstrækkelig høj grad tilgodeses på produktionsskolerne.

I forbindelse med interview af ledere på produktionsskoler blev det oplyst, at en del af produktionsskolerne kontakter forældrene til hjemmeboende unge i forbindelse med fravær, hvorfor dette kan have en betydning for den lavere fraværsporcet for denne gruppe unge.

Gruppen af hjemmeboende, etnisk danske mænd med en stærk social baggrund (klynge 1) er topscorer i forhold til overgangsgrad – både til videre ordinær uddannelse og beskæftigelse. For denne gruppe er det således næsten fire ud af ti (38 procent), der et år efter endt produktionsskoleforløb er i videre uddannelse. Hver femte (21 procent) er i beskæftigelse.

Af produktionsskoledeltagerne har gruppen af udlændinge med svag faglighed og social baggrund (klynge 2) en relativt høj grad af overgang til uddannelse (38 procent). Dette understreger en pointe fra fokusgruppeinterview med deltagere og interview med ledere på produktionsskoler, hvor flere siger, at gruppen af udlændinge typisk er mere motiverede for uddannelse, omend de har meget fagligt og sprogligt, de skal indhente.

Klynge 4, som består af etnisk danske kvinder under 20 år med et karaktergennemsnit fra folkeskolen, som er i nærheden af landsgennemsnittet, har den laveste overgangsgrad til uddannelse (22 procent). I fokusgruppeinterview fortalte mange af disse piger, at de enten havde påbegyndt en ungdomsuddannelse eller havde planlagt det, men at de var gået ned med

stress, angst eller lignende. Mange af dem har et lavt selvværd og har udpræget præstationsangst.

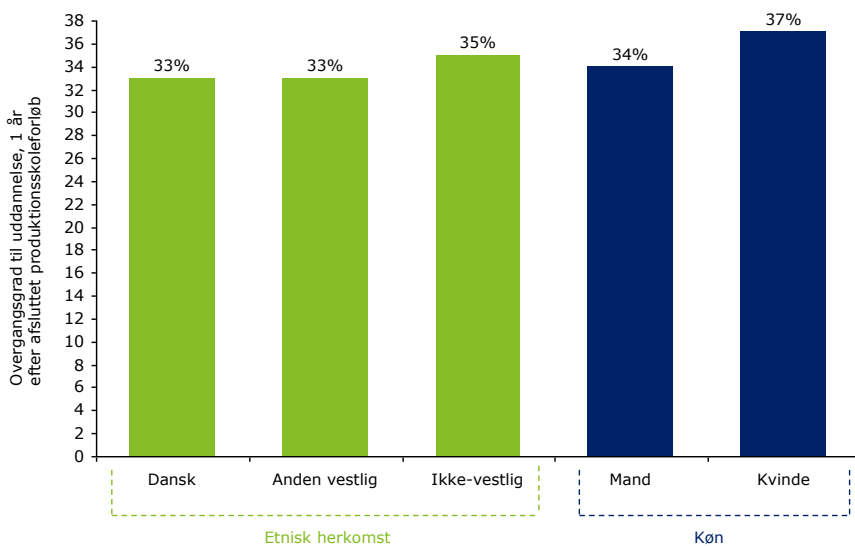
Den samlede overgangsgrad er lavest for klynge 5, der består af etnisk danske produktionsskoledeledere med psykiske diagnoser og mange indlæggelser. De har henholdsvis 25 og 10 procent overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse efter deres produktionsskoleforløb.

Bredden i deltagersammensætningen illustrerer, at produktionsskolerne skal arbejde med unge med forskellige behov og forudsætninger, og at god praksis skal kunne rumme dette.

5.3.1 Variation på tværs af køn og etnicitet

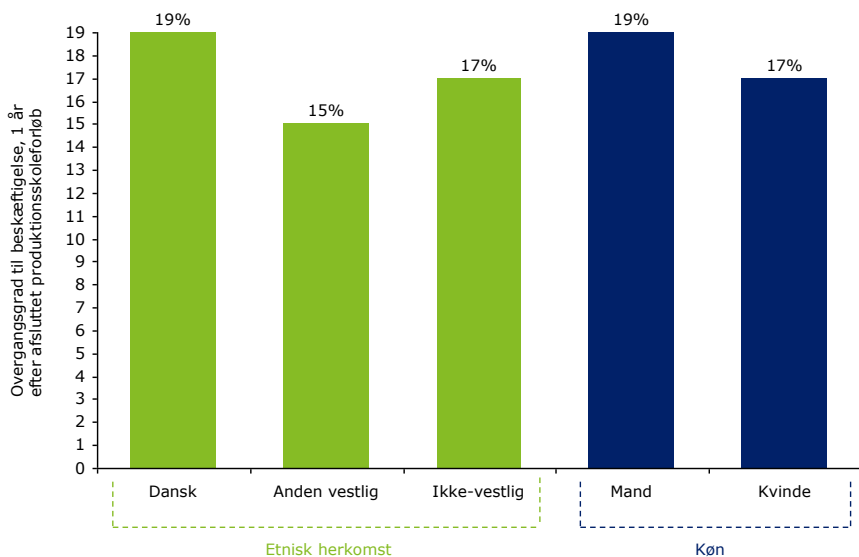
Figur 26 og figur 27 viser, at der ikke er nogen nævneværdig forskel på overgangsgrader til henholdsvis ordinær uddannelse og beskæftigelse mellem køn og etnicitet.

Figur 26 - Overgangsgrad til ordinær uddannelse 1 år efter afsluttet produktionsskoleforløb, fordelt på baggrundsforhold

Samlet set understøtter klyngeanalysen og Figur 26 og Figur 27 således den væsentlige pointe fra de kvalitative analyser, nemlig at det i høj grad er de personlige og sociale udfordringer, der er en barriere for at klare sig godt og komme videre med ordinær uddannelse og beskæftigelse. Særligt de psykiske diagnoser lader til at være en betydelig barriere. De kulturelle og faglige udfordringer kan i højere grad håndteres. Blandt interviewede deltagere og ledere på produktionsskolerne gives der udtryk for, at det ene år, som produktionsskoleforløbene maksimalt må vare, ikke er tilstrækkelig tid til at rette op på mange år i den forkerte løbebane.

Figur 27 - Overgangsgrad til beskæftigelse 1 år efter afsluttet produktionsskoleforløb, fordelt på baggrundsforhold

De relativt forskellige grupper deltagere i produktionsskoleforløb, både i forhold til karakteristika og overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse, understøtter desuden en formodning om, at der visiteres en gruppe unge til produktionsskoleforløbene, som reelt er udenfor målgruppen for tilbuddet. I den ene ende af spektret er de deltagere, som er så svage både psykisk og fysisk, at man kan stille spørgsmålstejn ved, om et produktionsskoleforløb var det rigtige for dem set i lyset af rammerne for tilbuddet. I den anden ende af spektret findes en gruppe af unge, som har afsluttet et grundforløb og kun deltager i et produktionsskoleforløb, fordi de ikke har kunnet få en praktikplads og derved mangler et forsørgelsesgrundlag.

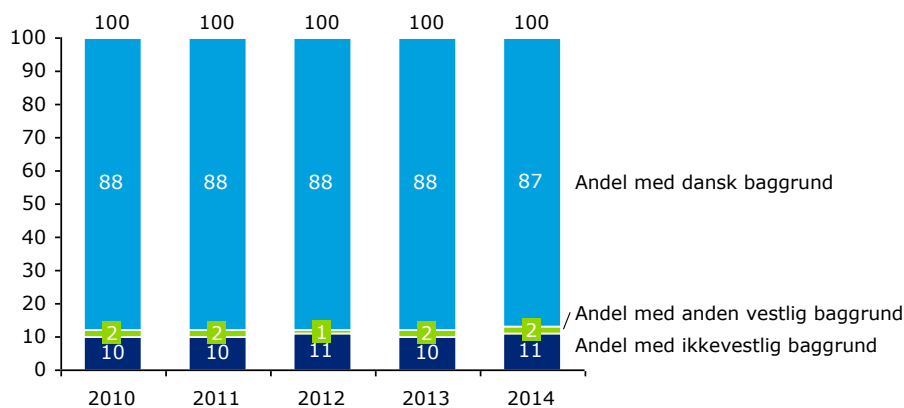
"Hvis man ikke er kommet helt ud af den onde spiral, så ryger man bare ned ad stigen igen [hvis man ikke får forlænget sit produktionsskoleophold]. Jeg tror virkelig, at produktionsskoler er en redning for mange."

Produktionsskole-deltager

5.3.2 Variation i kursistsammensætningen over tid

Som det fremgår af figur 28, har den etniske deltagersammensætning på produktionsskolerne næsten ikke ændret sig over tid. Langt størstedelen af deltagerne har en dansk baggrund, og cirka hver tiende har en ikkevestlig baggrund.

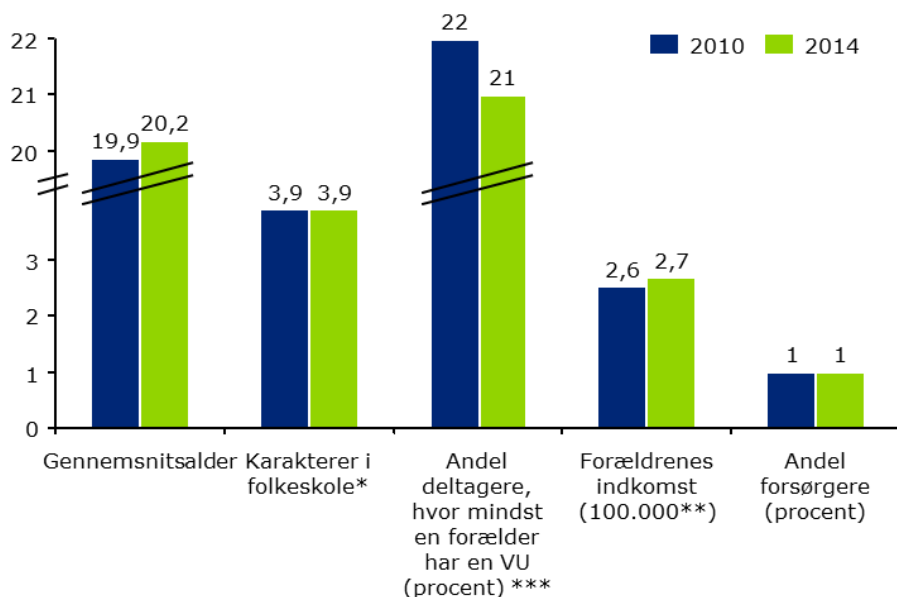
Figur 28. Udvikling i produktionsskolernes etniske sammensætning

Kilde: Danmarks Statistik.

Når der ses på deltagersammensætningens øvrige udvikling fra 2010 til 2014, fremgår det af figur 29, at gennemsnitsalderen (for målgruppen under 25 år) er steget fra 19,9 år i 2010 til 20,2 år i 2014, hvilket kan anses som en marginal stigning. Andelen af deltagere, hvor mindst én forælder har en videregående uddannelse, er faldet fra 22 procent til 21 procent, hvilket ligeledes kun er en marginal reduktion. I samme tråd viser figur 29, at der, hvad angår karakterer i folkeskolen, forældres indkomst og andel forsørgere, ikke er sket nogle ændringer over tid. Det samlede billede er således, at deltagergruppens karakteristika på de nedenstående parametre har været stabil i perioden 2010 til 2014.

Figur 29. Udvikling i produktionsskoledeltageres baggrundsforhold

* Gennemsnit for dem, der har taget folkeskolens afgangseksamen.

** Baseret på 2008-tal.

*** VU = videregående uddannelse.

Kilde: Danmarks Statistik.

5.3.3 Variation i kursistsammensætningen på tværs af produktionsskoler

En analyse på tværs af de forskellige produktionsskoler viser, at der er stor forskel på deltagersammensætningen på de forskellige produktionsskoler. Denne forskel i produktionsskolernes deltagersammensætning påvirker naturligvis produktionsskolernes læringsmiljø og dermed også deres mulighed for at ruste deltagerne til videre uddannelse eller beskæftigelse.

Tabel 6 herunder illustrerer variationen i produktionsskolernes deltagergrundlag baseret på data fra 2014. Tabellen viser i anden kolonne gennemsnittet af produktionsskolernes deltagers gennemsnit på en række nøglevariable. I kolonne tre og fire vises henholdsvis det laveste og det højeste gennemsnit, der er fundet blandt de 82 produktionsskoler. Et eksempel på tolkning af tabellen er den første række, som viser, at kønsfordelingen varierer fra en andel af kvinder på 13 procent på den produktionsskole med den laveste andel kvinder til 76 procent på den produktionsskole med den højeste andel. På tværs af alle produktionsskolernes kønsfordelinger er der i gennemsnit 40 procent kvinder på produktionsskolerne.

Tabel 6. Variation i produktionsskolernes deltagergrundlag

	Gennemsnit	Minimum*	Maksimum*
Køn (andel kvinder)	40 %	13 %	76 %
Alder	20	20	21
Fravær	26 %	11 %	42 %
Andel forsørgere	0 %	0 %	0 %
Andel med psykisk diagnose	11 %	0 %	25 %
Andel med dom for kriminalitet	18 %	7 %	38 %
Andel etniske danskere	90 %	64 %	100 %
Andel fra andre vestlige lande	1 %	0 %	13 %
Andel fra ikkevestlige lande	9 %	0 %	36 %
Andel med forældre med en videre- gående uddannelse	19 %	4 %	54 %
Karaktergennemsnit ved afslutning af folkeskolen	3,9	3,0	5,8

* Minimum-/maksimumgennemsnit per produktionsskole.

Kilde: Danmarks Statistik.

Som det fremgår af tabel 6, er der stor variation mellem de forskellige produktionsskoler på mange forskellige parametre. Én skole har ingen deltagere med psykiske diagnoser, mens hver fjerde deltager (25 procent) på en anden produktionsskole har en psykisk diagnose. Andelen af deltagere med strafferetlige domme varierer fra 7 til 38 procent, og andelen af deltagere fra ikke-vestlige lande varierer fra 0 til 36 procent. Også i forhold til forældrenes uddannelsesbaggrund er der væsentlig variation på tværs af produktionsskolerne. Andelen af deltagere med forældre, der har en videregående uddannelse, varierer fra 4 til 54 procent.

Fælles for de interviewede produktionsskoler er, at deres deltagere har betydelige faglige og personlige udfordringer, eksempelvis relateret til ordblindhed, sygdom, misbrug og generelt svære sociale kår. Dog opleves elevsammensætningen at variere betydeligt mellem produktionsskolerne. Eksempelvis har man indenfor små geografiske afstande produktionsskoler, som specifikt tager sig af den gruppe af unge, der blot skal have lidt støtte for at komme videre, mens andre produktionsskoler henvender sig til den gruppe unge, der har psykiatriske diagnoser, udviklingsforstyrrelser, alvorlige psykiske og sociale problemer og lignende. Sådan er der i flere kommuner flere produktionsskoler med forskellige profiler, der henvender sig til forskellige målgrupper.

Fravær er generelt en betydelig udfordring på alle produktionsskoler, men der er stor variation i niveauet på tværs af produktionsskolerne, hvis fraværprocenter varierer mellem 11 og 42 procent. I gennemsnit har produktionsskolerne en fraværprocent på 26 procent, hvilket også må anses som en betydelig udfordring.

Således tegner der sig et billede af produktionsskoler med meget forskellige deltagergrundlag og dermed også meget forskellige forudsætninger for at bringe deltagere videre til uddannelse eller beskæftigelse.

5.4 Overgangsmønstre

5.4.1 Flowanalyse for produktionsskoledeltagere – hvor kommer deltagerne fra, og hvad overgår de til?

Halvdelen af produktionsskoledeltagerne (52 procent) er enten i ordinær uddannelse eller beskæftigelse tre måneder efter, de har afsluttet deres produktionsskoleforløb (se figur 30). Således er næsten hver femte (18 procent) i beskæftigelse, og hver tredje (34 procent) er i gang med en ordinær uddannelse. 29 procent er selvforsørgende uden beskæftigelse; dette tal skal ses i lyset af, at de fleste i denne gruppe er hjemmeboende. De resterende 17 procent er på offentlig forsørgelse.

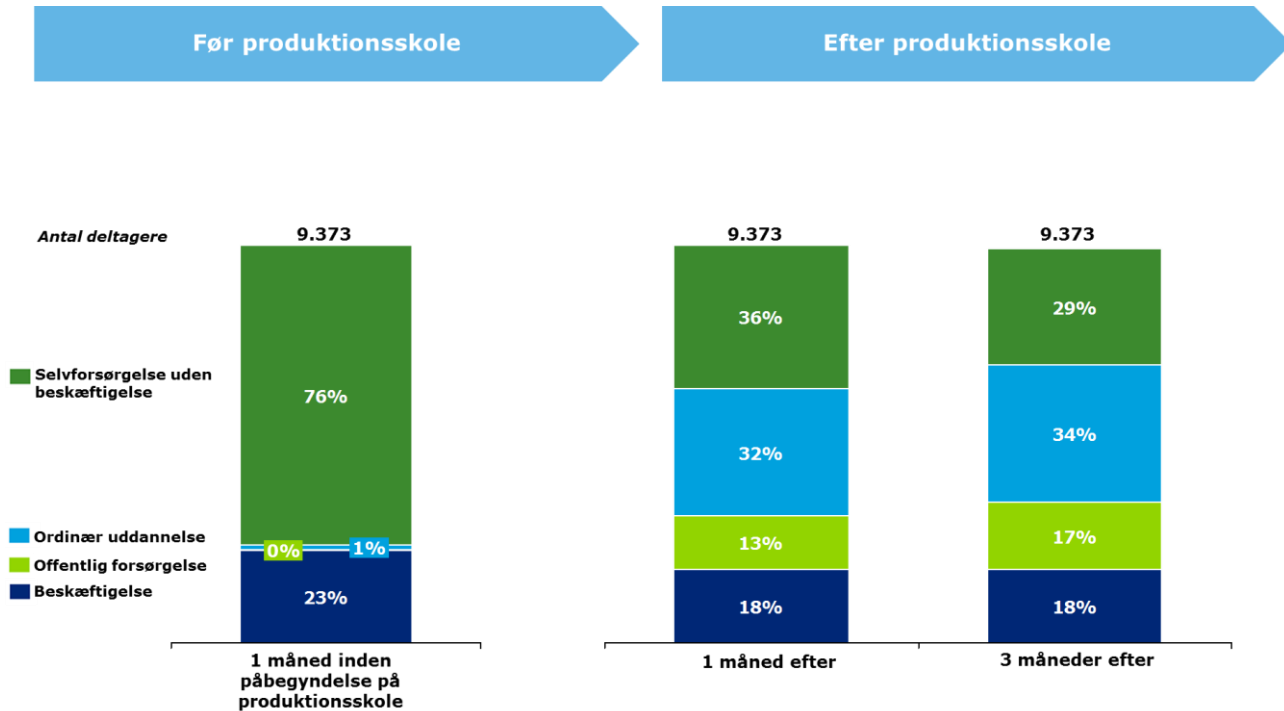
Figur 30 nedenfor viser produktionsskoledeltagernes forsørgelsesgrundlag inden og efter deres produktionsskoleforløb. Opgørelsen er foretaget på DREAM-data, som omfatter samtlige personer, der har modtaget overførselsindkomster. Målgruppen for produktionsskole er meget ung, og mange er derfor også hjemmeboende og ikke berettiget til eksempelvis SU. De modtager således ikke offentlig forsørgelse, mens de eksempelvis færdiggør grundskolen eller er i gang med en ungdomsuddannelse. De vil derfor fremgå som selvforsørgende uden beskæftigelse. Denne kategori skal således tolkes med forbehold for dette.

Figuren viser til venstre deltagerens forsørgelsesgrundlag den seneste måned inden påbegyndelsen af deres produktionsskoleforløb. Til højre vises forsørgelsesgrundlaget henholdsvis 1 og 3 måneder efter produktionsskoleforløbet.

I forhold til deltagerens overgang til videre uddannelse peges der i interview med ledelsen på produktionsskoler på udbuddet af produktionsskolerens værkstedslinjer som et forhold af betydning. Ledere på skoler, som understøtter de typiske håndværksfag, oplever en højere overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse end ledere på skoler med mere kreative linjer som eksempelvis sport, dans og cykeldesign, hvor det kan være sværere at se den naturlige vej videre i en ordinær uddannelse eller i et job.

Af figur 30 nedenfor kan det ses, at 76 procent var selvforsørgende uden beskæftigelse, en måned inden de påbegyndte deres produktionsskoleforløb. Kun én procent af deltagerne kom i 2013 fra ordinær uddannelse (modtog SU) en måned inden påbegyndelse på produktionsskole, og ingen deltagere kom fra anden offentlig forsørgelse. 23 procent kom fra beskæftigelse, inden de påbegyndte produktionsskoleforløbet.

Figur 30. Produktionsskoledeltagernes vej til og fra produktionsskole

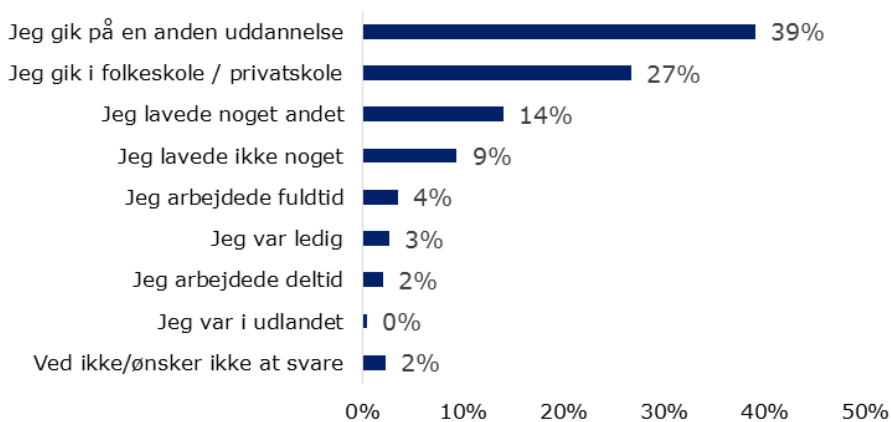
Kilde: Deloitte's beregninger baseret på data fra Danmarks Statistik, herunder DREAM-data.

Note I: Analyse af deltagere, der i 2014 var indskrevet på et produktionsskoleforløb.

Note II: Under selvforsørgelse uden beskæftigelse kan være unge, som er i gang med en uddannelse, men ikke modtager SU.

Spørgeskemaundersøgelsen kan bruges til at kvalificere denne opgørelse (se figur 31). Adspurgt i spørgeskema angiver to tredjedele (66 procent), at de gik på en anden uddannelse eller grundskole, inden de påbegyndte deres produktionsskoleforløb. Kun fire procent angav at arbejde fuldtids, og to procent angav at arbejde deltids.

Figur 31. Produktionsskoledeltagerne inden deres produktionsskoleforløb

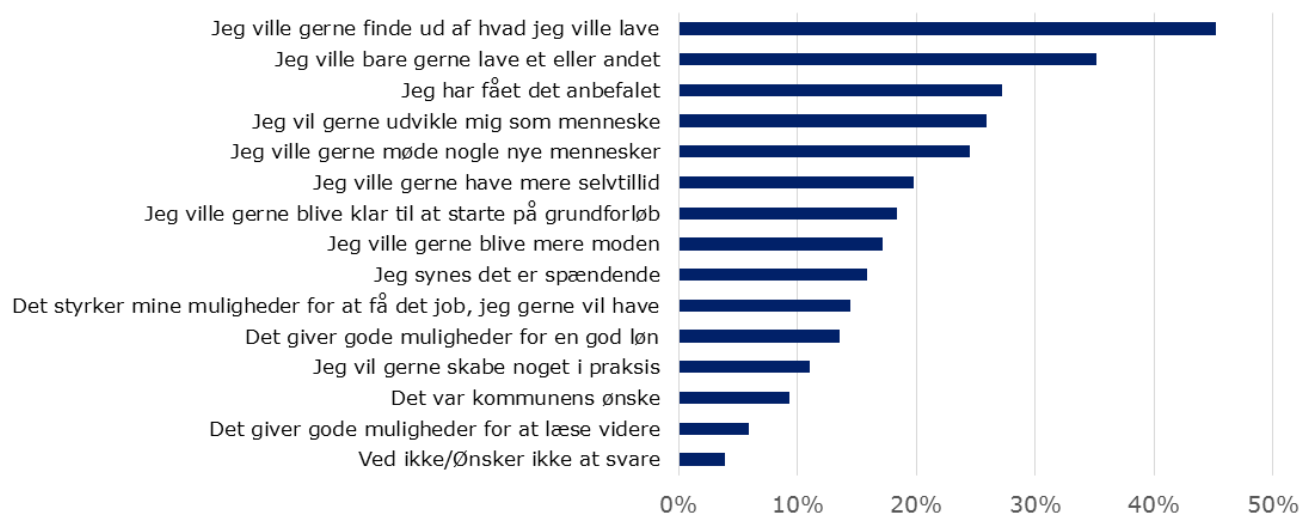

Kilde: Deloitte's spørgeskemaundersøgelse.

I forhold til motivationen for at starte på et produktionsskoleforløb har deltagere typisk selv været drivende for uddannelsesvalget (47 procent), men en betydelig andel af de adspurgte deltagere angiver også UU-

vejlederen som havende størst betydning for valget af forløbet (22 procent). Som det fremgår af figur 32 herunder, er den hyppigste årsag til at starte et produktionsskoleforløb, at deltagerne ønsker at finde ud af, hvad de vil lave. Herefter angiver mange ligeledes, at de gerne bare vil lave 'et eller andet', og flere angiver, at de har fået det anbefalet.

Figur 32. Produktionsskoledeltagerens egen angivelse af årsag til valg af et produktionsskoleforløb

Kilde: Deloitte's spørgeskemaundersøgelse.

5.4.2 Overgangsgrader

Jævnfør bekendtgørelse af lov om produktionsskoler skal et produktionsskoleforløb *"styrke deltagerens personlige udvikling og forbedre deres muligheder i uddannelsessystemet og på det almindelige arbejdsmarked, herunder til beskæftigelse i fleksjob, i skånejob eller lignende."*

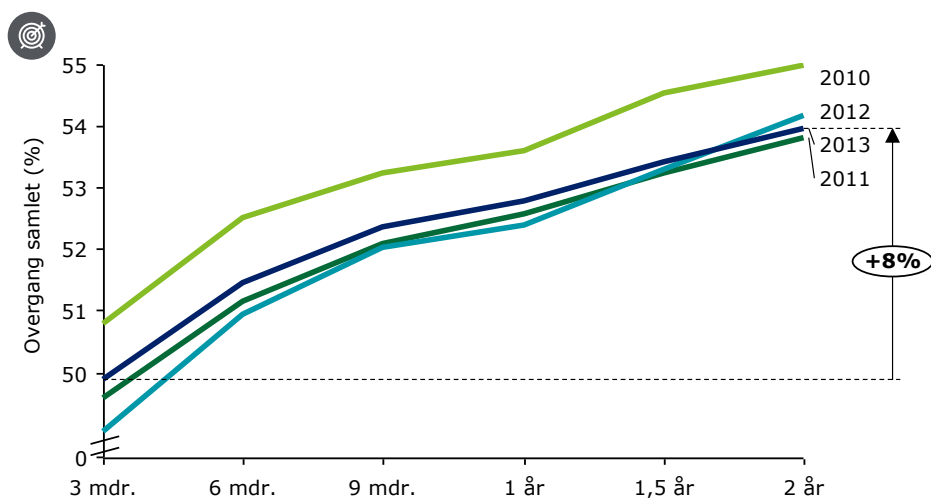
Således er det afgørende for en afdækning af god praksis at identificere de produktionsskoler, som lykkes bedst med dette.

Variation over tid

Produktionsskoledeltagerens overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse stiger i takt med, at der går tid, fra deltagerne har afsluttet deres produktionsskoleforløb. Dette gælder for alle de analyserede årgange. For 2013-årgangen stiger den samlede overgangsgrad med otte procent fra tre måneder efter afsluttet forløb til to år efter. Figuren viser i øvrigt en ikke helt entydig udvikling i overgangsgraden henover årgangene, hvor der i 2010 var den højeste samlede overgangsgrad.

I figur 33 nedenfor ses udviklingen i deltagerens gennemsnitlige overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse tre måneder til to år efter, at kursisterne har gået på produktionsskole. Udviklingen er vist for hver årgang i perioden 2010-2013.

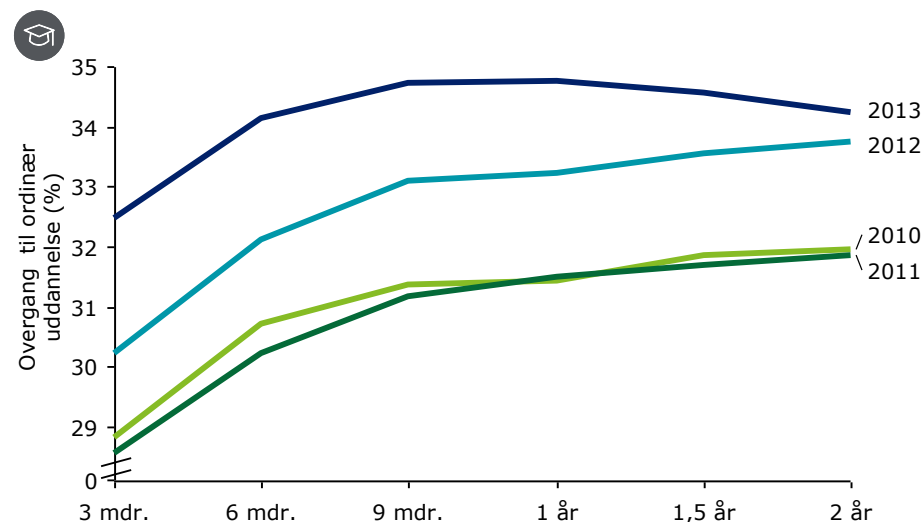
Figur 33. Udvikling i overgangsgrad til ordinær uddannelse og beskæftigelse

Kilde: Danmarks Statistik.

Fokuseres der på udviklingen i overgangsgrader til ordinær uddannelse og beskæftigelse isoleret (se figur 34 og figur 35), kan der observeres en substitution fra afgang til beskæftigelse til overgang til ordinær uddannelse. Figurerne viser, at der for 2010- og 2011-årgangene var lavere overgangsgrader til ordinær uddannelse end for 2012- og 2013-årgangene.

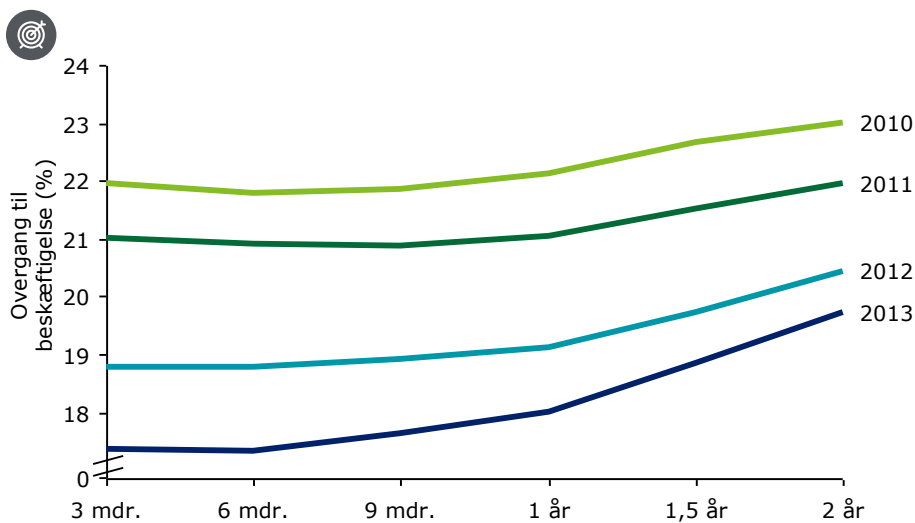
Figur 34. Udvikling i overgangsgrad til ordinær uddannelse

Kilde: Danmarks Statistik.

Omvendt ses det i figur 35, at der for 2010- og 2011-årgangene var en højere grad af afgang til beskæftigelse end for 2012- og 2013-årgangene.

Figur 35. Udvikling i overgangsgrad til beskæftigelse

Kilde: Danmarks Statistik.

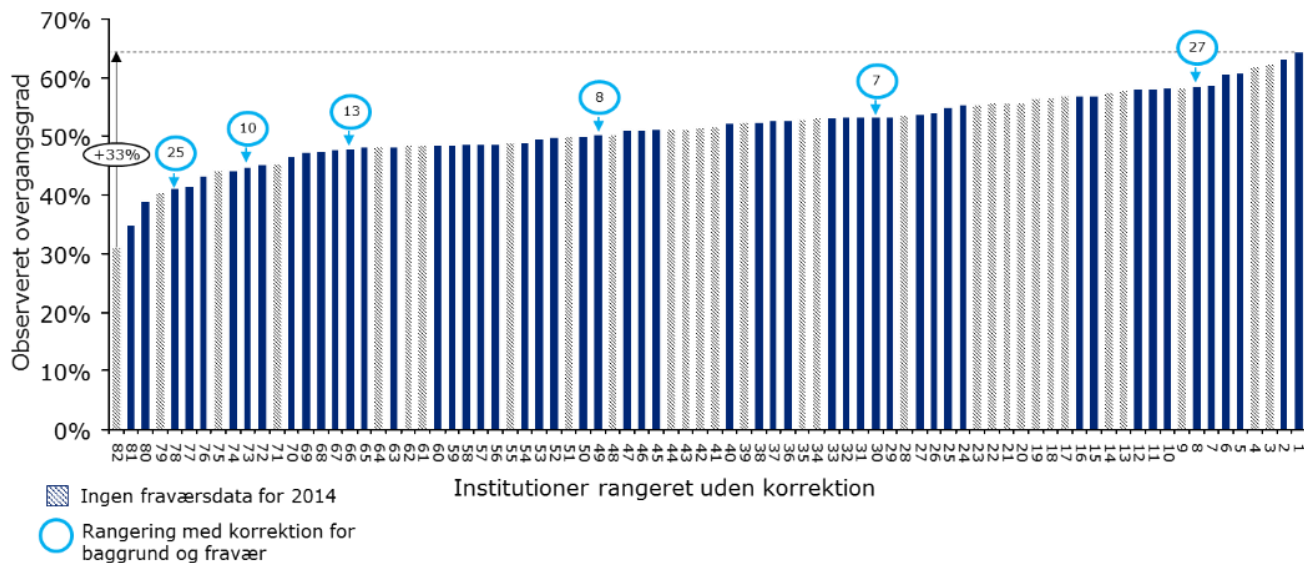
Figur 34 og figur 35 viser også, at der på tværs af årgange sker en løbende substitution fra overgang til ordinær uddannelse til overgang til beskæftigelse. Det første halve til hele år efter produktionsskoleforløbet overgår deltagerne typisk til ordinær uddannelse, hvorefter de i højere grad overgår til beskæftigelse. På figurerne ses det således, at kurverne for ordinær uddannelse flader ud efter cirka ni måneder, hvor de for beskæftigelse har en højere stigning efter cirka et år.

5.5 Faktorer af betydning for effekterne

Der er stor variation i de 82 produktionsskolars gennemsnitlige overgangsgrader (se søjlerne i figur 36). På den produktionsskole, der klarer sig bedst, er den samlede overgangsgrad på 64 procent, hvor det på produktionsskolen med den laveste overgangsgrad kun er 31 procent af deltagerne, der et år efter deres forløb er i beskæftigelse eller i gang med uddannelse.

Figur 36 viser imidlertid også, at produktionsskolernes rangering i forhold til overgangsgrader er helt anderledes, når der korrigeres for produktionsskolernes deltagergrundlag. De lyseblå cirkler i figuren indikerer de enkelte produktionsskolars rangering i forhold til overgangsgrader under hensyntagen til deres deltagergrundlag. De viser blandt andet, at den produktionsskole, der var rangeret som nummer otte, når produktionsskolerne udelukkende blev sammenlignet på overgangsgrader, ændrer rangering til nummer 27, når der korrigeres for deltagergrundlag. Omvendt springer nummer 73 til en tiendeplads, når der korrigeres for deltagergrundlag, og ligeledes går nummer 66 til en trettendeplads. Produktionsskolerne skifter således i høj grad rangering, når der korrigeres for deltagergrundlag.

Figur 36. Samlet overgangsgrad for produktionsskoler

Kilde: Deloitte's beregninger baseret på Danmarks Statistiks registre. Baseret på data fra 2014.

Tabel 7 nedenfor viser et udsnit af de faktorer i deltagergrundlaget, der er afgørende for produktionsskolernes overgangsgrader. Medtaget i tabellen er de forhold, som har en statistisk signifikant sammenhæng med overgangsgrad¹⁴. Kolonnen til højre indikerer, hvilken retning sammenhængen har. For alder gælder det eksempelvis, at der er en stor statistisk sammenhæng med overgangsgrad – jo ældre kursisterne er, jo mindre sandsynlighed er der for, at de overgår til ordinær uddannelse eller beskæftigelse.

Som det fremgår af tabel 7, har særligt køn, etnicitet, alder, gennemsnitlig lønindkomst året før kursusstart, at være hjemmeboende samt karakterer og institutionsstørrelse betydning for overgangen til ordinær uddannelse og beskæftigelse. At være kvinde og/eller have en ikkevestlig baggrund, højere gennemsnitlig lønindkomst året før kursusstart, at være hjemmeboende, at have høje karakterer og/eller at gå på en stor produktionsskole medfører større sandsynlighed for at overgå til ordinær uddannelse eller beskæftigelse. Ligeledes spiller en højere gennemsnitlig indkomst for deltagerens forældre en positiv rolle for overgang¹⁵. Disse resultater er ikke overraskende og stemmer overens med klyngeanalysen.

¹⁴ Den statistiske (GLM) model er baseret på kursisternes uddannelses- og beskæftigelsesgrad et år efter uddannelsens afslutning.

¹⁵ Der er en stor geografisk spredning af institutionerne. De fleste produktionsskoler med lav overgang er beliggende i storbyer, mens skoler med høj overgang typisk er beliggende i Jylland eller på Fyn og typisk i områder med mange faglærte arbejdspladser (håndværkere og industri).

Tabel 7. Kvantitative faktorer af betydning for overgangsgrad

	Faktor	Retning
Variable med stor statistisk betydning*	Køn (kvinde)	+
	Ikkevestlig baggrund	+
	Alder ved afslutning af forløbet	+
	Gennemsnitlig lønindkomst året før kursusstart	+
	Fravær	-
	Hjemmeboende	+
	Antal psykiske diagnoser	-
	Dom for kriminalitet	-
	Institutionens størrelse	+
	Karakterer	+
Variable med statistisk betydning**	Gennemsnitlig indkomst for forældre	+
	Mere end tre årlige besøg hos praktiserende læge	-

* p-værdi < 0,01.

** p-værdi < 0,05.

Kilde: Danmarks Statistik.

Yderligere spiller mere fravær, psykiske diagnoser, dom for kriminalitet samt dårligt fysisk helbred en negativ rolle i forbindelse med overgangsgraden, hvilket ligeledes ikke er overraskende og stemmer overens med resultaterne fra både den kvalitative analyse og klyngeanalysen.

De kvalitative interview indikerer, at fravær håndteres forskelligt på produktionsskolerne. Ingen institutionsledere giver udtryk for at have fundet en særlig god løsning på udfordringen, da fravær netop synes at skyldes deltagerens personlige udfordringer, eksempelvis relateret til psykisk helbred eller misbrug, som kan være svært for skolerne at påvirke i den korte tid, deltagerne går på skolen (maksimum et år).

Regressionsanalyse af registerdata viser, at psykiske diagnoser og kriminalitet blandt deltagerne hænger sammen med en relativt højere fraværsprocent. Ligeledes gælder, at deltagere, der ikke har gennemført folkeskolens afsluttende prøver, typisk har mere fravær end øvrige deltagere. Endelig er også køn korreleret med fravær – kvinder har en større sandsynlighed for at have relativt højere fravær end mænd. Omvendt har hjemmeboende og deltagere med velhavende forældre større sandsynlighed for et relativt lavt fravær (se tabel 8 og bilag 5). Disse resultater stemmer overens med, hvad klyngeanalysen indikerede om fraværstendenser i de forskellige deltagersegmenter.

Tabel 8. Kvantitative faktorer med betydning for produktionsskoledeleternes fravær

Signifikans	Faktor	Retning
Variable med stor statistisk betydning*	Køn (kvinde)	+
	Registreret i opholdstilladelsesregister	-
	6.-/8.-klasses uddannelse	+
	10.-/11.-klasses uddannelse	-
	Hjemmeboende	-
	Antal psykiske diagnoser	+
	Dom for kriminalitet	+
	Institutionens størrelse	+

* p-værdi < 0,01.

Kilde: Deloitte's beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Fravær bliver registreret på alle skoler, som reglerne kræver, men opfølgning på fravær foregår meget forskelligt blandt skolerne. Nogle skoler kontakter eleven samme dag, hvis han/hun ikke har meldt sig syg, og er eleven under 18 år, kontaktes forældrene også. Der er også deltagere, som afhentes af eksempelvis kontaktlæreren eller forstanderen, hvis de bliver væk uden gyldig grund.

Et eksempel på håndtering af fravær, som én institution har indført, er et kortsystem, hvor deltagerne skal bipse sig ind om morgenen. Hvis de ikke har bippet sig ind fem minutter efter mødetid, så sendes der en sms hjem til dem samt deres forældre, hvis de er under 18 år.

En anden skole har igangsat et initiativ, hvor der hver måned laves en statistik over værkstedernes fremmøde, som præsenteres for deltagerne og ligger på værkstederne. Statistikken udarbejdes i farver, så den er visuelt nem at forstå. Institutionen oplever, at systemet har haft en positiv effekt, og nogle værksteder er oppe på 96 procent fremmøde for en måned.

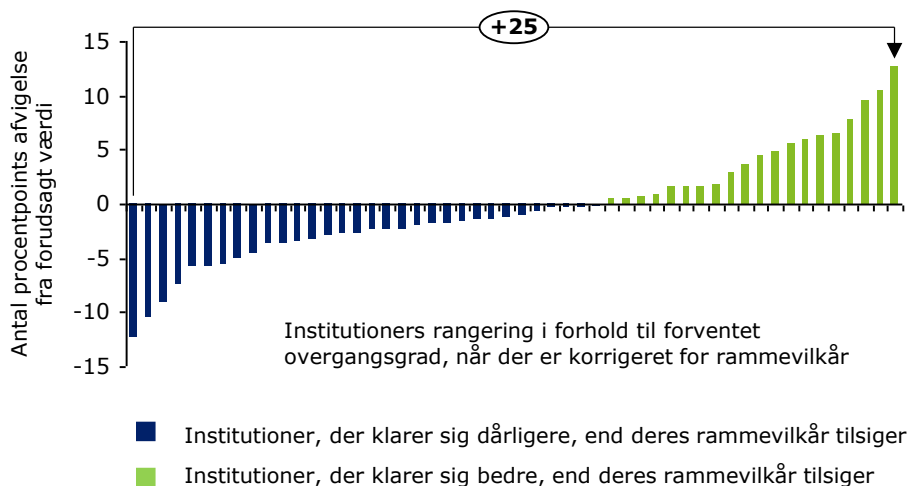
Der er store forskelle i skolernes anvendelse af muligheden for at trække deltagerne i skoleydelse ('lønnen') som et værktøj i forbindelse med fravær. Skolerne er forpligtet til dette, men interviewene viser, at der er stor forskel på anvendelsen af denne mulighed.

Skolerne har forskellige grænser for, hvornår deltagerne indkaldes til en formel samtale om fravær. De fleste skoler opererer med forskellige sanktioner afhængig af deltagerens situation. Nogle deltagere kan have det psykisk svært i en periode, hvilket der er forståelse for. Generelt smides deltagere, der pjækker, hurtigere ud og kan ikke som udgangspunkt forvente at komme tilbage. Nogle skoler har en slags karenperiode, hvor der for eksempel skal gå tre måneder, inden deltageren kan komme til samtale igen med henblik på eventuelt fornyet optagelse. Generelt bruger skolerne mange ressourcer på fravær, herunder særligt på at udvikle deltagerne, så de bliver mødestabile.

Når produktionsskolerne rangeres under hensyntagen til deres rammevilkår, tydeliggøres det potentiale, der er ved god praksis. Figur 37 nedenfor viser, at der er et stort potentiale i form af overgangsgrad til ordinær uddannelse og beskæftigelse blandt sammenlignelige produktionsskoler. Figuren er dannet med udgangspunkt i de ovenstående faktorer, som har be-

tydning for produktionsskolernes overgangsgrader. På baggrund af disse faktorer er der for hver produktionsskole udregnet en forventet overgangsgrad til ordinær uddannelse og beskæftigelse. Hvis en produktionsskole får 0 i figur 37, vil det være udtryk for, at produktionsskolen har nøjagtig den overgangsgrad, som kursistgrundlaget ville forudsige. En produktionsskole, som har fået værdien -5, har en overgangsgrad, som er 5 procentpoint lavere, end kursistgrundlaget ville berettigede.

Figur 37. Potentiale ved god praksis

Note: n = 52. Der er korrigeret for rammevilkår og fravær.

Kilde: Deloitte's beregninger baseret på registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 37 viser, at den produktionsskole, som har den højeste overgangsgrad i forhold til deltagergrundlaget, har en overgangsgrad, der relativt til kursistgrundlaget er 25 procentpoint højere end den produktionsskole, der har den laveste overgangsgrad i forhold til deltagergrundlaget.

Figur 37 er udelukkende baseret på observerbare forhold og tager således ikke hensyn til eksempelvis kursisternes motivation og forhold til familie og venner, som er ikke-observerbare forhold, der kan have betydning for deres overgangsgrader. Figuren viser imidlertid en så stor variation mellem sammenlignelige produktionsskoler, at der må konkluderes, at der er et betragteligt potentiale i god praksis.

5.5.1 God praksis

Den udfordrede målgruppe er omdrejningspunktet for den gode praksis, der er blevet identificeret blandt produktionsskolerne, herunder også de forskellige segmenter af deltagere, som klyngeanalysen har identificeret. I det følgende beskrives følgende seks temaer, som er gået igen i forbindelse med afdækningen af god praksis blandt produktionsskolerne:

- Kontaktlærerordninger
- Udbud af værkstedslinjer
- Længden på produktionsskoleforløb
- Samarbejde med andre institutioner, herunder kommunen
- Balance mellem teoretisk og praktisk undervisning
- Fravær.

Generelt gælder for produktionsskolerne, at de har mulighed for at etablere et lille og tæt værkstedsmiljø med fokus på de pædagogiske rammer, som udvikler den enkelte deltager. Samtidig kan der etableres forskellige miljøer, som tilgodeser de forskellige deltagersegmenter. Eksempelvis har nogle deltagere gavn af at være på et it-værksted, mens andre har det bedre med at være udenfor på grøn linje.

Stort set alle skoler arbejder med **kontaktlærerordninger**, hvor det typisk er værkstedslæreren, der udfylder kontaktlærefunktionen. I spørgeskemaundersøgelsen svarer 67 procent af deltagerne, at de har en fast kontaktperson, de kan henvende sig til, hvis de har spørgsmål til deres uddannelse eller har behov for støtte. Deltagerne fremhæver, at effekten af ordningen afhænger af, hvor godt det lykkes med at skabe en tillidsfuld relation til den enkelte elev. Det er den gode relation og lærerens evne til at være i øjenhøjde og sætte sig i elevens sted, der er helt afgørende. En tillidsfuld relation kan flytte eleven personligt og give tryghed, hvilket sammen med en konstruktiv sparring om elevens faglighed kan bidrage til, at eleven opnår sine faglige mål.

Interview med ledelsen på produktionsskoler bekræfter, at deltagerne har et stort behov for støtte og tryghed, som skal imødekommes. Flere af deltagerne mangler ofte et netværk, hvorfor produktionsskolen kommer til at udgøre en form for familie for dem. Samtidig oplever deltagerne værdien af at indgå i et fællesskab med andre, og det kan medvirke til, at de får lyst til at fortsætte i uddannelsessystemet.

Det bemærkes i den forbindelse blandt flere deltagere og ledere, at reglen om, at deltagerne i udgangspunktet **maksimalt** må gå på **produktionsskolen i et år** kan være en barriere for opbygningen af et tillidsfuldt forhold og således kan blive en barriere for overgangen til ordinær uddannelse og beskæftigelse.

I forhold til deltagernes overgang til videre uddannelse synes **udbuddet af produktionsskolernes værkstedslinjer** at have betydning. På skoler, der understøtter de typiske håndværksfag, ses en højere overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse, end deres elevgrundlag tilsiger. På skoler med mere kreative linjer som eksempelvis sport, dans og cykeldesign ses en lavere overgangsgrad, end deres elevgrundlag tilsiger. Det kan både hænge sammen med, at det er sværere at se den naturlige vej videre i en ordinær uddannelse eller i beskæftigelse fra de meget kreative linjer, og at fokus på skolerne er forskellige. På skoler med typiske håndværksfag er der et klart større fokus på at få eleverne videre til erhvervsskolen og et stort samarbejde med erhvervsskolen.

I forhold til **samarbejde med andre institutioner** ses det generelt, at produktionsskolerne arbejder sammen med både UU, jobcentre, erhvervsskoler og andre ungdomsuddannelser. Der er i sagens natur et højt samarbejde med UU, da det er denne institution, der visiterer de unge til produktionsskolerne. Der er dog stor forskel på, hvordan samarbejdet mellem produktionsskolerne og UU fungerer, efter en ung er visiteret til produktionsskolen. Nogle skoler har en løbende dialog med UU og kan tilkalde UU-vejlederen, hvis der opstår behov for det. På andre skoler er der faste tidspunkter for UU-vejlederens tilstedeværelse, hvilket ikke altid harmonerer med deltagernes behov.

Generelt er der stor tilfredshed med samarbejdet med UU og med erhvervsskolerne, hvor mange produktionsskoler har formaliserede samarbejder om

"Vi har en kontaktlærer, som også er ham, der følger op i forhold til fravær osv. Det betyder meget for os, at han spørger til fx situationen derhjemme, og hvordan det går med fremtidsplanerne."

Produktionsskole-deltager

"Vi fik en elev, der var kendt i kommunen og i politiet, og som var særdeles voldelig. I beskrivelsen fra kommunen stod der bare, at han manglede matematik!"

Produktionsskoleforstander

kombinationsforløb. Mange af skolerne efterlyser dog et tættere samarbejde med kommunerne, der i dag generelt set opleves som mangelfuldt. De interviewede produktionsskoleledere oplever, at de får visiteret deltagere, der eksempelvis har voldsomme sociale eller psykiske problemer, har været indblandet i kriminalitet, er ordblinde eller lignende, uden at skolen bliver orienteret herom.

Mangel på videndeling om deltagerne kan medføre, at skolerne må bruge de første måneder på at lære eleven at kende og først derefter kan lave et målrettet forløb for eleven. Givet produktionsskoleforløbenes korte længde (maksimalt et år) kan denne forsinkelse være en hindring for, at skolen reelt kan nå at hjælpe den unge med at overkomme sine udfordringer.

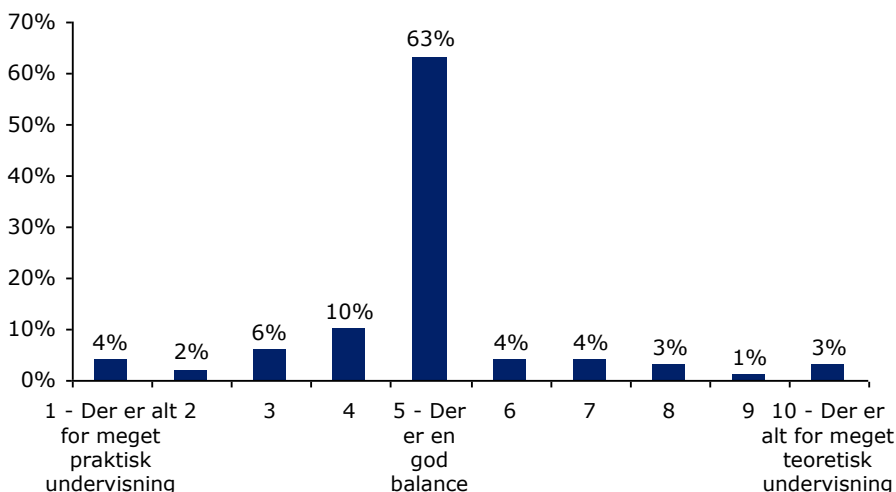
Også deltagerne selv fremhæver længden af produktionsskoleforløbet som en hindring for, at de kan komme videre i forhold til ordinær uddannelse eller beskæftigelse. Det er typisk deltagere med mange års dårlige skoleoplevelser bag sig, tunge sociale og personlige problemer, misbrugsproblematikker og lignende, der føler sig ramt.

De unge, der går på produktionsskole, har næsten alle haft dårlige oplevelser med **undervisningsformen** i folkeskolen, forstået som klasserumsundervisning. Derfor er det en vigtig parameter for de unge, at miljøet ikke ligner en almindelig skole, herunder er det særlig vigtigt, at der er praktisk arbejde kombineret med et tæt ungdomsmiljø, som skaber et læringsmiljø, hvor de unge føler, at de udvikler sig. De fleste produktionsskoler har fokus på at motivere deltagerne gennem en praktisk tilgang til undervisningen. Af figur 38 nedenfor kan det ses, at mere end seks ud af ti (63 procent) produktionsskoleledere mener, at der er en god balance mellem det teoretiske (boglige) og praktik i undervisningen. Hver syvende (15 procent) deltager mener, at der er for meget teoretisk undervisning.

"Når vi starter ud med nogen, der er stået af for så lang tid siden, så er det naivt at tro, at vi får en god statistik på et år."

Produktionsskoleforstander

Figur 38. Produktionsskoleledernes egen angivelse af forholdet mellem teoretisk (boglig) undervisning og praktik

Note: Ved ikke-besvarelser er frasorteret.

Kilde: Deloittes spørgeskemaundersøgelse.

Generelt ses det, at tilfredsheden blandt deltagerne i forhold til undervisningen i dansk og matematik er størst på de skoler, hvor der systematisk arbejdes med at indlejre undervisningen i værkstedsarbejdet. Eksempelvis

er der enighed i fokusgruppinterview blandt deltagerne om, at matematik ikke opleves som et kedeligt fag, hvis deltagerne skal regne vinkler ud i forhold til at skulle bygge noget, beregne hegn til en mark eller gange en opskrift op, selvom de godt bagefter kan se, at de alligevel har lært matematik på den måde. Samtidig har mange problemer med ordblindhed, som kan afhjælpes gennem systematisk træning af færdigheder i forhold til instruktioner, baggrundsviden og lignende, der relaterer sig til værkstedsarbejdet.

Som eksempel arbejder én skole med danskundervisning i værkstederne. Skolen har i tømrerværkstedet eksempler på alle træsorter sat op på væggen. Nedenunder sidder et skilt med navnet på. Når værkstedslæreren skønner, at en elev kender alle træsorter, tager han skiltene ned og beder eleven om at sætte dem op igen. Herved lærer eleven at læse nogle ord uden at opleve det som decideret undervisning.

Deltagerne vurderer, at praktikforløbene giver et stort udbytte både i forhold til opbygning af selvtillid og afklaring af retning efter produktionsskoleforløbet. De påpeger også, at praktikken giver et realistisk billede af, hvordan arbejdsmarkedet fungerer i praksis, eksempelvis at man ikke bare kan melde sig syg, når man har et job, men skal gøre en indsats for at arbejde sig op.

"Det er fedt, at vi får lov til at prøve tingene selv her. Vi får eksempelvis lov til at arbejde med værktøjet fremfor bare at læse om det."

På alle de produktionsskoler, hvor der er gennemført interview med deltagere, fungerer skolens opfølgning på deltagerens praktikforløb godt.

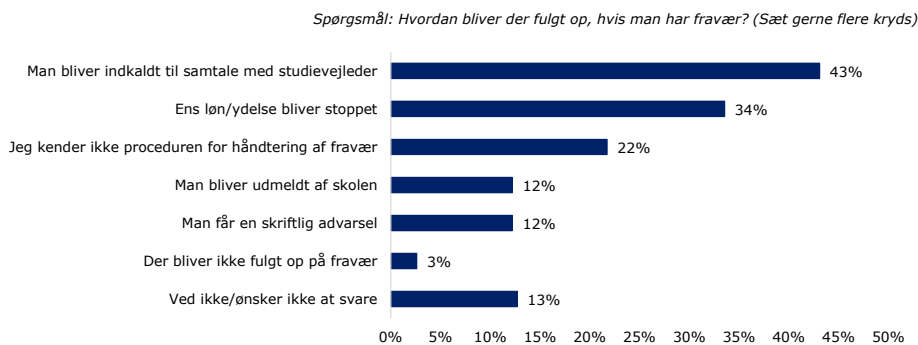
Produktionsskole-deltager

En elev pointerer, at et praktikophold på et plejehjem har været helt centralt for hendes videre valg af uddannelse (SOSU). Hun ønsker derfor mere fokus på praktik, da nuværende forløb kun er af en uges varighed. Nogle drenge med praktikerfaring som tømrer er ligeledes meget positive overfor praktikforløbene og giver udtryk for, at 'det er vildt fedt' at lave noget, som kan ses i offentligheden. I denne sammenhæng påpeger deltagerne, at gode og relevante erhvervsforbindelser, specielt i det lokale område, ville booste udbyttet og lysten til at arbejde i praktik.

Læringsmiljøerne er meget forskellige fra skole til skole og fra værksted til værksted, da de afhænger af den konkrete deltagersammensætning. Samlet set tegner de kvalitative interview dog et billede af en gruppe unge, som opnår mest indlæring, når de undervises i små overskuelige grupper og får visualiseret indholdet, og når læringsmiljøet generelt er tilpasset deres behov. Det nævnes for eksempel, at der er en type læringsmiljø på fx et it-værksted, som tiltrækker den type unge, som måske er mere introverte og har behov for struktur. De unge, der har svært ved at sidde stille, tiltrækkes naturligt af håndværk og udelinjer – og det kræver et helt andet læringsmiljø blandt andet for at få 'listet faglig undervisning' ind i dem, som en skoleleder udtrykker det i interview.

For at kunne hjælpe produktionsskoledeleddeltagerne videre til anden uddannelse eller beskæftigelse er det naturligvis afgørende, at de er fysisk til stede. Blandt alle produktionsskolerne er **fravær** et tema, men skolerne kan ikke pege på én specifik løsning på udfordringen med at nedbringe fraværet.

Figur 39. Produktionsskoledeltagernes angivelse af, hvordan fravær håndteres på deres produktionsskole

Kilde: Deloitte's spørgeskemaundersøgelse. N=2.649.

Note: Respondenterne har haft mulighed for at angive flere svar.

En del fravær skyldes omstændigheder i deltagerens liv, som skolen har svært ved at påvirke, men der er også mange deltagere, som tilkendegiver, at miljøet på skolen har en stor indflydelse på deres fremmøde. Jo bedre det sociale fungerer, og jo mere tillid deltagerne har til hinanden, jo mindre fravær har de, ifølge dem selv. Til gengæld reagerer de lynhurtigt med at blive væk, hvis de eksempelvis sættes i klasseundervisning (som giver minder om folkeskolen), eller de føler sig utrygge.

Adresseringen af fravær lader således til at skulle håndteres gennem ovenstående eksempler på god praksis i forhold til mere praktisk undervisning, samarbejde med andre institutioner og brug af faste kontaktpersoner, som kan skabe trygheden og motivationen for deltagerne.

5.6 Opsamling

Formålet med et produktionsskoleforløb er primært at styrke unges personlige, sociale og faglige udvikling og dermed deres muligheder for at overgå til videre uddannelse eller beskæftigelse. Dette formål bevirker, at gruppen af produktionsskoledeltagere er kendetegnet ved, at der er stor diversitet. Der findes mange forskellige typer produktionsskoledeltagere, der alle har forskellige motiver for at deltage i et produktionsskoleforløb. Et fælles kendetegn ved gruppen er dog, at langt de fleste har svage faglige forudsætninger og kommer fra uddannelsesfremmede hjem. Store dele af gruppen har ligeledes personlige og sociale problemer.

Produktionsskoledeltagerne har et folkeskolekaraktergennemsnit på 3,9, hvilket er markant lavere end landsgennemsnittet, som er på 6,8. Hver syvende produktionsskoledeltager er ordblind, og 4 ud af 5 kommer fra et uddannelsesfremmedt hjem. Hertil skal lægges, at det drejer sig om en gruppe, som foruden faglige udfordringer kæmper med komplekse sociale udfordringer. Næsten 3 ud af 10 angiver, at de har psykiske problemer, og 17 procent har en dom for kriminalitet.

Klyngeanalysen viser, at de produktionsskoledeltagere, som har sociale og psykiske udfordringer, har et markant højere fravær end de øvrige deltagere, og de har ligeledes typisk lavere overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse. Værst er det for gruppen af deltagere med psykiske diagnoser og mange indlæggelser, som er fraværende en tredjedel af tiden på produktionsskolen, og hvor kun 25 procent er under uddannelse – og kun 10 procent i beskæftigelse – tre måneder efter produktionsskoleforløbet.

Dette understøtter behovet for en praksis, der tager hånd om de respektive segmenters udfordringer og behov.

Analysen viser, at gruppen af produktionsskoledeletagere ikke har ændret sig synderligt henover de seneste fem år. Udfordringerne med en fagligt og socialt udfordret deltagergruppe er således ikke ny.

Til gengæld er der stor variation på tværs af produktionsskolerne, i forhold til hvor store udfordringer deltagerne har. Eksempelvis er der produktionsskoler, hvor ingen af deltagerne har psykiske diagnoser, og skoler, hvor hver fjerde har en diagnose. Produktionsskolen med den laveste andel af deltagere med kriminelle domme har syv procent, hvor produktionsskolen med den højeste andel har 38 procent. Disse forskelle i deltagergrundlag betyder dels, at produktionsskolerne har vidt forskellige forudsætninger for at klæde deres deltagere på til ordinær uddannelse og beskæftigelse, dels at der skal arbejdes på forskellige måder på de enkelte produktionsskoler.

Produktionsskolernes overgangsgrader varierer fra cirka 30 procent til cirka 65 procent, når der ikke korrigeres for deltagernes baggrundsforhold og fravær. Når der korrigeres for disse, ændres rangeringen produktionsskolerne imellem.

I perioden 2010-2013 er der sket en substitution mellem overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse. Tidligere overgik kursisterne i højere grad til beskæftigelse, hvor det nu typisk er ordinær uddannelse, de overgår til. For alle årgange gælder dog, at der er en tendens til, at kursisterne i det første halve til hele år overgår til ordinær uddannelse, og siden i højere grad overgår til beskæftigelse.

For 2014-årgangen gælder, at cirka 18 procent er i beskæftigelse, og 34 procent er i gang med uddannelse 3 måneder efter deres produktionsskoleforløb. 29 procent er selvforsørgende uden beskæftigelse (ifølge de kvalitative interview er en stor del hjemmeboende), og 17 procent er på offentlig forsørgelse.

Analysen af god praksis viser, at nøglen til at forbedre deltagernes muligheder for videre ordinær uddannelse og beskæftigelse ligger i at adressere de særlige behov, der gælder for produktionsskolernes målgruppe. Herunder anerkendelsen af, at der findes vidt forskellige behov på tværs af de forskellige deltagersegmenter. I forlængelse heraf skal der opbygges et tættere samarbejde med andre institutioner, herunder kommunen. Dette både i forhold til sikringen af en bedre visitering til produktionsskole såvel som en bedre forberedelse af deltagerne, inden de påbegynder deres produktionsskoleforløb. Et tættere samarbejde med kommunens visiteringsenhed kan sikre, at produktionsskolen er klar over, hvilken slags deltager der er blevet visiteret, og et tættere samarbejde med andre institutioner om eksempelvis præforløb kan forberede deltageren på den nye hverdag, vedkommende får på produktionsskolen.

Særligt gruppen af deltagere med psykiske og sociale problemer såsom diagnoser og kriminalitet har udfordringer i forhold til fravær og overgang til ordinær uddannelse og beskæftigelse. I de kvalitative interview har ledelse og deltagere understreget betydningen af faste kontaktpersoner og trygge rammer for denne gruppe. Typisk er det værkstedslærerne, der varetager kontaktlærerrollen.

For deltagerne på produktionsskoler gælder generelt, at der skal findes den rette balance mellem teori og praksis i undervisningen, og at der skal sikres kontinuitet og stabilitet i deres hverdag eksempelvis gennem faste kontaktpersoner.

Endelig viser analysen, at fravær har afgørende betydning for deltagerenes overgangsgrader, og at alle produktionsskoler og segmenter har et højt fraværsniveau. Størstedelen af fraværet skyldes eksterne forhold, som produktionsskolerne ikke har direkte indflydelse på. Analysen af god praksis viser imidlertid, at denne formentlig kan håndteres indirekte ved at følge ovenstående kendetegn ved god praksis, som adresserer målgruppens særlige behov.

God praksis på produktionsskoler

- Udbud af værkstedslinjer, der skaber en naturlig overgang til erhvervsskolerne, fx indenfor håndværksfagene.
- Produktionsskoler med specifikke profiler, der henvender sig til særlige grupper af unge, fx med/uden psykiske diagnoser, og tilpasser organisering og læringsmiljø herefter.
- Anvendelse af målrettede og individuelle forløbsplaner.
- Engagerede kontaktlærere, der er i stand til at skabe en tæt og tillidsfuld relation til deltagerne og er i øjenhøjde med dem.
- Brug af psykologer og vejledere i supplement til kontaktlærerordningen.
- Skabelse af et tæt socialt sammenhold blandt deltagerne, som bidrager til et vedvarende netværk og en fællesskabsfølelse, der medvirker til at nedbringe fravær.
- Tæt dialog med UU og kommunen om de unge og deres baggrund, inden de påbegynder produktionsskoleforløbet, samt løbende dialog om, hvordan den unge kommer videre fra produktionsskolen.
- Læringsmiljø, der i højere grad minder om en arbejdsplads fremfor klasseundervisning, herunder integration af dansk og matematik i værkstedsundervisningen.
- Brug af praktikforløb til at skabe afklaring i forhold til retning efter produktionsskoleforløbet og til at udvikle selvtillid.

1 Bilag: Metodisk tilgang

Den kombinerede kvantitative og kvalitative analyse af avu og produktionsskoleforløb består af tre delanalyser:

1. En karakteristik af kursister og deltagere på avu (ekskl. avu-kursister på fængselsskoler) og produktionsskoler
2. En analyse af de unges overgange til ordinær uddannelse eller beskæftigelse
3. En afdækning af kendetegn ved de institutioner, som opnår de bedste resultater med de unge under hensynstagen til deres rammevilkår.

Til brug for udarbejdelsen af de tre delanalyser er der anvendt tre hovedkilder til information.

1. Registerdata fra Danmarks Statistiks grundregistre, Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM samt fraværdata fra institutionernes egne systemer.
2. En spørgeskemaundersøgelse blandt kursister og deltagere på avu og produktionsskoler.
3. Fokusgruppeinterviews og kvalitative interviews med kursister og deltagere samt ledere på avu og produktionsskoler.

Nedenstående tabel indeholder et overblik over de bærende datakilder i relation til hver delanalyse. Heraf fremgår blandt andet, at registerdata er den bærende datakilde i relation til målgruppeanalysen, mens svar fra spørgeskemaundersøgelsen og interviewene med de unge anvendes som sekundær datakilde. På samme måde er det fokusgrupper og interviews, der er hovedkilde til identificering af god praksis, baseret på de registerdata-baserede resultater af institutioner, der henholdsvis klarer sig bedre og dårligere i forhold til at understøtte de unge i overgangen til uddannelse eller beskæftigelse end deres rammevilkår tilskriver. På den måde anvendes datatriangulering som afsæt for analysens konklusioner.

Det er væsentligt at bemærke, at der på baggrund af registerdata er foretaget segmentering af kursister og deltagere samt benchmarking af institutionerne. Segmenteringen og benchmarkingen anvendes på tværs af de tre delanalyser. I forhold til segmenteringen sker det for at synliggøre, at de unge på avu og produktionsskoleforløb ikke er en homogen masse, og at god praksis er en praksis, der tager afsæt i de respektive gruppers karakteristika og behov. I forhold til benchmarkinganalysen bruges denne til at identificere institutioner med de bedste resultater, når der kontrolleres for institutionernes objektive rammevilkår i form af de unges karakteristika og strukturelle forhold, og dermed synliggøre potentialet ved udbredelse af god praksis.

Tabel 9 - Datakilder anvendt i analysen

Datakilde	Delanalyse		
	1. Karakteristik af kursister og deltagere	2. Analyse af overgange	3. Kendetegn ved god praksis
Primær			
Sekundær	 		

 Registerdata

 Spørgeskemadata

 Interview og fokusgruppeinterview

I dette bilag uddybes, hvordan de tre delanalyser er gennemført, herunder hvordan de respektive datakilder er bragt i spil.

Karakteristik af kursister og deltagere på avu og produktionsskoler

Karakteristikken af kursister og deltagere på avu og produktionsskoleforløb er baseret på registerdataoplysninger fra Danmarks Statistiks grundregistre om en lang række socioøkonomiske faktorer for både de unge selv og deres forældre. Dertil kommer oplysninger om fravær fra institutioner samt en række strukturelle forhold i institutionens beliggenhedskommune, der kan påvirke de unges muligheder for at overgå til uddannelse eller beskæftigelse. I bilag 2 ses de variable, som er anvendt som kontrolvariable i benchmarkinganalysen.

Registerdataoplysningerne er suppleret med oplysninger fra en spørgeskemaundersøgelse blandt kursister og deltagere på avu og produktionsskoleforløb. I bilag 3 og 5 ses henholdsvis spørgeskema og besvarelser fra surveyen.

Karakteristikken af kursister og deltagere er foretaget med udgangspunkt i deskriptiv statistik og resultaterne er gennemsnit og andele for de respektive variable – i alt og fordelt på institutioner. Desuden foretages de beskrivende analyser for særlige segmenter af unge. Segmenteringen af de unge tager udgangspunkt i en klyngeanalyse, der er baseret på registerdataoplysninger om de unges køn, alder, folkeskolekarakterer, erhvervs erfaring, etnicitet, forsørgerstatus, fysiske og psykiske helbred, forældres uddannelsesniveau osv. Brugen af registerdata sikrer, at alle kursister og unge i princippet kan knyttes til et segment. Men tilgangen har den begrænsning, at de uobserverbare forhold, som også kan være determinerende for de unges videre rejse i uddannelses- eller beskæftigelsessystemet, ikke indgår i segmenteringen såvel som karakteristikken af de unge. Disse uobserverbare forhold har de kvalitative datakilder til gengæld givet et godt indblik i.

Der er udarbejdet beskrivende statistik for perioden 2009-2014. I analysen er der som udgangspunkt kun vist resultater for 2014 eller seneste tilgængelige år ud fra ønsket om at tegne et så aktuelt billede af kursisterne og deltagerne som muligt.

Fraværsoplysninger er indsamlet ved at bede institutionerne og/eller systemleverandører indsende oplysninger om fravær via en sikker forbindelse efter en foruddefineret struktur og operationalisering af fraværsbegrebet. Fraværsprocenten er for avu-kursister beregnet som en gennemsnitlig uvægtet fraværsprocent på tværs af de kurser, som den enkelte kursist har været indskrevet på. For produktionsskoledeltagere er der tale om den samlede fraværsprocent. Al fravær tæller med, også "lovlig fravær" i form af fx sygdom. Særligt for avu-kursisterne er der en del usikkerhed forbundet med fraværsopgørelserne. Dels fordi, at undervisningsformen på VUC med meget undervisning uden for skolen gør det svært at opgøre fravær som man gør på andre institutioner. Dels fordi, at fraværsopgørelser ikke i lige så høj grad er i fokus på VUC, som - i modsætning til produktionsskolerne - ikke er forpligtet til at indberette fraværsstatistikker og afbryde forløb ved for højt fravær. Fraværsprocenterne for produktionsskoledeltagerne vurderes således at være mere sikre end avu-kursisternes, om end der naturligvis

Analyse af overgange til ordinær uddannelse eller beskæftigelse

Analysen viser i hvilken grad, kursister og deltagere på avu og produktionsskoler overgår til ordinær uddannelse eller beskæftigelse efter afsluttet forløb.

Den rene overgangsanalyse er kombineret med en beskrivende flowanalyse, der viser de unges beskæftigelses- og uddannelsesstatus før begyndelsen på det forberedende tilbud, og hvordan det går dem efter afsluttet forløb – også for de unge, der falder fra, inden de når at gennemføre forløbet.

I sammenligningen af overgangsgraderne mellem institutioner er der taget højde for institutionernes forskellige rammevilkår, herunder de unges og deres forældres socioøkonomiske karakteristika fra den første delanalyse samt kommunale og institutionsspecifikke forhold (se bilag 2). Dette skal sikre, at identificeringen af god praksis på institutionerne reelt afspejler forskelle i praksis og ikke forskelle i kursist- og deltagersammensætningen for så vidt angår de observerbare forhold.

Konkret er sammenligningen foretaget med afsæt i en multivariat statistisk model, der beskriver sammenhængen mellem sandsynligheden for at overgå til uddannelse og/eller beskæftigelse på den ene side og en række objektive karakteristika hos de unge og deres forældre samt institutioner og kommuner på den anden¹⁶. Ved at sammenligne de faktiske overgangsgrader med de forventede overgangsgrader fås et objektivi mål for, om de respektive institutioner opnår overgangsgrader, der er over eller under det forventede niveau, når der kontrolleres for institutionens observerbare rammevilkår.

Kendetegn ved de bedste institutioner (god praksis)

Udgangspunktet for identificering af kendetegn ved de bedste institutioner har netop været resultaterne fra den statiske model. De bedste institutioner er her umiddelbart dem, hvor de faktiske overgangsgrader ligger markant over de forventede overgangsgrader, der tager institutionernes kursist- eller deltagersammensætning mv. i betragtning.

Gennem kvalitative metoder (interviews og fokusgrupper med ledelser og de unge) og spørgeskemaundersøgelse blandt de unge har vi indsamlet viden om organisering, læringsmiljø og uobserverbare forhold, som ikke

¹⁶ Konkret er der specificeret en generaliseret lineær probit model.

fremgår af registre, på de institutioner, som gør det godt, samt de institutioner, som synes at gøre det mindre godt eller ligger som forventet at dømme efter de observerbare forhold. Dette er sat i forhold til disse institutionernes resultater i forhold til de unges overgange til uddannelse eller beskæftigelse efter korrektion for rammevilkår. Gennem sammenligning af institutioner på forskellige dele af spektret har vi dermed deduceret os frem til, hvad der kendetegner praksis på de institutioner, der gør det bedst i forhold til at få deres kursister eller deltagere videre i ordinær uddannelse eller beskæftigelse.

Den kvalitative dataanalyse, der ligger til grund for afdækning af god praksis er mere specifikt en kvalitativ indholdsanalyse, som er systematisk kodning af indhold i tekster, herunder også interview. Alle interview er kodet i analyseprogrammet NVivo efter en kodebog med de temaer, som de semi-strukturerede interview var opbygget efter. For at sikre, at kodningen er konsistent, er alle interview kodet af den samme person og kontrolleret af den enkelte interviewer. Selve analysen af datamaterialet er foregået ved displaykonstruktion¹⁷, hvor der systematisk er ledt efter mønstre på tværs af de udvalgte parametre.

Alle de gennemførte interview af ledere og deltagere er dels optaget på bånd, dels refereret direkte under selve interviewet. Interviewene er ikke efterfølgende transskriberet, men lydoptagelserne er anvendt til at støtte udarbejdelsen af det endelige interviewreferat.

¹⁷ Yderligere om display og displayanalyse se Peter Dahler-Larsen (2002), *At fremstille kvalitative data*, Odense: Syddansk Universitetsforlag

Tabel 10 - Kvantitative faktorer af betydning for overgangsgrad, avu

Signifikans	Faktor	Retning
Primære variable (p-værdi >0,01)	Alder	-
	Forældre har videregående uddannede	-
	Gennemsnitlig lønindkomst året før kursusstart	+
	Karakterer i folkeskolens 9./10. Kl., hvis afsluttet	+
	Fravær	-
	Antal psykiske diagnoser	-
	Dom for kriminalitet	-
	Aktivitetssomfang på avu	+
	Andel gennemførte kurser	+
	Antal forløb pr. kursust	+
Sekundære variable (p-værdi >0,05)	Gennemsnitlig indkomst for forældre	+
	Hjemmeboende	+
Kontrolvariable (p-værdi <0,05)	Køn (kvinde)	+
	Ordblindeundervisning	-
	6./8. klasses uddannelse	-
	Ambulante besøg, år*	-
	Institutionens størrelse	-
	Ledighed, 25-29-årige	+
	Anden vestlig baggrund	+
	Ikke-vestlig baggrund	+
	Registreret i opholdstilladelsesregister	+
	Erhvervs erfaring	+
	Ingen uddannelse	+
	10./11. klasses uddannelse	-
	Almen gymnasial uddannelse	+
	Erhvervsfaglig praktik	-
	Videregående uddannelse	+
	Forsørger	+
	Besøg hos praktiserende læge	+/-
	Antal årlige indlæggelsesdøgn**	+/-
	Årselever pr. lærerårsværk	+
	Lærerlønomkostninger pr. årselev	-
Ledighed, 16-24-årige	-	

Tabel 11 - Kvantitative faktorer af betydning for frafald, avu

Signifikans	Faktor	Retning
Primære variable	Forældre har videregående uddannede	+
	Gennemsnitlig lønindkomst året før kursusstart	+

(p-værdi >0,01)	Karakterer i folkeskolens 9./10. Kl., hvis afsluttet	+
	Erhvervs erfaring	+
	Fravær	-
	Erhvervsfaglig praktik	+
	Videregående uddannelse	+
	Aktivitetssomfang på avu	+
Kontrolvariable (p-værdi <0,05)	Køn (kvinde)	+
	Alder	+
	Gennemsnitlig indkomst for forældre	+
	Ordblindeundervisning	-
	6./8. klasses uddannelse	-
	Ambulante besøg, år*	-/+
	Institutionens størrelse	+
	Ledighed, 25-29-årige	+
	Anden vestlig baggrund	+
	Ikke-vestlig baggrund	-
	Registreret i opholdstilladelsesregister	+
	Ingen uddannelse	-
	10./11. klasses uddannelse	+
	Almen gymnasial uddannelse	+
	Forsørger	+
	Antal psykiske diagnoser	+
	Dom for kriminalitet	-
	Hjemmeboende	+
	Besøg hos praktiserende læge	+/-
	Antal årlige indlæggelsesdøgn	+/-
	Antal forløb pr. kursust	-
	Årselever pr. lærerårsværk	-
	Lærerlønomkostninger pr. årselev	-
	Ledighed, 16-24-årige	-

Tabel 12 - Kvantitative faktorer af betydning for fravær, avu

Signifikans	Faktor	Retning
Primære variable (p-værdi >0,01)	Karakterer i folkeskolens 9./10. Kl., hvis afsluttet	-
	Erhvervs erfaring	-
	Ordblindeundervisning	-
	Ingen uddannelse	-
	10./11. klasses uddannelse	-
	Erhvervsfaglig praktik	-
	Hjemmeboende	-
	Antal psykiske diagnoser	+
	Dom for kriminalitet	+
	Antal indlæggelsesdøgn	+
	Antal forløb pr. kursust	-
	Andel gennemførte kurser	-
Sekundære variable (p-værdi >0,05)	Køn (kvinde)	-
	Alder	+
	6./8. klasses uddannelse	+
Kontrolvariable (p-værdi <0,05)	Anden vestlig baggrund	+
	Ikke-vestlig baggrund	-
	Registreret i opholdstilladelsesregister	-
	Forældre har videregående uddannede	+
	Gennemsnitlig indkomst for forældre	-
	Gennemsnitlig lønindkomst året før kursusstart	+
	Almen gymnasial uddannelse	-
	Videregående uddannelse	+
	Forsørger	+
	Besøg hos praktiserende læge	+/-
	Ambulante besøg, år	-/+
	Aktivitetsomfang på avu	-
	Institutionens størrelse	+
	Årselever pr. lærerårsværk	-
	Lærerlønomkostninger pr. årselev	-
	Ledighed, 16-24-årige	+
	Ledighed, 25-29-årige	-

Tabel 13 - Kvantitative faktorer af betydning for overgangsgrad, produktionsskoler

Signifikans	Faktor	Retning
Primære variable (p-værdi >0,01)	Køn (kvinde)	+
	Ikke-vestlig baggrund	+
	Alder ved afslutning af forløbet	+
	Fravær	-
	Gennemsnitlig lønindkomst året før forløbsstart	+
	Hjemmeboende	+
	Antal psykiske diagnoser	-
	Dom for kriminalitet	-
	Institutionens størrelse	+
	Karakterer	+
Sekundære variable (p-værdi >0,05)	Gennemsnitlig indkomst for forældre	+
	Mere end tre årlige besøg hos praktiserende læge	-
Kontrolvariable (p-værdi <0,05)	Anden vestlig baggrund	-
	Registreret i opholdstilladelsesregister	+
	Forældre har videregående uddannede	+
	Ingen uddannelse	+
	6./8. klasses uddannelse	+
	10./11. klasses uddannelse	+
	Almen gymnasieuddannelse	+
	Erhvervsfaglig praktik og hovedforløb	-
	Forsørger	-
	Et eller to årlige besøg hos praktiserende læge	-
	Mere end ét årligt indlæggelsesdøgn	+
	Årselever pr. lærerårsværk	+
	Lærerlønomkostninger pr. årselev	-

Tabel 14 - Kvantitative faktorer af betydning for fravær, produktionsskoler

Signifikans	Faktor	Retning
Primære variable (p-værdi >0,01)	Køn (kvinde)	+
	Registreret i opholdstilladelsesregister	-
	6./8. klasses uddannelse	+
	10./11. klasses uddannelse	-
	Hjemmeboende	-
	Antal psykiske diagnose	+
	Dom for kriminalitet	+
	Institutionens størrelse	+
Sekundære variable (p-værdi >0,05)	Gennemsnitlig indkomst for forældre	-
Kontrolvariable (p-værdi <0,05)	Anden vestlig baggrund	+
	Ikke-vestlig baggrund	+
	Alder ved afslutning af forløb	-
	Forældre har videregående uddannede	+
	Ingen uddannelse	-
	Almen gymnasieuddannelse	-
	Erhvervsfaglig praktik og hovedforløb	+
	Forsørger	+
	Besøg hos praktiserende læge	+
	Antal årlige indlæggelsesdøgn	+
	Årselever pr. lærerårsværk	+
	Lærerlønomkostninger pr. årselev	-

Tabel 15 - Kvantitative faktorer af betydning for overgangsgrad, avu

Signifikans	Faktor	Retning
Primære variable (p-værdi >0,01)	Alder	-
	Forældre har videregående uddannede	-
	Gennemsnitlig lønindkomst året før kursusstart	+
	Karakterer i folkeskolens 9./10. Kl., hvis afsluttet	+
	Fravær	-
	Antal psykiske diagnoser	-
	Dom for kriminalitet	-
	Aktivitetssomfang på avu	+
	Andel gennemførte kurser	+
	Antal forløb pr. kursust	+
Sekundære variable (p-værdi >0,05)	Gennemsnitlig indkomst for forældre	+
	Hjemmeboende	+
Kontrolvariable (p-værdi <0,05)	Køn (kvinde)	+
	Ordblindeundervisning	-
	6./8. klasses uddannelse	-
	Ambulante besøg, år*	-
	Institutionens størrelse	-
	Ledighed, 25-29-årige	+
	Anden vestlig baggrund	+
	Ikke-vestlig baggrund	+
	Registreret i opholdstilladelsesregister	+
	Erhvervs erfaring	+
	Ingen uddannelse	+
	10./11. klasses uddannelse	-
	Almen gymnasial uddannelse	+
	Erhvervsfaglig praktik	-
	Videregående uddannelse	+
	Forsørger	+
	Besøg hos praktiserende læge	+/-
	Antal årlige indlæggelsesdøgn**	+/-
	Årselever pr. lærerårsværk	+
	Lærerlønomkostninger pr. årselev	-
Ledighed, 16-24-årige	-	

Tabel 16 - Kvantitative faktorer af betydning for frafald, avu

Signifikans	Faktor	Retning
Primære variable	Forældre har videregående uddannede	+
	Gennemsnitlig lønindkomst året før kursusstart	+

(p-værdi >0,01)	Karakterer i folkeskolens 9./10. Kl., hvis afsluttet	+
	Erhvervs erfaring	+
	Fravær	-
	Erhvervsfaglig praktik	+
	Videregående uddannelse	+
	Aktivitetssomfang på avu	+
Kontrolvariable (p-værdi <0,05)	Køn (kvinde)	+
	Alder	+
	Gennemsnitlig indkomst for forældre	+
	Ordblindeundervisning	-
	6./8. klasses uddannelse	-
	Ambulante besøg, år*	-/+
	Institutionens størrelse	+
	Ledighed, 25-29-årige	+
	Anden vestlig baggrund	+
	Ikke-vestlig baggrund	-
	Registreret i opholdstilladelsesregister	+
	Ingen uddannelse	-
	10./11. klasses uddannelse	+
	Almen gymnasial uddannelse	+
	Forsørger	+
	Antal psykiske diagnoser	+
	Dom for kriminalitet	-
	Hjemmeboende	+
	Besøg hos praktiserende læge	+/-
	Antal årlige indlæggelsesdøgn	+/-
	Antal forløb pr. kursust	-
	Årselever pr. lærerårsværk	-
	Lærerlønomkostninger pr. årselev	-
	Ledighed, 16-24-årige	-

Tabel 17 - Kvantitative faktorer af betydning for fravær, avu

Signifikans	Faktor	Retning
Primære variable (p-værdi >0,01)	Karakterer i folkeskolens 9./10. Kl., hvis afsluttet	-
	Erhvervs erfaring	-
	Ordblindeundervisning	-
	Ingen uddannelse	-
	10./11. klasses uddannelse	-
	Erhvervsfaglig praktik	-
	Hjemmeboende	-
	Antal psykiske diagnoser	+
	Dom for kriminalitet	+
	Antal indlæggelsesdøgn	+
	Antal forløb pr. kursust	-
	Andel gennemførte kurser	-
Sekundære variable (p-værdi >0,05)	Køn (kvinde)	-
	Alder	+
	6./8. klasses uddannelse	+
Kontrolvariable (p-værdi <0,05)	Anden vestlig baggrund	+
	Ikke-vestlig baggrund	-
	Registreret i opholdstilladelsesregister	-
	Forældre har videregående uddannede	+
	Gennemsnitlig indkomst for forældre	-
	Gennemsnitlig lønindkomst året før kursusstart	+
	Almen gymnasial uddannelse	-
	Videregående uddannelse	+
	Forsørger	+
	Besøg hos praktiserende læge	+/-
	Ambulante besøg, år	-/+
	Aktivitetssomfang på avu	-
	Institutionens størrelse	+
	Årselever pr. lærerårsværk	-
	Lærerlønomkostninger pr. årselev	-
	Ledighed, 16-24-årige	+
	Ledighed, 25-29-årige	-

Tabel 18 - Kvantitative faktorer af betydning for overgangsgrad, produktionsskoler

Signifikans	Faktor	Retning
Primære variable (p-værdi >0,01)	Køn (kvinde)	+
	Ikke-vestlig baggrund	+
	Alder ved afslutning af forløbet	+
	Fravær	-
	Gennemsnitlig lønindkomst året før forløbsstart	+
	Hjemmeboende	+
	Antal psykiske diagnoser	-
	Dom for kriminalitet	-
	Institutionens størrelse	+
Sekundære variable (p-værdi >0,05)	Karakterer	+
	Gennemsnitlig indkomst for forældre	+
Kontrolvariable (p-værdi <0,05)	Mere end tre årlige besøg hos praktiserende læge	-
	Anden vestlig baggrund	-
	Registreret i opholdstilladelsesregister	+
	Forældre har videregående uddannede	+
	Ingen uddannelse	+
	6./8. klasses uddannelse	+
	10./11. klasses uddannelse	+
	Almen gymnasieuddannelse	+
	Erhvervsfaglig praktik og hovedforløb	-
	Forsørger	-
	Et eller to årlige besøg hos praktiserende læge	-
	Mere end ét årligt indlæggelsesdøgn	+
	Årselever pr. lærerårsværk	+
	Lærerlønomkostninger pr. årselev	-

Tabel 19 - Kvantitative faktorer af betydning for fravær, produktionsskoler

Signifikans	Faktor	Retning
Primære variable (p-værdi >0,01)	Køn (kvinde)	+
	Registreret i opholdstilladelsesregister	-
	6./8. classes uddannelse	+
	10./11. classes uddannelse	-
	Hjemmeboende	-
	Antal psykiske diagnose	+
	Dom for kriminalitet	+
	Institutionens størrelse	+
Sekundære variable (p-værdi >0,05)	Gennemsnitlig indkomst for forældre	-
Kontrolvariable (p-værdi <0,05)	Anden vestlig baggrund	+
	Ikke-vestlig baggrund	+
	Alder ved afslutning af forløb	-
	Forældre har videregående uddannede	+
	Ingen uddannelse	-
	Almen gymnasieuddannelse	-
	Erhvervsfaglig praktik og hovedforløb	+
	Forsørger	+
	Besøg hos praktiserende læge	+
	Antal årlige indlæggelsesdøgn	+
	Årselever pr. lærerårsværk	+
	Lærerlønomkostninger pr. årselev	-

2 Bilag: Resultater

Tabel 20 - Rangering af institutioners samlede overgangsgrad med og uden korrektion for social baggrund og fravær, avu

Rangering uden korrektion	Observeret overgangsgrad	Rangering med korrektion for social baggrund og fravær
1	67%	Ingen fraværdata for 2013
2	66%	3
3	63%	14
4	63%	8
5	62%	16
6	62%	Ingen fraværdata for 2013
7	61%	9
8	61%	Ingen fraværdata for 2013
9	60%	Ingen fraværdata for 2013
10	59%	1
11	59%	10
12	58%	6
13	58%	Ingen fraværdata for 2013
14	58%	17
15	57%	Ingen fraværdata for 2013
16	57%	13
17	57%	4
18	56%	12
19	56%	15
20	56%	Ingen fraværdata for 2013
21	55%	2
22	55%	19
23	55%	11
24	54%	7
25	54%	5
26	53%	Ingen fraværdata for 2013
27	52%	Ingen fraværdata for 2013
28	52%	Ingen fraværdata for 2013

Kilde: Danmarks statistik (2013).

Tabel 21 - Rangering af institutioners samlede overgangsgrad med og uden korrektion for social baggrund og fravær, produktionsskoler

Rangering uden korrektion	Observeret overgangsgrad	Rangering med korrektion for social baggrund og fravær
-	Ingen overgangsdata i 2014	Ingen fraværsdata for 2014
1	64%	3
2	63%	2
3	62%	Ingen fraværsdata for 2014
4	62%	Ingen fraværsdata for 2014
5	61%	6
6	61%	9
7	59%	4
8	59%	27
9	58%	Ingen fraværsdata for 2014
10	58%	5
11	58%	20
12	58%	26
13	58%	Ingen fraværsdata for 2014
14	58%	Ingen fraværsdata for 2014
15	57%	15
16	57%	1
17	57%	Ingen fraværsdata for 2014
18	57%	Ingen fraværsdata for 2014
19	56%	Ingen fraværsdata for 2014
20	56%	Ingen fraværsdata for 2014
21	56%	Ingen fraværsdata for 2014
22	56%	Ingen fraværsdata for 2014
23	56%	Ingen fraværsdata for 2014
24	55%	16
25	55%	24
26	54%	14
27	54%	31
28	54%	Ingen fraværsdata for 2014
29	53%	36
30	53%	7
31	53%	19
32	53%	18
33	53%	11
34	53%	Ingen fraværsdata for 2014
35	53%	Ingen fraværsdata for 2014
36	53%	12

Rangering uden korrektion	Observeret overgangsgrad	Rangering med korrektion for social baggrund og fravær
37	53%	30
38	52%	17
39	52%	Ingen fraværsdata for 2014
40	52%	29
41	52%	Ingen fraværsdata for 2014
42	52%	Ingen fraværsdata for 2014
43	51%	Ingen fraværsdata for 2014
44	51%	Ingen fraværsdata for 2014
45	51%	38
46	51%	42
47	51%	21
48	50%	Ingen fraværsdata for 2014
49	50%	8
50	50%	35
51	50%	Ingen fraværsdata for 2014
52	50%	51
53	50%	40
54	49%	41
55	49%	Ingen fraværsdata for 2014
56	49%	22
57	49%	23
58	49%	48
59	49%	50
60	49%	45
61	49%	Ingen fraværsdata for 2014
62	48%	Ingen fraværsdata for 2014
63	48%	34
64	48%	Ingen fraværsdata for 2014
65	48%	47
66	48%	13
67	48%	37
68	48%	43
69	47%	46
70	47%	32
71	45%	Ingen fraværsdata for 2014
72	45%	49
73	45%	10
74	44%	33
75	44%	Ingen fraværsdata for 2014
76	43%	28

Rangering uden korrektion	Observeret overgangsgrad	Rangering med korrektion for social baggrund og fravær
77	42%	39
78	41%	25
79	40%	Ingen fraværsdata for 2014
80	39%	44
81	35%	51
82	31%	Ingen fraværsdata for 2014

Kilde: Danmarks statistik (2014).

3 Bilag: Spørgeskema

3.1 Spørgeskema til elever på AVU

Spg. 1

Hvor længe har du gået på AVU?

1. Under 3 måneder
2. 3-6 måneder
3. 6-9 måneder
4. 9-12 måneder
5. Mere end 1 år
6. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 2

Har du et arbejde ved siden af din uddannelse?

1. Ja, jeg arbejder på fuld tid (også selvstændig virksomhed)
2. Ja, jeg arbejder på deltid (også fritidsjob og selvstændig virksomhed)
3. Nej
4. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 3

Hvad lavede du, før du startede på uddannelsen?

1. Jeg gik i folkeskole / privatskole
2. Jeg gik på en anden uddannelse
3. Jeg arbejdede fuldtid
4. Jeg arbejdede deltid
5. Jeg var i udlandet
6. Jeg var ledig
7. Jeg lavede ikke noget
8. Jeg lavede noget andet, (skriv gerne):
9. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 4

Hvordan afsluttede du folkeskolen?

1. Jeg afsluttede folkeskolen efter 10. klasse
2. Jeg afsluttede folkeskolen efter 9. klasse
3. Jeg afsluttede folkeskolen tidligere end 9. klasse
4. Jeg har ikke gået i folkeskole i Danmark
5. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 5

Hvorfor har du valgt at gå på AVU? (Sæt gerne flere kryds)

1. Det giver gode muligheder for at læse videre
2. Det styrker mine muligheder for at få det job, jeg gerne vil have
3. Det giver gode muligheder for en god løn
4. Jeg vil gerne skabe noget i praksis
5. Jeg vil gerne udvikle mig som menneske
6. Jeg synes det er spændende
7. Jeg har fået det anbefalet
8. For at opfylde adgangskravene til en anden uddannelse
9. Jeg ville gerne møde nogle nye mennesker
10. Jeg ville gerne have mere selvtilid
11. Jeg ville bare gerne lave et eller andet

12. Det var kommunens ønske
13. Jeg ville gerne blive bedre til dansk
14. Andet, skriv:
15. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 6

Hvor enig er du i følgende:

- Jeg vil foretrække at arbejde uanset om jeg har behov for pengene
- Arbejde er bare et middel til at tjene penge
- Uddannelse kan betale sig økonomisk i det lange løb
- Chancen for at få arbejde øges, hvis du tager en uddannelse

Svarkategorier:

10 - Meget enig

9

8

7

6

5

4

3

2

1 - Meget uenig

Ved ikke

Spg. 7

Hvem havde størst betydning i forhold til dit valg af uddannelsen?

1. UU-vejleder
2. Jobcenter
3. Lærer i folkeskolen
4. Familie
5. Venner
6. Min leder/chef
7. Reklame/internettet
8. Mig selv
9. Andre, (skriv gerne):
10. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 8

Hvor god er du til at komme til timerne?

10 - Meget god

9

8

7

6

5

4

3

2

1 - Meget dårlig

Ved ikke

Spg. 9

Hvad regnede du med at få ud af AVU-forløbet, da du startede?

1. Jeg ville gerne lære noget mere for min egen skyld
2. Jeg ville gerne have større selvtillid
3. Jeg ville gerne lære nye mennesker at kende

4. Jeg ville gerne læse videre bagefter, men vidste ikke præcist hvad
5. Jeg ville gerne ind på en bestemt uddannelse
6. Jeg var ledig, og ville gerne forbedre mine chancer for at komme i arbejde
7. Jeg var i arbejde, men manglede nogle bestemte kvalifikationer i mit job
8. Jeg var i arbejde, men ville gerne have et bedre arbejde
9. Andet, (skriv gerne):
10. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 10

Er du i forbindelse med dit AVU-forløb blevet introduceret til andre uddannelsesinstitutioner? Fx en erhvervsskole

1. Ja
2. Nej
3. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 11

Har AVU-forløbet gjort dig klogere på, hvad du gerne vil lave efter din uddannelse?

1. Ja, jeg har nu en god idé om, hvad jeg vil i fremtiden
2. Ja, men jeg ved endnu ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden
3. Nej, jeg er ikke rigtig blevet klogere på, hvad jeg gerne vil i fremtiden
4. Nej, jeg ved slet ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden
5. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 12

Hvad tror du, at du laver om et år?

1. Jeg er under uddannelse
2. Jeg har et arbejde
3. Jeg er selvstændig
4. Jeg er i udlandet
5. Jeg er ledig
6. Jeg laver ikke noget særligt
7. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 13

Hvordan passer undervisningen til dine behov? Fx fysiske rammer, variation i undervisningen og opmærksomhed fra læreren

10 - Meget godt

9

8

7

6

5

4

3

2

1 - Meget dårligt

Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 14

Kan du få hjælp til dine lektier på skolen?

1. Ja
2. Nej
3. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 15

Hvordan bliver der fulgt op, hvis man har fravær? (Sæt gerne flere kryds)

1. Man bliver indkaldt til samtale med en studievejleder
2. Man bliver indkaldt til samtale med en coach
3. Ens SU bliver stoppet
4. Man får en skriftlig advarsel
5. Man bliver udmeldt af skolen
6. Der bliver ikke fulgt op på fravær
7. Jeg kender ikke proceduren for håndtering af fravær
8. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 16

Hvordan kan du bedst lide, at undervisningen foregår?

- Jeg får meget ud af at høre, hvad mine klassekammerater/andre gruppemedlemmer mener
- Jeg kan godt lide at hjælpe de andre i gruppearbejde til at blive bedre
- Jeg arbejder bedst, når jeg arbejder sammen med andre
- Jeg vil helst arbejde alene, så jeg kan arbejde i mit eget tempo
- Jeg kan bedst lide at arbejde alene, hvor jeg ikke behøver at tage hensyn til andre mennesker
- Jeg opnår de bedste resultater, hvis jeg arbejder selvstændigt uden at andre hjælper

Svarkategorier:

10 - Meget enig

9

8

7

6

5

4

3

2

1 - Meget uenig

Ved ikke

Spg. 17

Mit AVU-forløb har været afgørende for mine muligheder bagefter

10 - Meget enig

9

8

7

6

5

4

3

2

1 - Meget uenig

Ved ikke

Spg. 18

Ville du anbefale en ven at tage samme AVU-forløb?

Ja

Nej

Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 19

Hvordan synes du, dit helbred er alt i alt?

1. Fremragende
2. Vældig godt
3. Godt
4. Mindre godt
5. Dårligt
6. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 20

Har du en psykisk diagnose?

1. Ja
2. Nej
3. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 21

Er du ordblind?

1. Ja
2. Nej
3. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 22

Har du en ren straffeattest?

1. Ja
2. Nej
3. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 23

Hvor mange genstande drikker du typisk om ugen?

1. Jeg drikker slet ikke
2. 1-7
3. 8-14
4. 15-21
5. 22-28
6. 29-35
7. Flere end 35
8. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 24

Ryger du?

1. Ja, hver dag
2. Ja, mindst én gang om ugen
3. Ja, sjældnere end hver uge
4. Nej, jeg er holdt op
5. Nej, jeg har aldrig røget
6. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 25

Ryger du hash?

1. Ja, hver dag
2. Ja, mindst én gang om ugen
3. Ja, sjældnere end hver uge
4. Nej, jeg er holdt op
5. Nej, jeg har aldrig røget
6. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 26

Tager du andre euforiserende stoffer end hash?

1. Ja, hver dag
2. Ja, mindst én gang om ugen
3. Ja, sjældnere end hver uge
4. Nej, jeg er holdt op
5. Nej, jeg har aldrig taget andre euforiserende stoffer
6. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 27

Hvor gammel er du?

1. Skriv:
2. Ønsker ikke at svare

Spg. 28

Hvad er dit køn?

1. Mand
2. Kvinde
3. Ønsker ikke at svare

Spg. 29

Hvilket sprog blev der talt mest i dit barndomshjem?

1. Dansk
2. Et andet sprog end dansk
3. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 30

Har du hjemmeboende børn?

1. Ja, 1 barn
2. Ja, 2 eller flere børn
3. Nej
4. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Det var det sidste spørgsmål. Tak for din besvarelse.

Hvis du har nogle kommentarer til spørgeskemaet, kan du skrive dem her:

3.2 Spørgeskema til elever på produktionsskoler

Spg. 1

Hvor længe har du gået på produktionsskole?

1. Under 3 måneder
2. 3-6 måneder
3. 6-9 måneder
4. 9-12 måneder
5. Mere end 1 år
6. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 2

Har du et arbejde ved siden af din uddannelse?

1. Ja, jeg arbejder på deltid (også fritidsjob og selvstændig virksomhed)
2. Nej
3. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 3

Hvad lavede du, før du startede på uddannelsen?

1. Jeg gik i folkeskole / privatskole
2. Jeg gik på en anden uddannelse
3. Jeg arbejdede fuldtid
4. Jeg arbejdede deltid
5. Jeg var i udlandet
6. Jeg var ledig
7. Jeg lavede ikke noget
8. Jeg lavede noget andet, (skriv gerne):
9. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 4

Hvordan afsluttede du folkeskolen?

1. Jeg afsluttede folkeskolen efter 10. klasse
2. Jeg afsluttede folkeskolen efter 9. klasse
3. Jeg afsluttede folkeskolen tidligere end 9. klasse
4. Jeg har ikke gået i folkeskole i Danmark
5. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 5

Hvorfor har du valgt at gå på produktionsskole? (Sæt gerne flere kryds)

Det giver gode muligheder for at læse videre

1. Det styrker mine muligheder for at få det job, jeg gerne vil have
2. Det giver gode muligheder for en god løn
3. Jeg vil gerne skabe noget i praksis
4. Jeg vil gerne udvikle mig som menneske
5. Jeg synes det er spændende
6. Jeg har fået det anbefalet
7. Jeg ville gerne møde nogle nye mennesker
8. Jeg ville gerne have mere selvtillid
9. Jeg ville gerne blive klar til at starte på grundforløb
10. Jeg ville gerne blive mere moden
11. Jeg ville gerne finde ud af hvad jeg ville lave
12. Jeg ville bare gerne lave et eller andet
13. Det var kommunens ønske
14. Andet, skriv:
15. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 6

Hvor enig er du i følgende:

- Jeg vil foretrække at arbejde uanset om jeg har behov for pengene
- Arbejde er bare et middel til at tjene penge
- Uddannelse kan betale sig økonomisk i det lange løb
- Chancen for at få arbejde øges, hvis du tager en uddannelse

Svarkategorier:

10 - Meget enig

9

8

7

6

5

4

3

2

1 - Meget uenig

Ved ikke

Spg. 7

Hvem havde størst betydning i forhold til dit valg af uddannelsen?

1. UU-vejleder
2. Jobcenter
3. Lærer i folkeskolen
4. Familie
5. Venner
6. Min leder/chef
7. Reklame/internettet
8. Mig selv
9. Andre, (skriv gerne):
10. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 8

Hvor god er du til at overholde mødetiderne på værkstedet?

10 - Meget god

9

8

7

6

5

4

3

2

1 - Meget dårlig

Ved ikke

Spg. 9

Hvad regnede du med at få ud af produktionsskoleforløbet, da du startede?

1. Jeg ville gerne lære noget mere for min egen skyld
2. Jeg ville gerne have større selvtillid
3. Jeg ville gerne lære nye mennesker at kende
4. Jeg ville gerne læse videre bagefter, men vidste ikke præcist hvad
5. Jeg ville gerne ind på en bestemt uddannelse
6. Jeg var ledig, og ville gerne forbedre mine chancer for at komme i arbejde

7. Jeg var i arbejde, men manglede nogle bestemte kvalifikationer i mit job
8. Jeg var i arbejde, men ville gerne have et bedre arbejde
9. Jeg håbede på at finde ud af hvad jeg ville lave
10. Jeg ville bare gerne lave et eller andet
11. Andet, (skriv gerne):
12. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 10

Er du i forbindelse med dit produktionsskoleforløb blevet introduceret til andre uddannelsesinstitutioner? Fx en erhvervsskole

1. Ja
2. Nej
3. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 11

Har produktionsskoleforløbet gjort dig klogere på, hvad du gerne vil lave efter din uddannelse?

1. Ja, jeg har nu en god idé om, hvad jeg vil i fremtiden
2. Ja, men jeg ved endnu ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden
3. Nej, jeg er ikke rigtig blevet klogere på, hvad jeg gerne vil i fremtiden
4. Nej, jeg ved slet ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden
5. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 12

Der findes et forløb der hedder et kombinationsforløb eller kombi-forløb, der varer mellem 2 og 5 uger.

Samtidig med at man er elev på produktionsskolen, kan man deltage i undervisningen på en erhvervsskole eller VUC.

Her kan man:

- Opleve hvordan det er at gå på en erhvervsskole
- Finde ud af hvad man skal kunne for at gennemføre uddannelsen

Kender du det forløb?

1. Ja, jeg er tilmeldt forløbet
2. Ja, men jeg er ikke tilmeldt forløbet
3. Nej
4. Nej, men jeg ville gerne være tilmeldt forløbet
5. Andet, skriv:
6. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 13

Hvad tror du, at du laver om et år?

1. Jeg er under uddannelse
2. Jeg har et arbejde
3. Jeg er selvstændig
4. Jeg er i udlandet
5. Jeg er ledig
6. Jeg laver ikke noget særligt
7. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 14

Hvordan passer undervisningen til dine behov? Fx fysiske rammer, variation i undervisningen og opmærksomhed fra læreren

10 - Meget godt

9

8

7

6

5

4

3

2

1 - Meget dårligt

Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 15

Hvordan er forholdet mellem teoretisk (boglig) undervisning og praktik?

10 - Der er alt for meget teoretisk undervisning

9

8

7

6

5 - Der er en god balance

4

3

2

1 - Der er alt for meget praktisk undervisning

Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 16

Kan du få hjælp til dine lektier på skolen?

1. Ja

2. Nej

3. Vi får ikke lektier for

4. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 17

Har du en fast kontaktperson, du kan henvende dig til, hvis du har spørgsmål til din uddannelse eller behov for støtte?

1. Ja

2. Nej

3. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 18

Hvordan bliver der fulgt op, hvis man har fravær? (Sæt gerne flere kryds)

1. Man bliver indkaldt til samtale med en vejleder

2. Ens løn/ydelse bliver stoppet

3. Man får en skriftlig advarsel

4. Man bliver udmeldt af skolen

5. Der bliver ikke fulgt op på fravær

6. Jeg kender ikke proceduren for håndtering af fravær

7. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 19

Hvordan kan du bedst lide, at undervisningen foregår?

- Jeg kan godt lide at hjælpe de andre på min linje/værksted til at blive bedre
- Jeg arbejder bedst, når jeg arbejder sammen med andre
- Jeg vil helst arbejde alene, så jeg kan arbejde i mit eget tempo
- Jeg kan bedst lide at arbejde alene, hvor jeg ikke behøver at tage hensyn til andre mennesker
- Jeg opnår de bedste resultater, hvis jeg arbejder selvstændigt uden at andre hjælper

Svarkategorier:

10 - Meget enig

9

8

7

6

5

4

3

2

1 - Meget uenig

Ved ikke

Spg. 20

Mit produktionsskoleforløb har været afgørende for mine muligheder bagefter

10 - Meget enig

9

8

7

6

5

4

3

2

1 - Meget uenig

Ved ikke

Spg. 21

Ville du anbefale en ven at tage samme produktionsskoleforløb?

1. Ja

2. Nej

3. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 22

Hvordan synes du, dit helbred er alt i alt?

1. Fremragende

2. Vældig godt

3. Godt

4. Mindre godt

5. Dårligt

6. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 23

Har du en psykisk diagnose?

1. Ja
2. Nej
3. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 24

Er du ordblind?

1. Ja
2. Nej
3. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 25

Har du en ren straffeattest?

1. Ja
2. Nej
3. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 26

Hvor mange genstande drikker du typisk om ugen?

1. Jeg drikker slet ikke
2. 1-7
3. 8-14
4. 15-21
5. 22-28
6. 29-35
7. Flere end 35
8. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 27

Ryger du?

1. Ja, hver dag
2. Ja, mindst én gang om ugen
3. Ja, sjældnere end hver uge
4. Nej, jeg er holdt op
5. Nej, jeg har aldrig røget
6. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 28

Ryger du hash?

1. Ja, hver dag
2. Ja, mindst én gang om ugen
3. Ja, sjældnere end hver uge
4. Nej, jeg er holdt op
5. Nej, jeg har aldrig røget
6. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 29

Tager du andre euforiserende stoffer end hash?

1. Ja, hver dag
2. Ja, mindst én gang om ugen
3. Ja, sjældnere end hver uge
4. Nej, jeg er holdt op
5. Nej, jeg har aldrig taget andre euforiserende stoffer
6. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 30

Hvor gammel er du?

1. Skriv:
2. Ønsker ikke at svare

Spg. 31

Hvad er dit køn?

1. Mand
2. Kvinde
3. Ønsker ikke at svare

Spg. 32

Hvilket sprog blev der talt mest i dit barndomshjem?

1. Dansk
2. Et andet sprog end dansk
3. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Spg. 33

Har du hjemmeboende børn?

1. Ja, 1 barn
2. Ja, 2 eller flere børn
3. Nej
4. Ved ikke/Ønsker ikke at svare

Det var det sidste spørgsmål. Tak for din besvarelse.

Hvis du har nogle kommentarer til spørgeskemaet, kan du skrive dem her:

4 Bilag: Spørgeguide

4.1 Fokusgrupper – avu

	Minut tal	Slut tid
<p>1. Indledning</p> <p>Kort introduktion til interviewet</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tak for jeres deltagelse ▪ Præsentation af interviewer ▪ Præsentation af emne og formål <ul style="list-style-type: none"> ▪ Denne analyse handler om at finde ud af hvad der har betydning for at deltagere på AVU får mest muligt ud af forløbet og kommer videre i uddannelse eller arbejde. ▪ Formålet med dette fokusgruppeinterview er, at høre jeres mening om hvad der fungerer godt og hvad der ikke fungerer så godt – og om der er noget, som jeres institution med fordel kunne styrke (gode idéer). ▪ De formelle og etiske rammer: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vi laver skriftligt opsamling – men det rundsendes ikke. ▪ Derudover optages interviewet. ▪ Vi citerer ikke navngivne personer. Vi vil bruge citater i anonymiseret form. 	10	10 min
<p>2. Baggrund</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ IP'erne bedes kort præsentere sig selv: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Navn, alder, hvor længe du har gået på AVU og hvorfor har du valgt dette tilbud? 	10	20 min
<p>3. Læringsmiljø/deltagerperspektiv</p> <p><i>I det følgende vil vi tale om læringsmiljø. Med læringsmiljø mener vi, de rammer, som jeres undervisning foregår i.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvordan synes I om selve skolen? [<i>Miljøet og indretningen</i>] ▪ Hvordan synes I om undervisningsmiljøet/læringsmiljøet? [<i>Lyt efter ift. tryghed, mulighed for at koncentrere sig o.l.</i>] ▪ Er der faste undervisere, som følger jer, og som I er fortrolige med? <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvis ja, hvordan oplever I det i forhold til jeres læringsituation? 	30	50 min

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvis nej, er det noget I kunne tænke jer som en mulighed? Hvorfor? ▪ Hvad synes I, om den måde undervisningen er tilrettelagt på? ▪ Er der sammenhæng mellem teori og praksis? Har I forslag til, hvordan teori og praksis kan organiseres? ▪ Beskriv med et enkelt eksempel eller flere, hvordan underviseren skaber motivation, engagement og højt fagligt niveau i undervisningen ▪ Kan I få hjælp til lektier på institutionen? ▪ Hjælper forløbet jer med at blive afklarede ift. hvad I vil bagefter? [<i>Uddannelse eller arbejde</i>] Hvis ja, hvordan? ▪ Hvordan vil I vurdere jeres egen indsats? ▪ Er der personlige forhindringer for jeres deltagelse i forløbet? [<i>Gør det meget frivilligt at svare - ingen skal føle sig pressede til at tale om personlige forhold</i>] ▪ Hvad kunne hjælpe til at gøre forløbet endnu bedre? ▪ Hvad er jeres holdning til uddannelse? Hvordan er holdningen til uddannelse i jeres familiære og sociale netværk? 		
<p>4. Organisering</p> <p><i>I det følgende vil vi tale om skolens organisering. Med det mener vi fx tiltag, som imødekommer elevernes behov og ønsker, skolens samarbejde med andre institutioner, regler omkring opfølgning ift. fravær, fokus på videre uddannelse ol.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Har I en fast kontaktperson? ▪ Hvordan bliver der fulgt op, hvis I har fravær? Hvordan oplever I den fremgangsmåde? Kunne den være anderledes efter jeres mening? ▪ Oplever I, at underviserne er opmærksomme på jeres faglige behov og trivsel? [<i>Er der særlig hjælp i specifikke fag eller ift. at blive inddraget i fællesskabet?</i>] ▪ På hvilken måde kan I få støtte, hvis I har udfordringer, som påvirker jeres deltagelse i undervisningen? [<i>Primært sociale udfordringer</i>] ▪ I forhold til de personlige mål, som I havde med at komme på AVU, oplever I så, at der bliver fulgt systematisk op på dem? [<i>fra lærer, vejleder, andre</i>] ▪ Hvordan får I faglig feedback/tilbagemeldinger? [<i>Faglig dokumentation</i>]?] ▪ Hvordan bliver I introduceret til andre institutioner, herunder erhvervsskoler, UU og jobcentre? 	20	70 min

<p>5. Særlige undervisningstilbud</p> <p><i>Som sidste emne vil vi tale om særlige undervisningstilbud. Det handler om elementer eller forløb, som særligt understøtter udvalgte grupper af elever.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Føler I, at undervisningen er tilrettelagt i forhold til hver enkelt af jer? ▪ Hvilken del(e) af undervisningstilbuddet fungerer godt ift. jeres tidligere oplevelser med at gå i skole? ▪ Hvordan vil I vurdere jeres udbytte af at gå på AVU? ▪ Er der nogle af jer, der har valgt virtuel undervisning? <ul style="list-style-type: none"> ▪ [hvis ja] Hvorfor har I valgt virtuel undervisning? ▪ Hvordan er den faglige støtte i forbindelse med den virtuelle undervisning? ▪ Hvordan får I respons på jeres arbejde? ▪ Hvordan er jeres udbytte ud af den (min 20 %) undervisning, der er på skolen? 	15	85 min
<p>6. Afslutning</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Har I kommentarer til noget, som vi ikke har spurgt ind til? <p><i>Tak for jeres hjælp – den har stor betydning for os.</i></p>	5	90 min

4.1 Fokusgrupper – produktionsskoleforløb

	Minut tal	Slut tid
<p>1. Indledning</p> <p>Kort introduktion til interviewet</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tak for jeres deltagelse ▪ Præsentation af interviewer ▪ Præsentation af emne og formål <ul style="list-style-type: none"> ▪ Denne analyse handler om at finde ud af hvad der har betydning for at deltagere på produktionsskoler får mest muligt ud af forløbet og kommer videre i uddannelse eller arbejde. ▪ Formålet med dette fokusgruppeinterview er, at høre jeres mening om hvad der fungerer godt og hvad der ikke fungerer så godt – og om der er noget, som jeres institution med fordel kunne styrke (go- 	10	10 min

<p>de idéer).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De formelle og etiske rammer: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vi laver skriftligt opsamling – men det rundsendes ikke. ▪ Derudover optages interviewet. ▪ Vi citerer ikke navngivne personer. Vi vil bruge citater i anonymiseret form. 		
<p>2. Baggrund</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ IP'erne bedes kort præsentere sig selv: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Navn, alder, hvor længe du har gået på produktionsskole og hvorfor har du valgt dette tilbud? 	10	20 min
<p>3. Læringsmiljø</p> <p><i>I det følgende vil vi snakke om læringsmiljø. Med læringsmiljø mener vi, de rammer (klasselokaler og værksteder), som jeres undervisning foregår i og hvordan stemningen/trivslen er på skolen.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvordan synes I om selve skolen? [<i>Miljøet og indretningen</i>] ▪ Hvordan synes I om de rammer (lokaler) undervisningen foregår i? [<i>Lyt efter ift. tryghed, mulighed for at koncentrere sig o.l.</i>] ▪ Er I fortrolige med en eller flere af de faste undervisere, som følger jer? ▪ Hvad synes I, om den måde undervisningen er tilrettelagt på? ▪ Er der sammenhæng mellem teori og praksis? Har I forslag til, hvordan teori og praksis kan organiseres? ▪ Beskriv med et enkelt eksempel eller flere, hvordan underviseren skaber motivation, engagement og højt fagligt niveau i undervisningen. ▪ Kan I få hjælp til lektier? ▪ Hjælper forløbet jer med at blive afklarede ift. hvad I vil bagefter? [<i>Uddannelse eller arbejde</i>] Hvis ja, hvordan? ▪ Hvordan vil I vurdere jeres egen indsats? ▪ Er der personlige forhindringer for jeres deltagelse i forløbet? [<i>Gør det meget frivilligt at svare - ingen skal føle sig pressede til at tale om personlige forhold</i>] ▪ Hvad kunne hjælpe til at gøre forløbet endnu bedre? ▪ Hvad er jeres holdning til uddannelse? Hvad er holdningen til uddannelse i jeres familiære og sociale netværk? 	30	50 min

<p>4. Organisering</p> <p><i>I det følgende vil vi snakke om organisering. Med det mener vi fx tiltag som imødekommer elevers behov og ønsker, skolens samarbejde med andre institutioner, regler omkring opfølgning ift. fravær, fokus på videre uddannelse ol.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Har I en fast kontaktperson? ▪ Hvordan bliver der fulgt op, hvis I har fravær? Hvordan oplever du denne fremgangsmåde? Kunne den være anderledes efter din mening? ▪ Oplever I, at underviserne er opmærksomme på jeres faglige behov og trivsel? [<i>Er der særlige hjælp i specifikke fag eller ift. at blive inddraget i fællesskabet?</i>] ▪ På hvilken måde kan I få støtte, hvis I har udfordringer, som påvirker jeres deltagelse i undervisningen? [<i>Primært sociale udfordringer</i>] ▪ I forhold til de personlige mål, som I havde med at komme på produktionsskole, oplever I så, at der bliver fulgt systematisk op på dem? [<i>fra lærer, vejleder, andre</i>] ▪ Hvordan får I faglig feedback/tilbagemeldinger (faglig dokumentation)? ▪ Hvordan bliver I introduceret til andre institutioner, herunder erhvervsskoler, UU og jobcentre? 	20	70 min
<p>5. Særlige undervisningstilbud</p> <p><i>Som sidste emne vil vi snakke om særlige undervisningstilbud. Det handler om elementer eller forløb, som særligt understøtter udvalgte grupper af elever.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Føler I, at undervisningen er tilrettelagt i forhold til hver enkelt af jer? ▪ Hvilken del(e) af undervisningstilbuddet fungerer godt ift. jeres tidligere oplevelser med at gå i skole? ▪ Hvordan adskiller dette undervisningstilbud sig fra tidligere steder I har gået i skole eller modtaget undervisning? ▪ Hvordan vil I vurdere jeres udbytte af at gå på produktionsskole? 	15	85 min
<p>6. Afslutning</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Har I kommentarer til noget, som vi ikke har spurgt ind til? <p><i>Tak for jeres hjælp – den har stor betydning for os.</i></p>	5	90 min

4.1 Interview med unge – avu

Baggrund		
Nr	Undersøgelsesspørgsmål	Svarmulighed
Årsager til uddannelsesvalg, herunder kort- og langsigtede målsætninger med forløbet		
1	Hvorfor har du valgt at gå på AVU?	Åben
2	Hvad lavede du, før du kom her?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Selvforsørgelse uden beskæftigelse ▪ Ordinær uddannelse ▪ Offentlig forsørgelse ▪ Beskæftigelse ▪ Andet: ____
3	Hvad er dit mål efter AVU?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uddannelse ▪ Arbejde ▪ Andet: ____
4	Hvordan blev du gjort opmærksom på muligheden for at gå på uddannelsen?	Åben
5	Hvem havde størst betydning i forhold til dit valg af uddannelsen?	Åben
6	Hvad laver du om et år?	Åben
7	Hvad er dine mål for fremtiden, dvs om mere end et år?	Åben
Holdninger til uddannelse og beskæftigelse		
8	Kunne du lide at gå i skole som barn?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jeg har altid været meget glad for at gå i skole ▪ Det har været OK at gå i skole ▪ Jeg har ikke været særlig glad for at gå i skole ▪ Jeg har altid hadet at gå

		i skole
9	<i>Hvis nej til at kunne lide at gå i skole: Hvorfor var det svært for dig at gå i skole?</i>	<i>Åben</i>
10	Hvad betyder uddannelse for dig?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Det er meget vigtigt for mig at få en uddannelse ▪ Uddannelse er kun vigtigt for mig, hvis jeg kan få min ønskeuddannelse ▪ Uddannelse er kun vigtigt for mig, fordi det kan give mig et arbejde ▪ Det betyder ikke så meget, om jeg får en ▪ Jeg vil hellere arbejde end tage en uddannelse
11	Hvad tænker dine forældre og venner om uddannelse?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Det er meget vigtigt at få en uddannelse ▪ Uddannelse er kun vigtigt, hvis man kan få sin ønskeuddannelse ▪ Uddannelse er kun vigtigt, fordi det kan give et arbejde ▪ Det betyder ikke så meget ▪ Det er bedre at arbejde end at tage en uddannelse
12	Hvordan tror du, at AVU påvirker dine muligheder for at komme i uddannelse eller få et arbejde?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Positivt ▪ Ingen betydning ▪ Negativt
13	Hvorfor?	<i>Åben</i>
Udfordringer og barrierer, herunder sundhedsmæssige problemstil-		

<i>linger</i>		
14	Hvordan vil du beskrive din generelle sundhed?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ God ▪ Normal ▪ Dårlig
	<i>Hvis dårlig, spørg om de vil uddybe</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Uddyb (hash, alkohol, vægt, sygdom)</i>
15	Har du nogen helbredsmæssige problemer eller handicaps, som giver dig udfordringer i hverdagen?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja ▪ Nej
16	<i>Hvis ja: Hvilke?</i>	<i>Åben</i>
17	<i>Hvis ja: Hvad betyder det for dine muligheder for at gennemføre uddannelsesforløbet og fortsætte i videre uddannelse eller beskæftigelse?</i>	<i>Åben</i>
18	Har du problemer, som påvirker dine muligheder for at gennemføre uddannelsesforløbet? Fx sproglige barrierer, koncentrationsproblemer, problemer i familien.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja ▪ Nej
19	<i>Hvis ja: Hvilke?</i>	<i>Åben</i>
20	<i>Hvis ja: Får du hjælp fra skolen til at afhjælpe de udfordringer, som du har?</i>	<i>Åben</i>
<i>Oplevelse af uddannelsesforløbet</i>		
21	Trives du med at gå på skolen?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja ▪ Nej
22	Hvorfor/hvorfor ikke?	<i>Åben</i>
23	Hvilke forventninger havde du til uddannelsesforløbet inden du startede?	<i>Åben</i>
24	Er dine forventninger blevet indfriet?	<i>Åben</i>
25	Føler du, at du har udviklet dig under uddannelsesforløbet?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja ▪ Nej ▪ Ved ikke

26	Hvordan oplever du den måde undervisningen foregår på? Fx form og kontakt/nærhed til underviser.	Åben
27	Oplever du, at undervisningen er relevant for dig?	Åben
28	Føler du, at du kan få hjælp, når du har brug for det?	Åben
29	Er du tilfreds med sammensætningen af dit skema?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja ▪ Nej ▪ Ved ikke
30	Er der mulighed for selv at påvirke sit skema?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja ▪ Nej ▪ Ved ikke
31	Har du haft e-læringsmoduler?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja ▪ Nej ▪ Ved ikke
32	Hvordan fungerede e-læring?	Åben
Uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder fremadrettet		
33	Har du talt med studievejlederen på skolen siden din start på uddannelsen? Om hvad?	
34	Skal man selv opsøge studievejlederen, eller er der obligatoriske besøg?	
35	Bliver du introduceret til andre uddannelsesinstitutioner? Eksempelvis handelsskole?	
36	Ved du hvilke muligheder du har for eventuelt at fortsætte på andre hf-fag eller en videregående uddannelse, når du er færdig med de fag, du har nu?	
37	Er du blevet præsenteret for mulige arbejdspladser, du kan ansøge efter din uddannelse?	

38	Har forløbet gjort dig klogere på, hvad du gerne vil lave efter din uddannelse?	
----	---	--

4.2 Interview med unge – produktionsskoleforløb

Baggrund		
Nr	Undersøgelsesspørgsmål	Svarmulighed
Årsager til uddannelsesvalg, herunder kort- og langsigtede målsætninger med forløbet		
1	Hvorfor har du valgt at gå på produktions-skole?	Åben
2	Hvad lavede du, før du kom her?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Selvforsørgelse uden beskæftigelse ▪ Ordinær uddannelse ▪ Offentlig forsørgelse ▪ Beskæftigelse ▪ Andet: ____
3	Hvad er dit mål efter produktionsskole?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uddannelse ▪ Arbejde ▪ Andet: ____
4	Hvordan blev du gjort opmærksom på muligheden for at gå på uddannelsen?	Åben
5	Hvem havde størst betydning i forhold til dit valg af uddannelsen?	Åben
6	Hvad laver du om et år?	Åben
7	Hvad er dine mål for fremtiden, dvs. om mere end et år?	Åben
Holdninger til uddannelse og beskæftigelse		
8	Kunne du lide at gå i skole som barn?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jeg har altid været meget glad for at gå i skole ▪ Det har været OK at gå i skole ▪ Jeg har ikke været særlig glad for at gå i skole ▪ Jeg har altid hadet at gå

		i skole
9	Hvis nej til at kunne lide at gå i skole: Hvorfor var det svært for dig at gå i skole?	Åben
10	Hvad betyder uddannelse for dig?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Det er meget vigtigt for mig at få en uddannelse ▪ Uddannelse er kun vigtigt for mig, hvis jeg kan få min ønskeuddannelse ▪ Uddannelse er kun vigtigt for mig, fordi det kan give mig et arbejde ▪ Det betyder ikke så meget, om jeg får en ▪ Jeg vil hellere arbejde end tage en uddannelse
11	Hvad tænker dine forældre og venner om uddannelse?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Det er meget vigtigt at få en uddannelse ▪ Uddannelse er kun vigtigt, hvis man kan få sin ønskeuddannelse ▪ Uddannelse er kun vigtigt, fordi det kan give et arbejde ▪ Det betyder ikke så meget ▪ Det er bedre at arbejde end at tage en uddannelse
12	Hvordan tror du, at produktionsskoleforløbet påvirker dine muligheder for at komme i uddannelse eller få et arbejde?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Positivt ▪ Ingen betydning ▪ Negativt
13	Hvorfor?	Åben
Udfordringer og barrierer, herunder sundhedsmæssige problemstil-		

<i>linger</i>		
14	Hvordan vil du beskrive din generelle sundhed?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ God ▪ Normal ▪ Dårlig
	<i>Hvis dårlig, spørg om de vil uddybe</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Uddyb (hash, alkohol, vægt, sygdom)</i>
15	Har du nogen helbredsmæssige problemer eller handicaps, som giver dig udfordringer i hverdagen?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja ▪ Nej
16	<i>Hvis ja: Hvilke?</i>	<i>Åben</i>
17	<i>Hvis ja: Hvad betyder det for dine muligheder for at gennemføre uddannelsesforløbet og fortsætte i videre uddannelse eller beskæftigelse?</i>	<i>Åben</i>
18	Har du problemer, som påvirker dine muligheder for at gennemføre uddannelsesforløbet? Fx sproglige barrierer, koncentrationsproblemer, problemer i familien.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja ▪ Nej
19	<i>Hvis ja: Hvilke?</i>	<i>Åben</i>
20	<i>Hvis ja: Får du hjælp fra skolen til at afhjælpe de udfordringer, som du har?</i>	<i>Åben</i>
<i>Oplevelse af uddannelsesforløbet</i>		
21	Trives du med at gå på skolen?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja ▪ Nej
22	Hvorfor/hvorfor ikke?	<i>Åben</i>
23	Hvilke forventninger havde du til skoleforløbet inden du startede?	<i>Åben</i>
24	Er dine forventninger blevet indfriet?	<i>Åben</i>
25	Føler du, at du har udviklet dig under uddannelsesforløbet?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja ▪ Nej ▪ Ved ikke

26	Hvordan oplever du den måde undervisningen foregår på? Fx form og kontakt/nærhed til underviser.	Åben
27	Oplever du, at undervisningen er målrettet dig?	Åben
28	Føler du, at du kan få hjælp, når du har brug for det?	Åben
29	Har du på din uddannelse lært nogle færdigheder/kompetencer, som du ikke havde før?	Åben
30	Føler du, at du nu (efter påbegyndt/afsluttet uddannelse) er bedre stillet i forhold til videre uddannelse eller arbejde?	Åben
31	Har du udviklet dig på andre områder i løbet af din uddannelse? Eksempelvis fået mere selvtillid, blevet bedre til at samarbejde eller lignende.	Åben
Uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder fremadrettet		
32	Har du været i praktik?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja ▪ Nej ▪ Ved ikke
33	Hvordan fungerede det, og hvad lærte du af at være i praktik?	Åben
34	Bliver du introduceret til andre uddannelsesinstitutioner? Eksempelvis erhvervsskoler	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ja ▪ Nej ▪ Ved ikke
35	Ved du hvilke muligheder du har for eventuelt at fortsætte på en anden uddannelse, når du er færdig med produktionsskolen?	
36	Er du blevet præsenteret for mulige arbejdspladser, du kan ansøge efter dit ophold på produktionsskolen?	
37	Har forløbet gjort dig klogere på, hvad du gerne vil lave efter din uddannelse?	

4.3 Interview med ledelserne – avu

	Minut tal	Slut tid
<p>1. Indledning</p> <p>Kort introduktion til interviewet</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tak for din/jeres deltagelse ▪ Præsentation af interviewer ▪ Præsentation af emne og formål <ul style="list-style-type: none"> ▪ Denne analyse handler om at finde ud af hvad der har betydning for at deltagere på AVU får mest muligt ud af forløbet og kommer videre i uddannelse eller arbejde. ▪ Formålet med dette interview er, at høre hvordan I har organiseret jer og hvad der efter din mening fungerer godt og hvad der ikke fungerer så godt – og om der er forhold, som har betydning for jeres resultater med deltagerne. ▪ De formelle og etiske rammer: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vi laver skriftligt opsamling – men det rundsendes ikke. ▪ Derudover optages interviewet. ▪ Vi citerer ikke navngivne personer, men bruger citater i anonymiseret form. 	5	5 min
<p>2. Baggrund</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ IP bedes kort præsentere sig selv: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Navn, titel og funktion, hvor længe har du været ansat på AVU? 	5	10 min
<p>3. Organisering og samarbejde</p> <p><i>I det følgende vil vi tale om organisering. Med det mener vi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Måltrettede tiltag, der kan imødekomme deltagerens behov - Samarbejde med andre institutioner - Registrering og opfølgning på fravær og videre uddannelse - Den pædagogiske ledelse og bestyrelsens fokus. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beskriv jeres organisering og arbejdsfordeling i forhold til uddannelserne, herunder rolle og ansvar. [<i>Hav organisationsdiagram med</i>] ▪ Er der særlige forhold, der gør sig gældende for organiseringen ift. AVU-kursister versus deltagere på andre VUC-kurser? ▪ Beskriv jeres samarbejde med bestyrelsen. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvad oplever du som værende bestyrelsens hovedprioritet? 	20	30 min

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvilket fokus oplever du, at formålsparagraffen har i bestyrelsens arbejde. ▪ Hvordan samarbejder I med andre institutioner, herunder erhvervsskoler, UU og jobcentre? Beskriv samarbejdet, herunder om det er formelt eller uformelt samt formålet hermed. ▪ Har I implementeret særlige tiltag – organisatoriske, pædagogiske, ledelsesmæssige, der er målrettet deltagere med særlige behov/visse segmenter af deltagere? Beskriv i så fald disse initiativer og betydningen heraf. ▪ Hvilke processer har I for opfølgning på fravær? ▪ Har I sporet mønstre i fraværet? <ul style="list-style-type: none"> ▪ [Hvis ja], Hvilke og hvad har I gjort for at ændre på det? ▪ Følger I op på deltagernes aktivitet efter uddannelsesforløbets afslutning? I givet fald hvordan. ▪ Hvordan vejledes deltagere/kursister om muligheder for videre uddannelse eller beskæftigelse efter endt forløb? 		
<p>4. Læringsmiljø</p> <p><i>I det følgende vil vi tale om læringsmiljø. Med det mener vi, de rammer, kursisternes læring foregår i.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvordan foregår visitationen? <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvilken betydning har de senere års reformer (kontanthjælpsreform, eud-reform) haft for jeres kursistsammensætning? ▪ Hvilket kendskab har I til hvad den enkelte kursist skal bruge forløbet til, og hvordan forsøger I at understøtte den enkeltes ambition? ▪ Hvordan arbejder I med pædagogisk ledelse? ▪ Har I en fælles pædagogisk praksis på jeres institution? I givet fald, hvordan vil du beskrive den? ▪ Hvordan udmøntes den pædagogiske praksis i forhold til fx deltagernes progression, motiverende faktorer og fokus på udslusning til ordinær uddannelse eller beskæftigelse? ▪ Hvilke tiltag har I implementeret for at sikre, at undervisningen tilpasses den enkelte deltager? ▪ Hvordan arbejder I med læringsmiljø i form af rum og indretning på institutionen? Er der forskel på, hvad forskellige deltagersegmenter efterspørger? ▪ Hvordan understøtter I kursister, der har vanskeligt ved at lave lektier på egen hånd? Fx omlagt skriftlighed, flipped classroom, eller lektiehjælp? I givet fald, hvordan er det organiseret, og hvor meget benyttes 	15	45 min

det.		
<p>5. Særlige undervisningstilbud</p> <p><i>Som sidste emne vil vi tale om særlige undervisningstilbud. Det handler om elementer eller forløb, som særligt understøtter udvalgte grupper af elever.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvilke særlige undervisningstilbud har I implementeret for at sikre, at undervisningen tilpasses den enkelte deltager? <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvordan vurderer I effekten heraf? ▪ Hvordan arbejder I med faglig dokumentation som redskab til løbende evaluering af og feedback til den enkelte deltager? ▪ Benytter I jer af virtuel undervisning? <ul style="list-style-type: none"> ▪ [hvis ja] Hvordan organiseres undervisningen? ▪ Hvordan vejledes kursisterne i givet fald til dette? ▪ Hvordan organiseres de 20 % tilstedeværelse? ▪ Er der særlige didaktiske overvejelser for denne type undervisning? 	10	55 min
<p>6. Afslutning</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Er der særlige forhold for jeres institution og deltagersammensætning, som har betydning for arbejdet med deltagerne og resultaterne heraf? ▪ Har du kommentarer til noget, som vi ikke har spurgt ind til? <p><i>Tak for din hjælp – den har stor betydning for os.</i></p>	5	60 min

4.4 Interview med ledelserne – produktionsskoleforløb

	Minut tal	Slut tid
<p>1. Indledning</p> <p>Kort introduktion til interviewet</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tak for din deltagelse ▪ Præsentation af interviewer ▪ Præsentation af emne og formål <ul style="list-style-type: none"> ▪ Denne analyse handler om at finde ud af hvad der har betydning for at deltagere på produktionsskoleforløb får mest muligt ud af opholdet og kommer videre i uddannelse eller arbejde. ▪ Formålet med dette interview er, at høre hvordan I har organiseret jer og hvad der efter din/jeres mening fungerer godt og hvad der ik- 	5	5 min

<p>ke fungerer så godt – og om der er forhold, som har betydning for jeres resultater med deltagerne.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De formelle og etiske rammer: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vi laver skriftligt opsamling – men det rundsendes ikke. ▪ Derudover optages interviewet. ▪ Vi citerer ikke navngivne personer. Vi vil bruge citater i anonymiseret form. 		
<p>2. Baggrund</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ IP bedes kort præsentere sig selv: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Navn, titel og funktion, hvor længe har du været ansat på produktionsskolen? 	5	10 min
<p>3. Organisering og samarbejde</p> <p><i>I det følgende vil vi tale om organisering. Med det mener vi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Målerettede tiltag, der kan imødekomme deltagerens behov - Samarbejde med andre institutioner - Registrering og opfølgning på fravær og videre uddannelse - Den pædagogiske ledelse og bestyrelsens fokus. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Beskriv jeres organisering og arbejdsfordeling i forhold til uddannelserne, herunder rolle og ansvar. [<i>Hav organisationsdiagram med</i>] ▪ Beskriv jeres samarbejde med bestyrelsen. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvad oplever du som værende bestyrelsens hovedprioritet? ▪ Hvilket fokus oplever du, at formålsparagraffen har i bestyrelsens arbejde. ▪ Hvordan samarbejder I med andre institutioner, herunder erhvervsskoler, UU og jobcentre? Beskriv i så fald dette, herunder om det er formelt eller uformelt samt formålet hermed. ▪ Har I implementeret særlige tiltag – organisatoriske, pædagogiske, ledelsesmæssige, der er målrettet deltagerne med særlige behov/visse segmenter af deltagere? Beskriv i så fald disse initiativer og betydningen heraf. ▪ Hvilke processer har I for opfølgning på fravær? ▪ Hvilke processer har I for opfølgning på meget fravær? ▪ Har I sporet mønstre i fraværet? <ul style="list-style-type: none"> ▪ [<i>Hvis ja</i>] Hvilke og hvad har I gjort for at ændre dette? ▪ Følger I op på deltagerens aktivitet efter uddannelsesforløbet afslut- 	20	30 min

<p>ning? I givet fald hvordan. [<i>Bemærk: Produktionsskoler påkræves at offentliggøre statistik for udslusning fordelt på uddannelseskategorier mv.</i>]</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvordan vejledes deltagere/kursister om muligheder for videre uddannelse eller beskæftigelse efter endt forløb? 		
<p>4. Læringsmiljø</p> <p><i>I det følgende vil vi tale om læringsmiljø. Med det mener vi, de rammer, kursisternes læring foregår i.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvordan foregår visitationen? <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvilken betydning har de senere års reformer (kontanthjælpsreform, eud-reform) haft for jeres kursistsammensætning? ▪ Hvilket kendskab har I til hvad den enkelte kursist skal bruge forløbet til, og hvordan forsøger I at understøtte den enkeltes ambition? ▪ Hvordan arbejder I med pædagogisk ledelse? ▪ Har I en fælles pædagogisk praksis på jeres institution? I givet fald, hvordan vil du beskrive den? ▪ Hvordan udmøntes den pædagogiske praksis i forhold til fx deltagerens progression, motiverende faktorer og fokus på udslusning til ordinær uddannelse eller beskæftigelse? ▪ Hvilke tiltag har I implementeret for at sikre, at undervisningen tilpasses den enkelte deltager? ▪ Arbejder I med læringsmiljø i form af rum og indretning på værkstederne og øvrige lokaler, hvor der foregår undervisning? Er der forskel på, hvad forskellige deltagersegmenter efterspørger? 	15	45 min
<p>5. Særlige undervisningstilbud</p> <p><i>Som sidste emne vil vi tale om særlige undervisningstilbud. Det handler om elementer eller forløb, som særligt understøtter udvalgte grupper af elever.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Har I nogen undervisningstilbud, der er målrettet specifikke typer af elever? <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvordan vurderer I effekten af de forløb? ▪ Hvordan arbejder I med faglig dokumentation som redskab til løbende evaluering af og feedback til den enkelte deltager? ▪ Hvordan arbejder I med kompetencebeviser og forløbsplaner? <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hvordan vurderer I effekten heraf? 	10	55 min

6. Afslutning <ul style="list-style-type: none">▪ Er der særlige forhold for jeres skole og deltagersammensætning, som har betydning for arbejdet med deltagerne og resultaterne heraf?▪ Har du kommentarer til noget, som vi ikke har spurgt ind til? <p><i>Tak for din hjælp – den har stor betydning for os.</i></p>	5	60 min
--	---	--------

5 Bilag: Afrapportering af spørgeskemaundersøgelse

5.1 Produktionsskoleforløb

5.1.1 Baggrund om produktionsskoleforløbet

Tabel 22 - Går du på produktionsskole nu?

Ja	2280
Nej	369
Total	2649

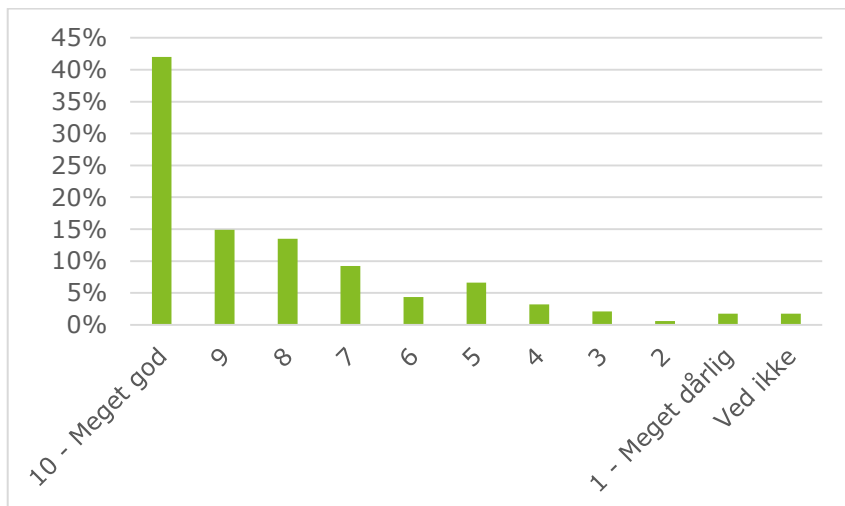
Tabel 23 - Hvor længe har du gået på produktionsskole?

Under 3 måneder	15,2 %
3-6 måneder	25,1 %
6-9 måneder	19,1 %
9-12 måneder	26,7 %
Mere end 1 år	11,3 %
Ved ikke/Ønsker ikke at svare	2,6 %

Tabel 24 - Har du et arbejde ved siden af din uddannelse?

Ja, jeg arbejder på deltid (også fritidsjob)	16%
Nej	81%
Ved ikke/Ønsker ikke at svare	3%

Tabel 25 - Hvor god var/er du til at overholde mødetiderne på værkstedet?

Tabel 26 - Frekvensfordeling over institutioner

<u>Institution</u>	<u>Freq.</u>	<u>Percent</u>		
AFUK´s Produktionsskole	44	1.66	PFFU	22 0.83
Aalborg Produktionsskole	98	3.70	PNUC	39 1.47
Aarhus Produktionsskole	73	2.76	Pr.skole Sundet	34 1.28
BASE 4000, Roskilde Produktionsskole	45	1.70	ProMidt	22 0.83
Ballerup Herlev Produktionshøjskole	85	3.21	Produktinsskolen Kongshøjgaard	9 0.34
Bornholms Produktionsskole	24	0.91	Produktionshøjskolen i Brøndby	58 2.19
Den Økologiske Produktionsskole	59	2.23	Produktionsskolen på Høffdingsvej	13 0.49
Egå Produktionshøjskole	35	1.32	Produktionsskolen	28 1.06
Elsesminde	67	2.53	Produktionsskolen Datariet	59 2.23
Faaborg-Midtfyn Produktionsskole?	10	0.38	Produktionsskolen Djursland	19 0.72
Fredericia Produktionsskole	30	1.13	Produktionsskolen Holbæk	20 0.76
Frederikshavn Produktionsskole	15	0.57	Produktionsskolen Kolding	24 0.91
Fugleviglund Produktionshøjskole	46	1.74	Produktionsskolen Lustrupholm	15 0.57
Glostrup Albertslund Produktionshøjsk..	61	2.30	Produktionsskolen Nordvestjylland	56 2.11
Grenaa Produktionsskole	18	0.68	Produktionsskolen Unge Center Jammerb..	25 0.94
Gribskov Produktionsskole	22	0.83	Produktionsskolen Varde	27 1.02
Haderslev Produktionsskole	41	1.55	Produktionsskolen i Greve og Høje-Taa..	76 2.87
Herning Produktionsskole	87	3.28	Produktionsskolen k-u-b-a*	64 2.42
Hjørring Produktionsskole	45	1.70	Produktionsskolerne Brønderslev og Dr..	38 1.43
Hobro Produktionshøjskole	36	1.36	Randers produktionshøjskole	91 3.44
Horsens Produktionsskole	62	2.34	Rebild Produktionsskole	20 0.76
Hvidovre Produktionsskole	6	0.23	Ringkøbing-Skjern Produktionsskole	4 0.15
Kalundborgegnens Produktionsskole	9	0.34	Ringsted produktionshøjskole	42 1.59
Kohinoor Produktionsskole	18	0.68	Silkeborg Produktionshøjskole	105 3.96
Korsør ProduktionsHøjskole	74	2.79	Skive Produktionshøjskole	37 1.40
Lille vildmose Produktionsskole	35	1.32	Sydfyns ErhvervsForskole	83 3.13
Lolland Produktionsskole	69	2.60	Sønderborg Produktionshøjskole	42 1.59
Medieskolen Lyngby	46	1.74	Søndersø Produktionshøjskole	43 1.62
Middelfart Produktionsskole	29	1.09	SøndersøProduktionshøjskole	13 0.49
Morsø Produktionsskole	26	0.98	Vejen Produktionsskole	13 0.49
MultiCenter Syd	32	1.21	Vejle Produktions - og Uddannelsescen..	13 0.49
Næsbyhus Produktionsskole	7	0.26	Viborg Produktionsskole	37 1.40
Næstved Unge Center og Produktionsskole	35	1.32	<u>gøglerproduktionsskolen</u>	51 1.93
Odder Produktionsskole	7	0.26		
Otterup Produktionshøj.	11	0.42		
			Total	2649 100.00

5.1.2 Baggrund om eleverne

Tabel 27 – Alder

16 eller under	3%
17	24%
18	34%
19	18%
20	8%
21	3%
22 eller derover	6%
Total	100 %

Tabel 28 – Køn

Mand	50 %
Kvinde	46 %
Ønsker ikke at svare	4 %
Total	100 %

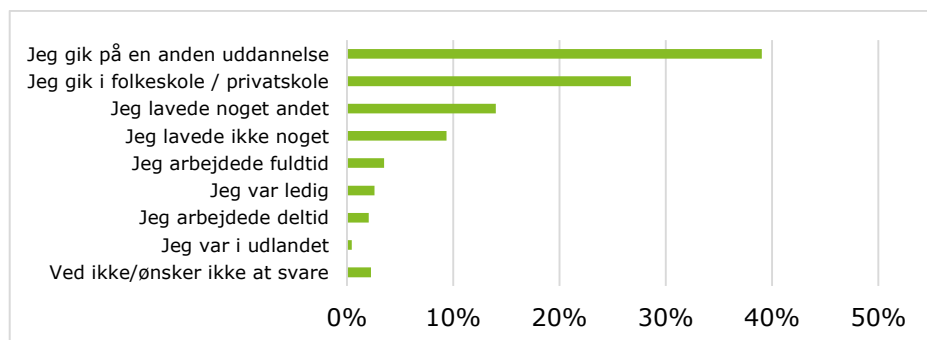
Tabel 29 - Sprog talt i barndomshjem

Dansk	88,3 %
Andet	9,4 %
Ved ikke/Ønsker ikke	2,3 %
Total	100 %

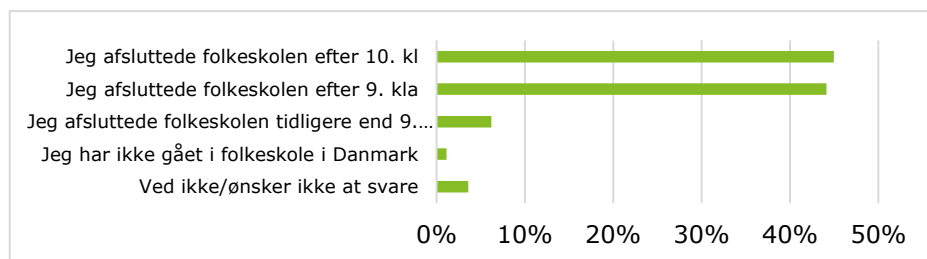
Tabel 30 – Forsørgerstatus

Ja, 1 barn	1,6 %
Ja, 2 eller flere børn	3,3 %
Nej	90,2 %
Ved ikke/ ønsker ikke	4,9 %
Total	100 %

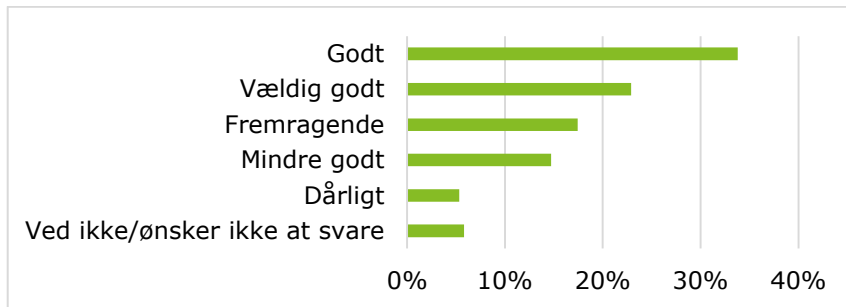
Tabel 31 - Hvad lavede du før du startede på produktionsskole?

Tabel 32 - Hvordan har du afsluttet folkeskolen?

Tabel 33 - Generel vurdering af helbred

Tabel 34 - Substans forbrug

	Cigaretter	Hash	Andre euforiserende stoffer
Ja, hver dag	43,9 %	5,0 %	1,4 %
Ja, mindst en gang om ugen	4,2 %	3,9 %	1,1 %
Ja, sjældnere end hver uge	4 %	8,9 %	4,9 %
Nej, jeg er holdt op	7,7 %	18,9 %	10,3 %
Nej, har aldrig taget dette	37,1 %	57,8 %	77,9 %
Ved ikke/ønsker ikke at svare	3,1 %	5,4 %	4,4 %
Total	100 %	100 %	100 %

Tabel 35 - Alkoholforbrug (antal genstande)

Jeg drikker slet ikke	35,9 %
1-7	32,7 %
8-14	7,1 %
15-21	4,8 %
22-28	2,9 %
29-35	1,2 %
Flere end 35	3,2 %
Ved ikke/ønsker ikke at svare	12,2 %
Total	100 %

Tabel 36 - Psykisk diagnose

Ja	26,5 %
Nej	58,5 %
Ved ikke/ønsker ikke at svare	15 %
Total	100 %

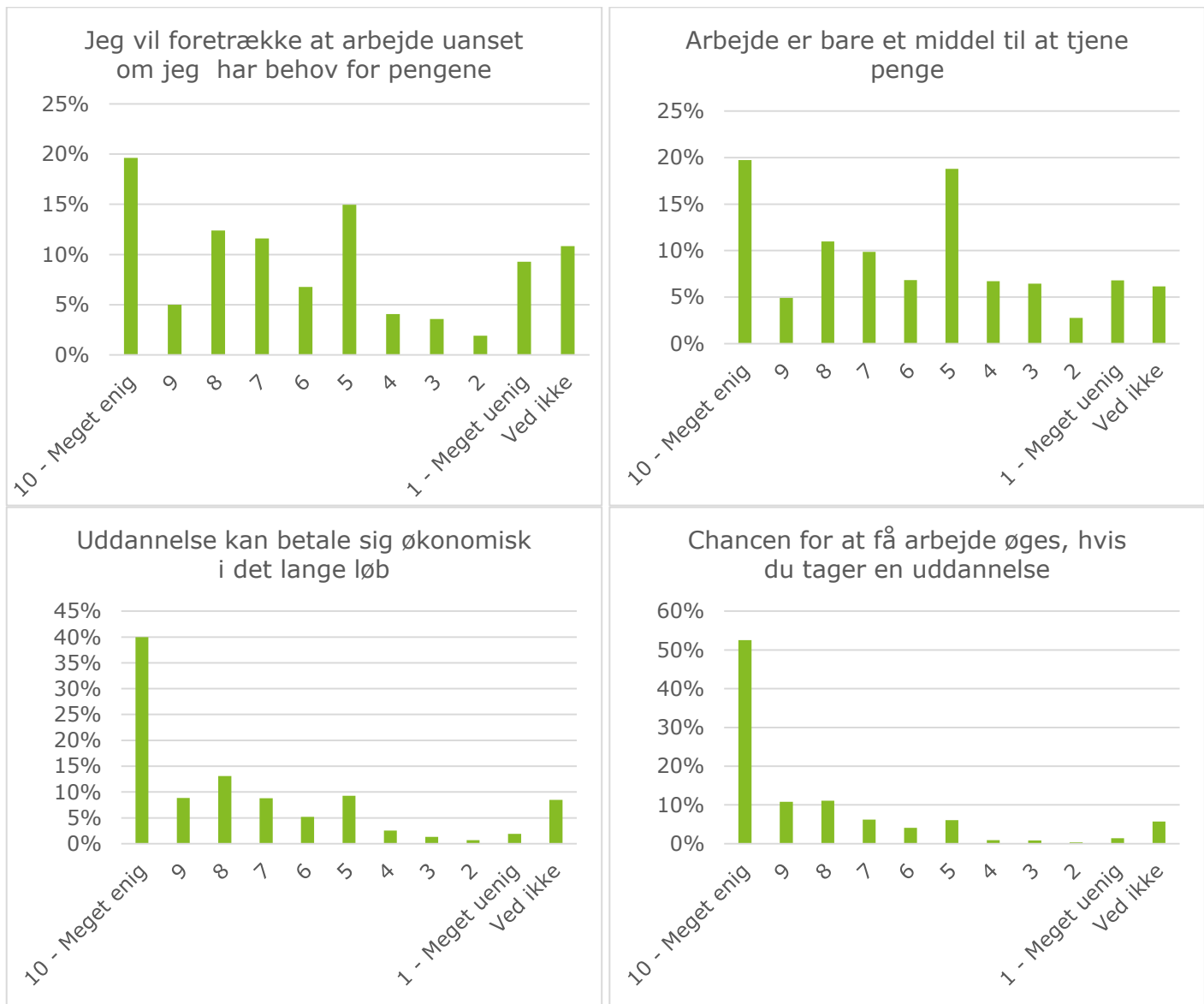
Tabel 37 - Ordblindhed

Ja	16,5 %
Nej	78,5 %
Ved ikke/ønsker ikke at svare	5 %
Total	100 %

Tabel 38 - Ren straffeattest

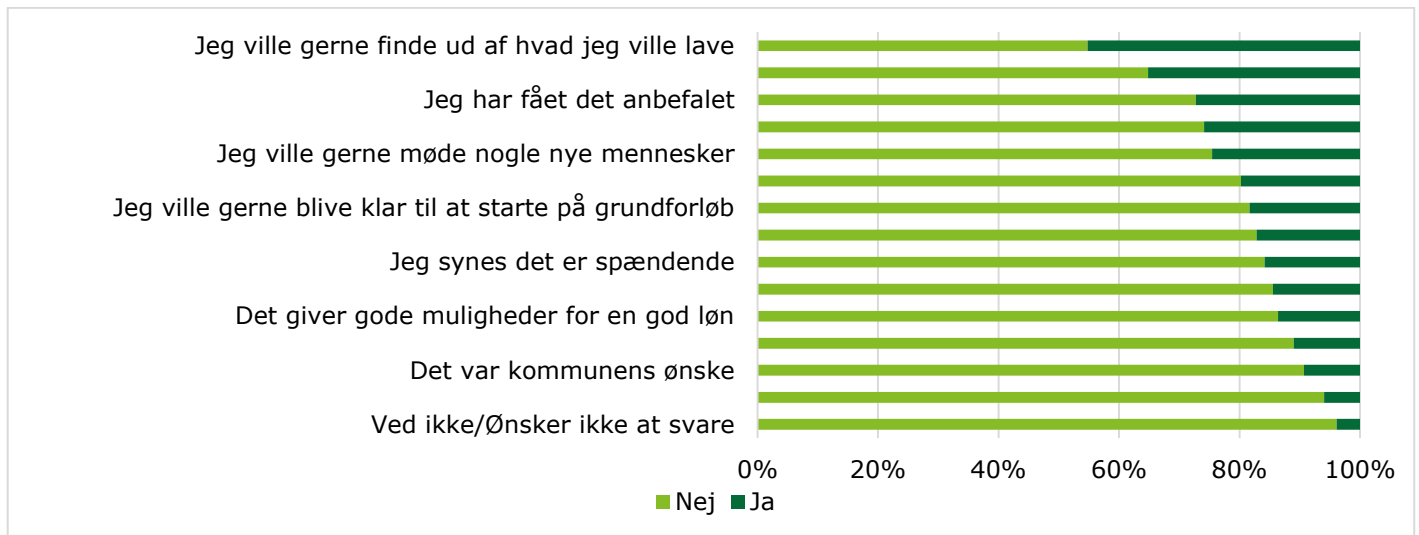
Ja	84,7 %
Nej	9,5 %
Ved ikke/ønsker ikke at svare	5,8 %
Total	100 %

Tabel 39 - Holdning til arbejde og uddannelse

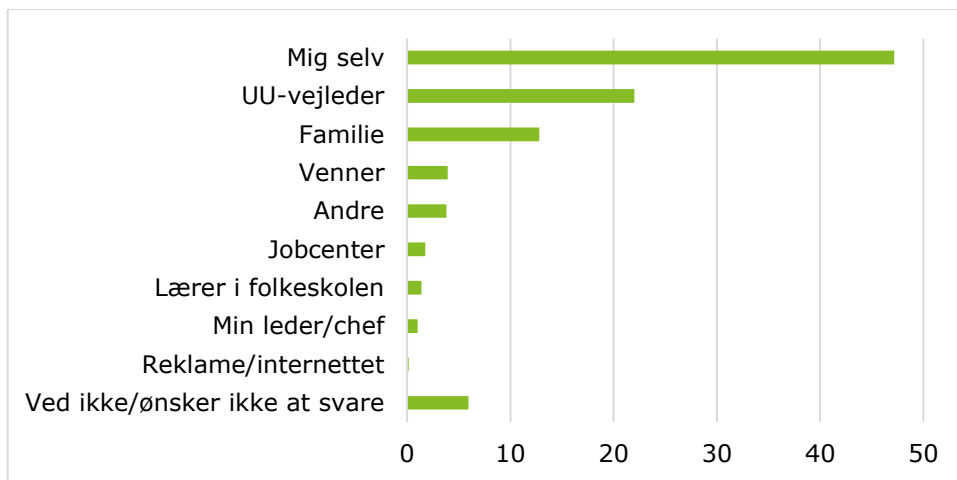

5.1.3 Årsagerne til at vælge forløbet

Tabel 40 - Årsagerne til at vælge forløbet

Tabel 41 - Hvem havde størst betydning for valget

Tabel 42 - Køn som forklaring på valg af uddannelse

Mere selvtilid: Køn som forklaring

	Mand	Kvinde	Ønsker ikke svare	Total
Nej	1.042	882	75	1.999
	999,9	925,2	74	1.999
Ja	283	344	23	650
	325,1	300,8	24	650
Total	1.325	1.226	98	2.649
	1.325	1.226	980	2.649

Pearson chi2(2) = 15,5015 Pr = 0,000

Jeg ville gerne møde nye mennesker: Køn som forklaring

	Mand	Kvinde	Ønsker ikke svare	Total
Nej	1.115	931	79	2.125
	1.062,9	983,5	78,6	2.125
Ja	210	295	19	524
	262,1	242,5	19,4	524
Total	1.325	1.226	98	2.649
	1.325	1.226	98	2.649

Pearson chi2(2) = 27,0785 Pr = 0,000

Jeg vil gerne skabe noget i praksis: køn som forklaring

	Mand	Kvinde	Ønsker ikke svare	Total
No	1153	1117	87	2357
	1178,9	1090,9	87,2	2357
Yes	172	109	11	292
	146,1	135,1	10,8	292
Total	1325	1226	98	2649
	1325	1226	98	2649

Pearson chi2(2) = 10,8674 Pr = 0,004

Jeg vil gerne udvikle mig som person: køn som forklaring

	Mand	Kvinde	Ønsker ikke svare	Total
No	1047	839	78	1.964
	982,4	909	72,7	1.964
Yes	278	387	20	685
	342,6	317	25,3	685
Total	1.325	1.226	98	2.649
	1.325	1.226	98	2.649

Pearson chi2(2) = 38,7908 Pr = 0,000

NB: Chi2-test, med observeret og forventet frekvens

Tabel 43 - Alder som forklaring på valg af uddannelse

Det var kommunens ønske	Alder		Total
	Under 18	Over 18	
No	1512	890	2.402
	1.487,1	914,9	2.402
Yes	128	119	247
	152,9	94,1	247
Total	1.640	1.009	2.649
	1.640	1.009	2.649

Pearson chi2(1) = 11.7563 Pr = 0.001

Jeg vil gerne udvikle mig som menneske	Alder		Total
	Under 18	Over 18	
No	119	774	1.964
	1.215,9	748,1	1.964
Yes	450	235	685
	424,1	260,9	685
Total	1.640	1.009	2.649
	1.640	1.009	2.649

Pearson chi2(1) = 5,6078 Pr = 0,018

Vil gerne blive mere moden	Under 18	Over 18	Total
No	132	874	2.194
	1.358,3	835,7	2.194
Yes	320	135	455
	281,7	173,3	455
Total	1.640	1.009	2.649
	1.640	1.009	2.649

Pearson chi2(1) = 16,5143 Pr = 0,000

Vil gerne blive klar til grundforløb	Under 18	Over 18	Total
No	1319	844	2.163
	1.339,1	823,9	2.163
Yes	321	165	486
	300,9	185,1	486
Total	1.640	1.009	2.649
	1.640	1.009	2.649

Pearson chi2(1) = 4.3244 Pr = 0.038

Jeg vil gerne møde nye mennesker	Under 18	Over 18	Total
No	121	789	1.999
	1.237,6	761,4	1.999
Yes	430	220	650
	402,4	247,6	650
Total	1.640	1.009	2.649
	1.640	1.009	2.649

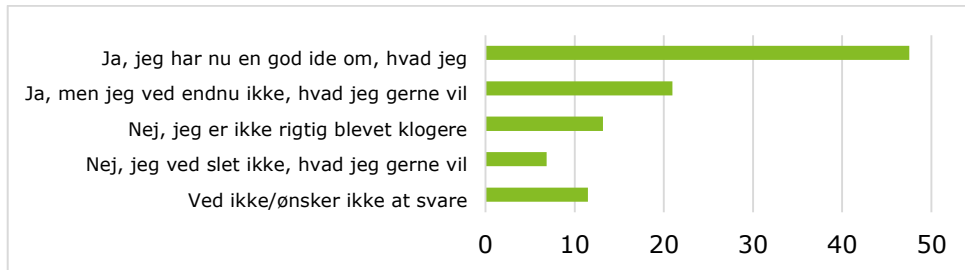
Pearson chi2(1) = 6,5781 Pr = 0,010

Jeg ville gerne finde ud af hvad jeg ville lave	Under 18	Over 18	Total
No	863	588	1.451
	898,3	552,7	1.451
Yes	777	421	1.198
	741,7	456,3	1.198
Total	1.640	1.009	2.649
	1.640	1.009	2.649

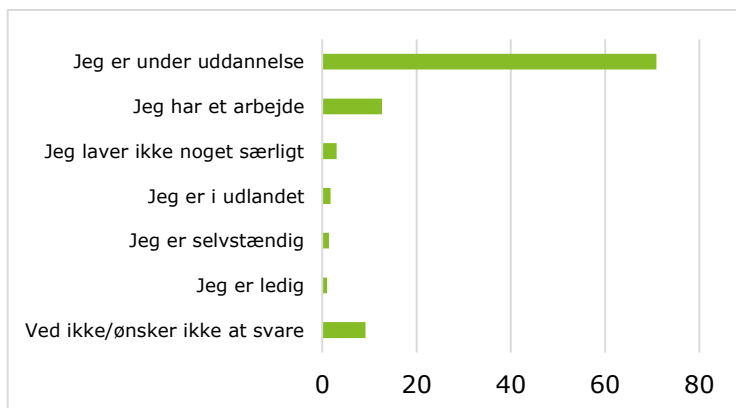
Pearson chi2(1) = 8.0601 Pr = 0.005

5.1.4 Hvad vil eleverne efter endt forløb

Tabel 44 - Har forløbet gjort dig klogere på, hvad du gerne vil lave efter din uddannelse?

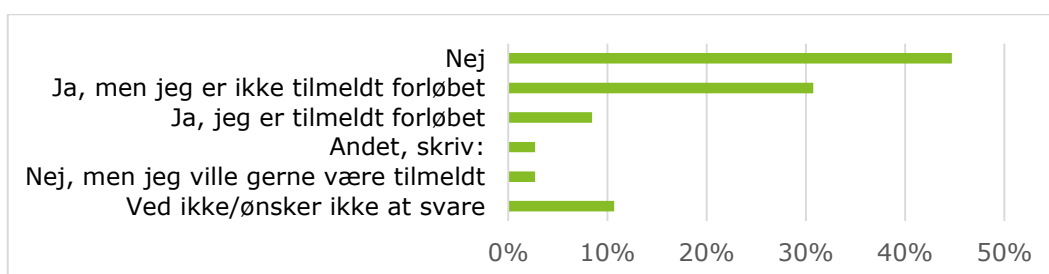
Tabel 45 - Hvad laver du om et år?

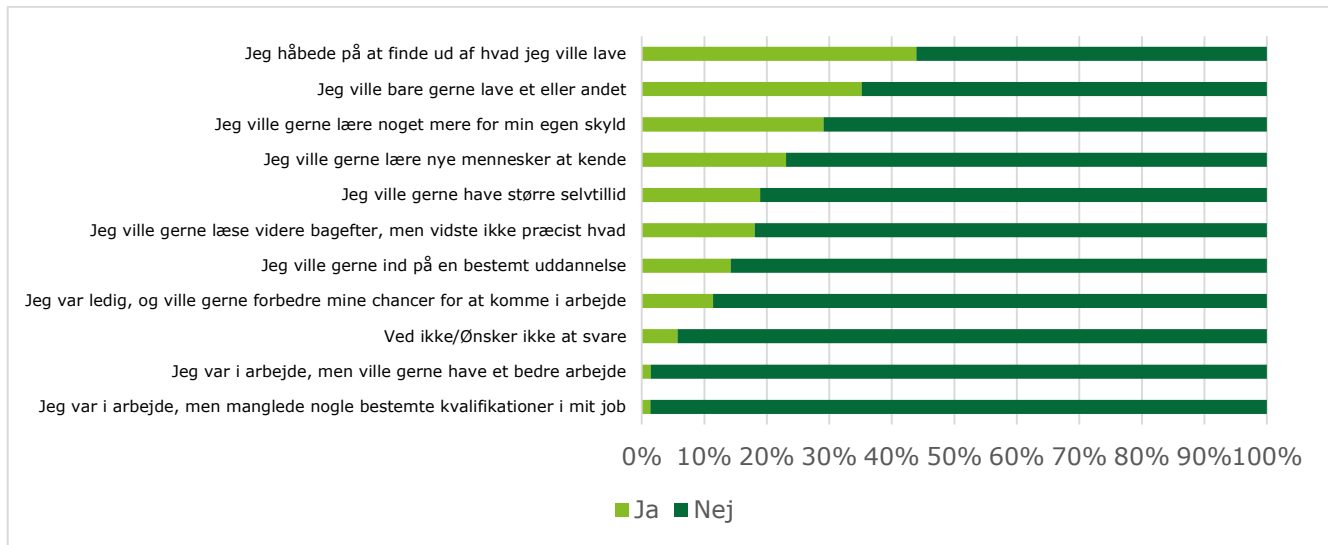
Tabel 46 - Er du i forbindelse med dit produktionsskoleforløb blevet introduceret til andre uddannelsesinstitutioner?

Ja	1298	49 %
Nej	883	33,3 %
Ved ikke/ønsker ikke	468	17,7 %
Total	2649	100 %

Tabel 47 - Kender du ordningen der hedder meritgivende kombinationsforløb (MKF)?

Tabel 48 - Hvad håbede eleven af få ud af forløbet?

Tabel 49 - Har produktionsskoleforløbet gjort dig klogere på, hvad du gerne vil lave efter * køn

	Mand	Kvinde	Ved ikke	Total
Ja, jeg har nu en god ide om hvad jeg vil i fremtiden	666	563	30	1.259
	629,7	582,7	46,6	1.259
Ja men jeg ved endnu ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	284	252	19	555
	277,6	256,9	20,5	555
Nej jeg er ikke rigtigt blevet klogere på, hvad jeg gerne vil i fremtiden	163	178	8	349
	174,6	161,5	12,9	349
Nej jeg ved slet ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	72	99	11	182
	91	84,2	67	182
Ved ikke/ønsker ikke	140	134	30	304
	152,1	140,7	11,2	304
Total	1.325	1.226	98	2.649
	1.325	1.226	98	2.649

Tabel 50 - Har produktionsskoleforløbet gjort dig klogere på, hvad du gerne vil lave efter * Ordblindhed

	Ordblind	Ikke ordblind	Ved ikke/Ønsk	Total
Ja, jeg har nu en god ide om hvad jeg vil i fremtiden	235	978	46	1.259
	207,2	988,6	63,2	1.259
Ja men jeg ved endnu ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	87	444	24	555
	91,3	435,8	27,9	555
Nej jeg er ikke rigtigt blevet klogere på, hvad jeg gerne vil i fremtiden	40	293	16	349
	57,4	274	17,5	349
Nej jeg ved slet ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	23	148	11	182
	30	142,9	9,1	182
Ved ikke/ønsker ikke	51	217	36	304
	50	238,7	15,3	304
Total	436	2.080	133	2.649
	436	2.080	133	2.649

Tabel 51 - Har produktionsskoleforløbet gjort dig klogere på, hvad du gerne vil lave efter * psykisk diagnose

	Psykisk diagnose	Ingen psykisk diagnose	Ved ikke/Ønsk	Total
Ja, jeg har nu en god ide om hvad jeg vil i fremtiden	301	789	169	1.259
	332,7	734,8	191,5	1.259
Ja men jeg ved endnu ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	162	306	87	555
	146,7	323,9	84,4	555
Nej jeg er ikke rigtigt blevet klogere på, hvad jeg gerne vil i fremtiden	105	192	52	349
	92,2	203,7	53,1	349
Nej jeg ved slet ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	65	94	23	182
	48,1	106,2	27,7	182
Ved ikke/ønsker ikke	67	165	72	304
	80,3	177,4	46,2	304
Total	700	1546	403	2.649
	700	1546	403	2.649

Tabel 52 - Har produktionsskoleforløbet gjort dig klogere på, hvad du gerne vil lave efter * introduktion til andre

	Ja	Nej	Ved ikke	Total
Ja, jeg har nu en god ide om hvad jeg vil i fremtiden	777	301	181	1.259
	616,9	419,7	222,4	1.259
Ja men jeg ved endnu ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	271	178	106	555
	271,9	185	98,1	555
Nej jeg er ikke rigtigt blevet klogere på, hvad jeg gerne vil i fremtiden	92	190	67	349
	171	116,3	61,7	349
Nej jeg ved slet ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	54	96	32	182
	89,2	60,7	32,2	182
Ved ikke/ønsker ikke	104	118	82	304

	149	101,3	53,7	304
Total	1.298	883	468	2.649
	1.298	883	468	2.649

Tabel 53 - Har produktionsskoleforløbet gjort dig klogere på, hvad du gerne vil lave efter * Kombinationsforløb

	Ja, jeg er til- meldt forløbet	Ja, men jeg er ikke tilmeldt forløbet	Nej	Nej, men jeg ville gerne være tilmeldt	Andet, skriv:	Ved ik- ke/ønsker ikke at svare	Total
Ja, jeg har nu en god	131	447	505	31	31	114	1.259
	106,5	386,9	562,7	34,2	34,2	134,5	1.259
Ja, men jeg ved endnu	39	175	264	12	17	48	555
	46,9	170,5	248,1	15,1	15,1	59,3	555
Nej, jeg er ikke rigt	20	85	195	17	10	22	349
	29,5	107,2	156	9,5	9,5	37,3	349
Nej, jeg ved slet ikk	11	36	109	5	2	19	182
	15,4	55,9	81,3	4,9	4,9	19,4	182
Ved ikke/_nsker ikke	23	71	111	7	12	80	304
	25,7	93,4	135,9	8,3	8,3	32,5	304
Total	224	814	1184	72	72	283	2.649
	224	814	1184	72	72	283	2.649

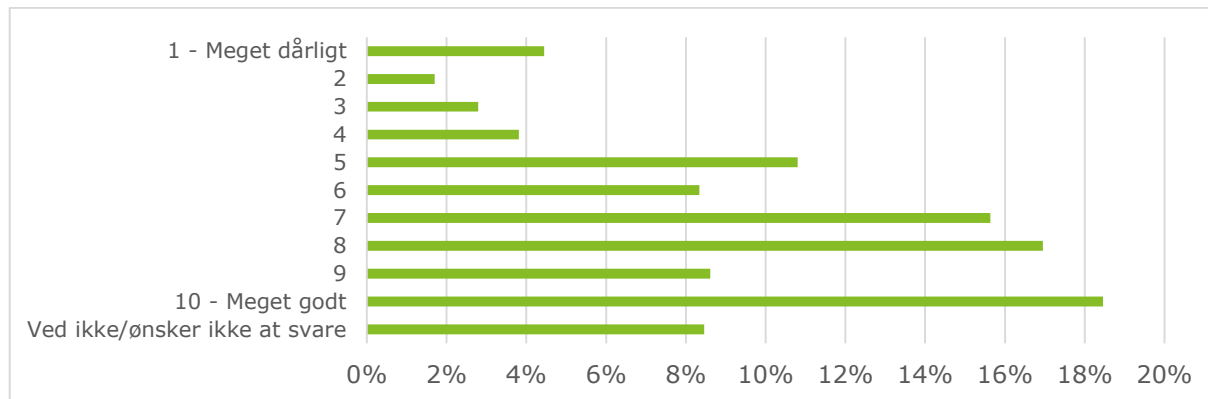
Tabel 54 - Hvad laver jeg om et år * introduktion til andre uddannelsesforløb under produktionsskoleforløbet

	Ja	Nej	Ved ikke	Total
Jeg er under uddannelse	1.015	582	282	1.879
	920,7	626,3	332	1.879
Jeg har et arbejde	140	138	59	337
	165,1	112,3	59,5	337
Jeg er selvstændig	17	13	7	37
	18,1	12,3	6,5	37
Jeg er i udlandet	21	15	10	46
	22,5	15,3	8,1	46
Jeg er ledig	8	15	4	27
	13,2	9	4,8	27
Jeg laver ikke noget	22	42	17	81
	39,7	27	14,3	81
Ved ikke/ønsker ikke	75	78	89	242
	118,6	80,7	42,8	242
Total	1.298	883	468	2.649
	1.298	883	468	2.649

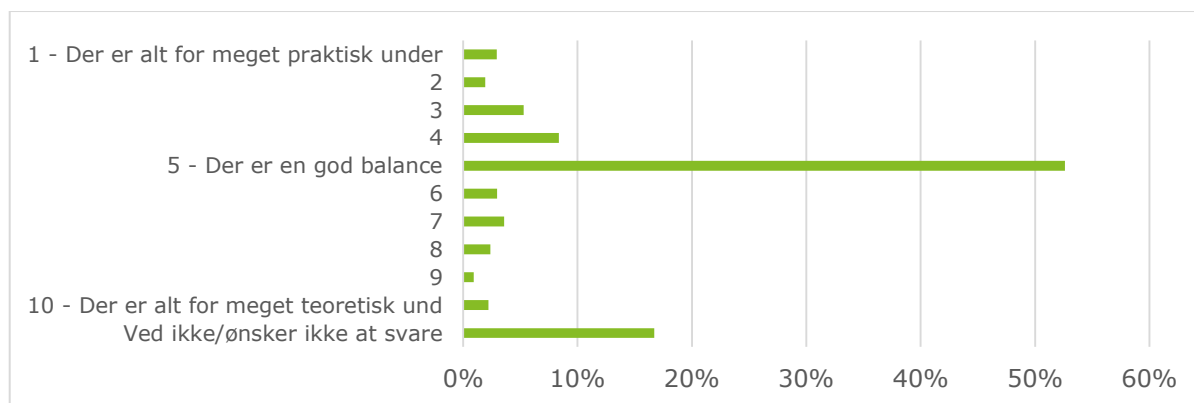
Pearson $\chi^2(12) = 119.7339$ Pr = 0.000

5.1.5 Rammerne om undervisning og organisering

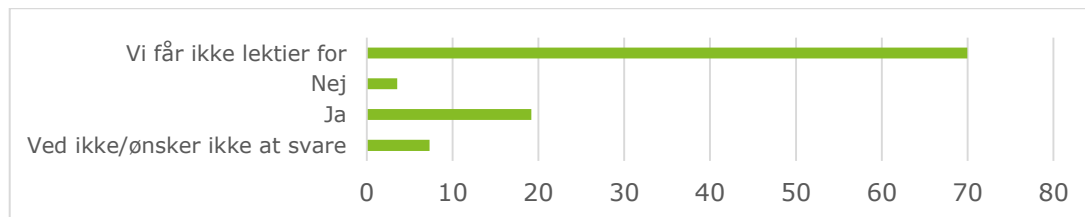
Tabel 55 - Hvordan passer undervisningen til dine behov? Fx fysiske rammer, variation i undervisningen og opmærksomhed fra læreren

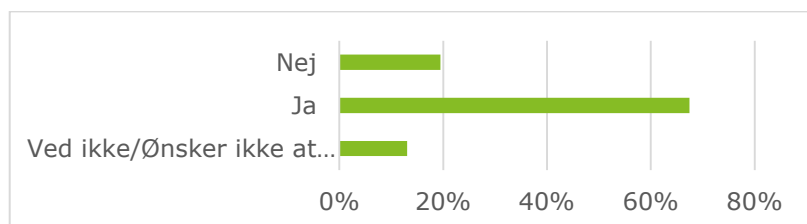
Tabel 56 - Hvordan er forholdet mellem teoretisk (boglig) undervisning og praktik?

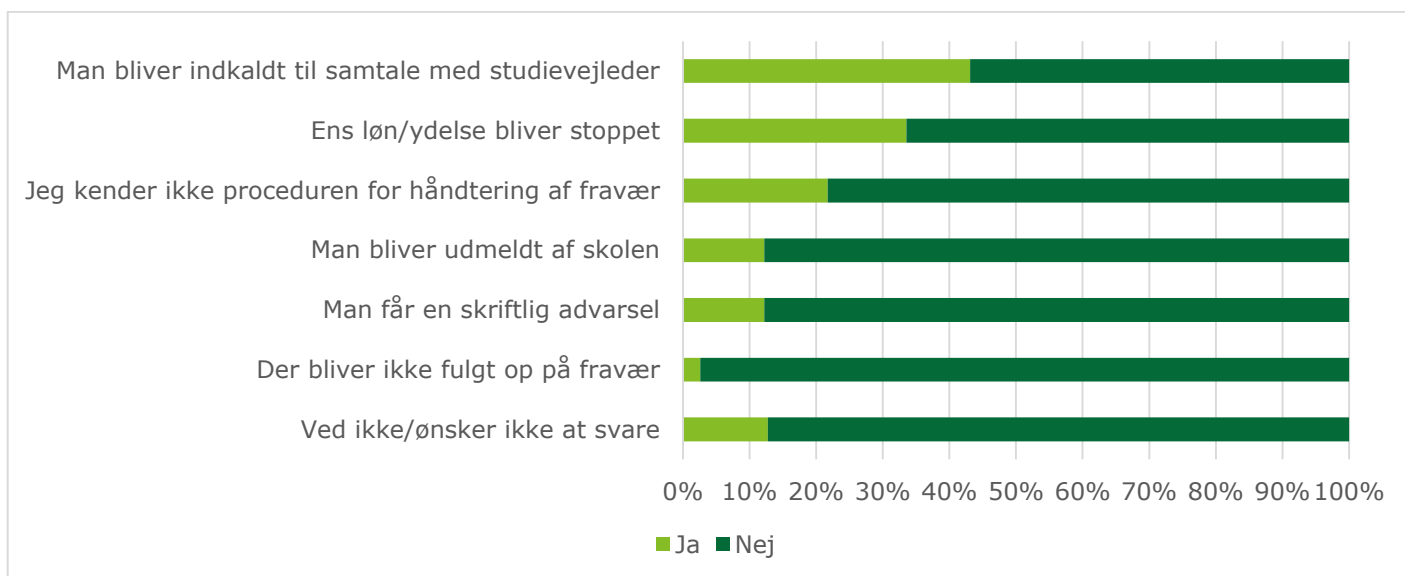
Tabel 57 - Kan du få hjælp til dine lektier på skolen?

Tabel 58 - Har du en fast kontaktperson, du kan henvende dig til, hvis du har spørgsmål til din uddannelse eller behov for støtte?

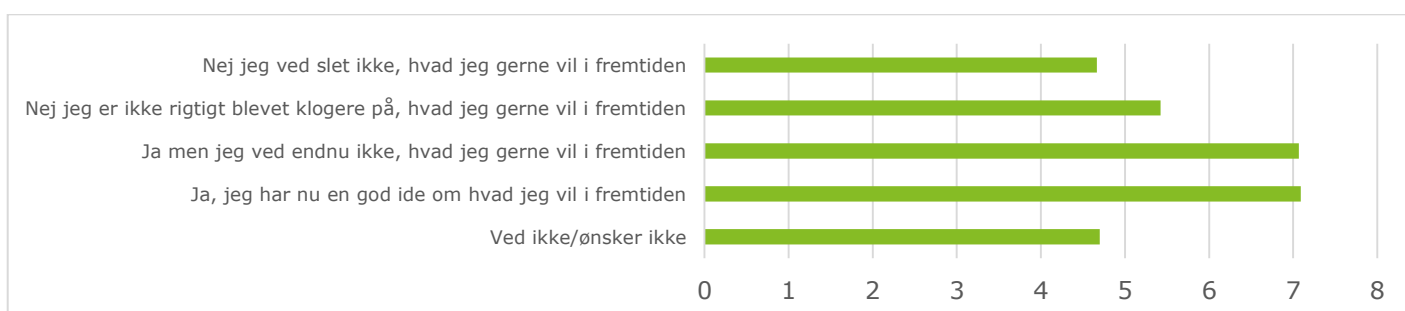
Tabel 59 - Hvordan bliver der fulgt op, hvis man har fravær? (Sæt gerne flere kryds)

Tabel 60 - Rammer/organiseringens indflydelse på outcomes - Fast kontaktperson
* produktionsskoleforløbet gjort klogere

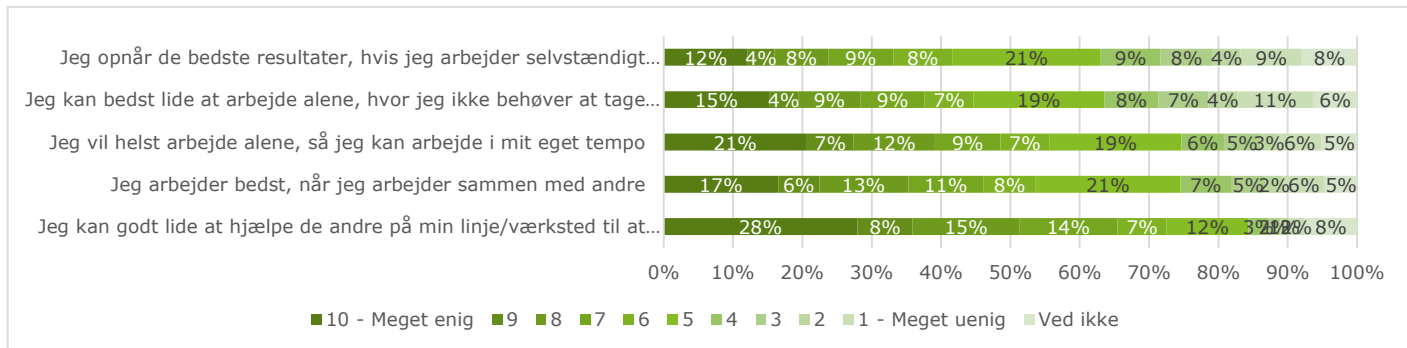
	Ja	Nej	Ved ikke	Total
Ja, jeg har nu en god ide om hvad jeg vil i fremtiden	931	219	109	1.259
Ja men jeg ved endnu ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	849,3	245,2	164,4	1.259
Nej jeg er ikke rigtigt blevet klogere på, hvad jeg gerne vil i fremtiden	396	91	68	555
Nej jeg ved slet ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	374,4	108,1	72,5	555
Ved ikke/ønsker ikke	207	90	52	349
	235,4	68	45,6	349
	94	55	33	182
	122,8	35,5	23,8	182
	159	61	84	304
	205,1	59,2	39,7	304
Total	1.787	516	346	2.649
	1.787	516	346	2.649

Tabel 61 - Rammer/organiseringens indflydelse på outcomes - Har produktionsskoleforløbet gjort dig klogere * Gennemsnitlig vurdering af rammerne om undervisningen fra 1-10

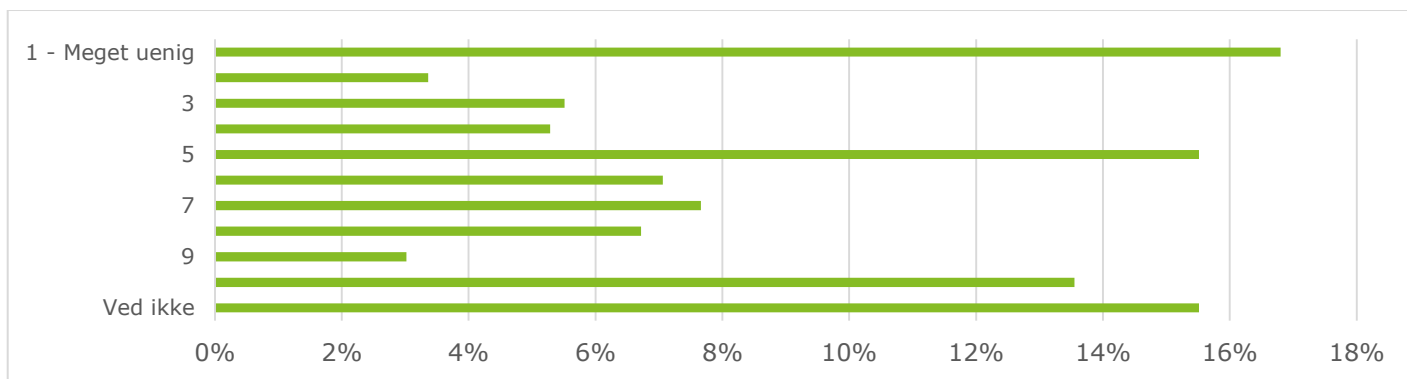

5.1.6 Vurdering af kvalitet

Tabel 62 - Hvordan kan du bedst lide, at undervisningen foregår?

Tabel 63 - Mit produktionsskoleforløb har været afgørende for mine muligheder bagefter

Tabel 64 - Ville du anbefale en ven at tage samme produktionsskoleforløb?

Ja	1.722	65%
Nej	446	17%
Ved ikke/Ønsker ikke at svare	481	18%

Tabel 65 - Vil du anbefale vs. har elever en fast kontaktperson

Vil du anbefale?	Ja, har kontaktperson	Nej	Ved ikke	Total
Ja	1.263	278	181	1.722
Nej	1.161,7	335,4	224,9	1.722
Ved ikke	233	151	62	446
	300,9	86,9	58,3	446
Total	291	87	103	481
	324,5	93,7	62,8	481
	1.787	516	346	2.649
	1.787	516	346	2.649

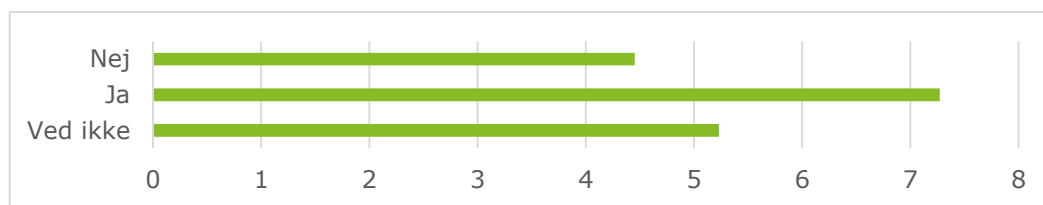
Pearson $\chi^2(4) = 119.7527$ Pr = 0.000

Tabel 66 - Vil du anbefale vs. er du introduceret til andre uddannelser under dit forløb – det samme gør sig gældende for kombinationsforløb.

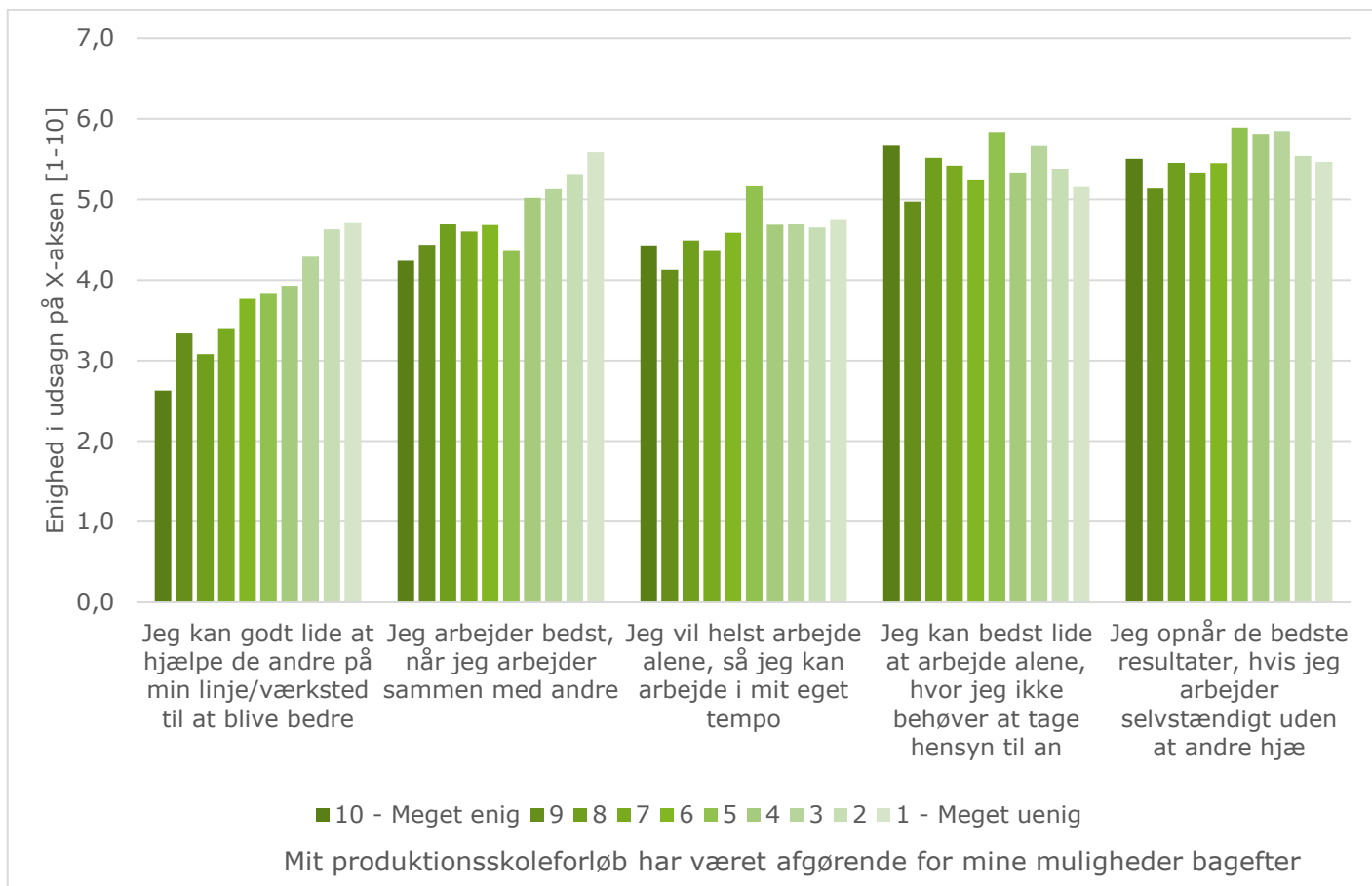
Vil du anbefale?	Ja, er introduceret til andre udd.			Total
	Ja	Nej	Ved ikke	
Ja	952	484	286	1.722
	843,8	574	304,2	1.722
Nej	149	239	58	446
	218,5	148,7	78,8	446
Ved ikke	197	160	124	481
	235,7	160,3	85	481
Total	1.298	883	468	2.649
	1.298	883	468	2.649

Pearson $\chi^2(4) = 135.8585$ Pr = 0.000

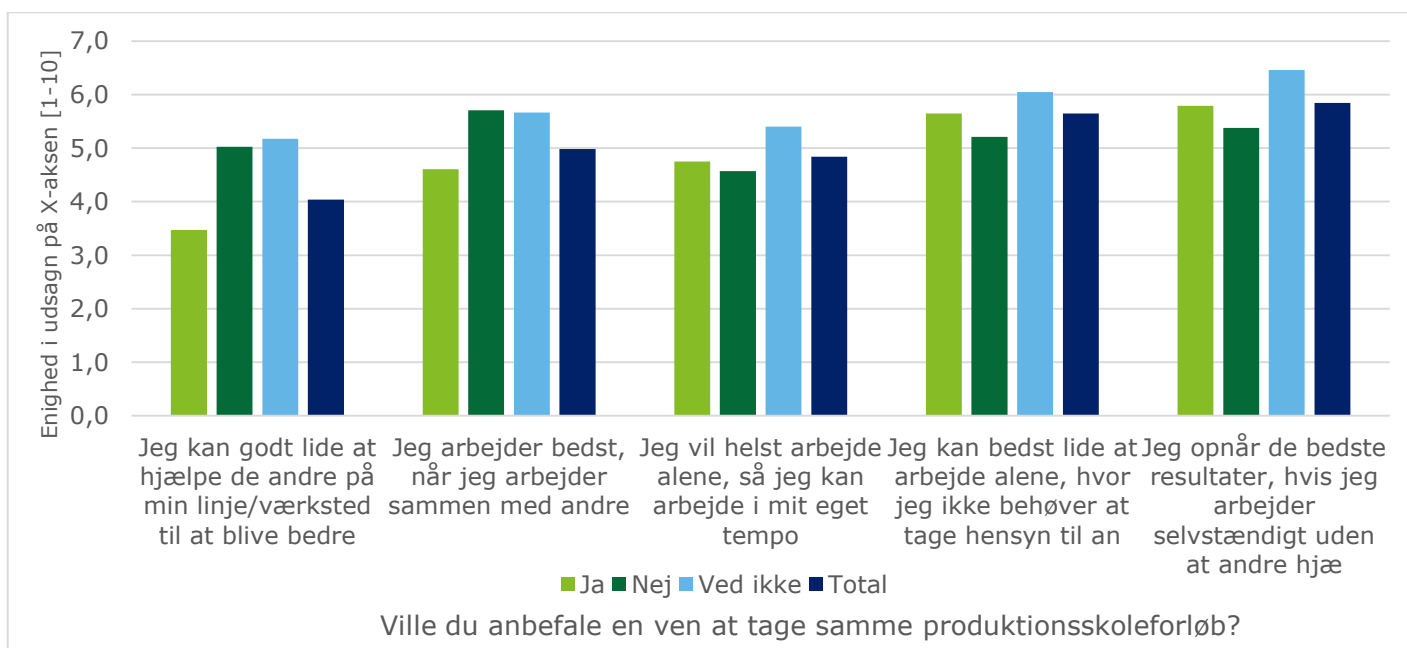
Tabel 67 - Vil du anbefale en ven at tage prod. forløbet vs. Gennemsnitlig vurdering af rammerne om undervisningen fra 1-10

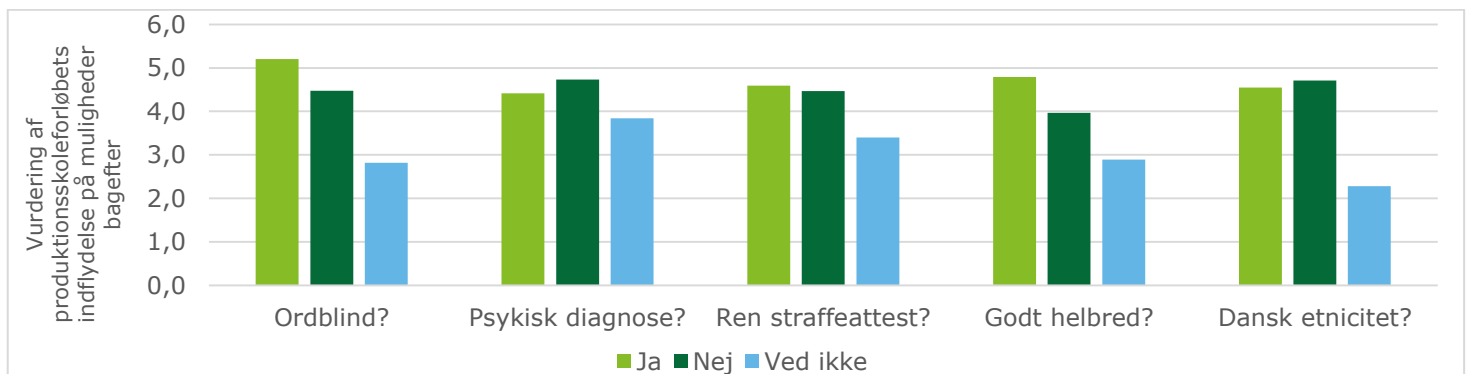
Tabel 68 - Hvilke persontyper vurderer at forløbet har været mest afgørende for deres fremtid?

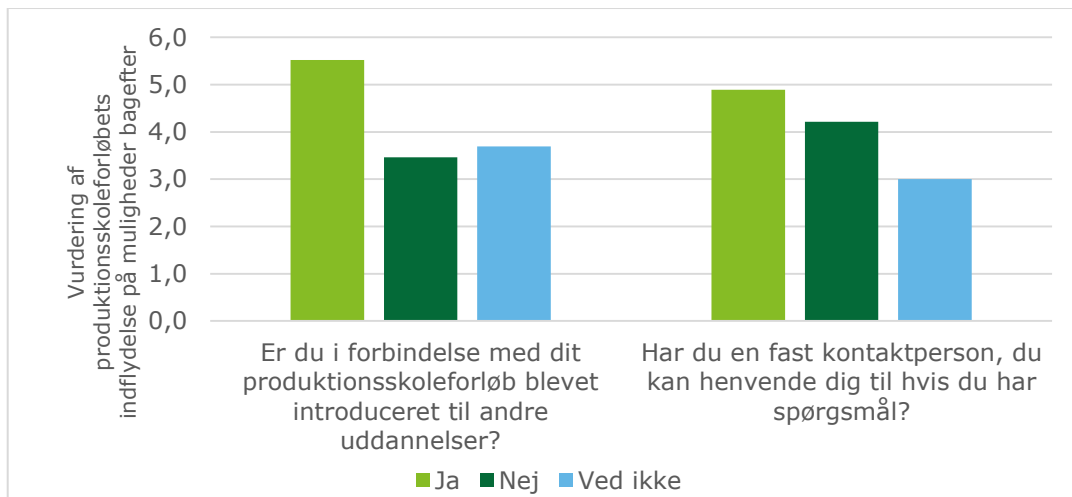
Tabel 69 - Hvilke persontyper vil anbefale produktionsskoleforløbet til deres venner?

Tabel 70 - Demografiske variable og deres effekt på vurderingen af produktionsskoleforløbets betydning for fremtidige muligheder

Tabel 71 - Forløbets indretning og dennes effekt på vurderingen af forløbets betydning for fremtidige muligheder

5.2 Avu

5.2.1 Baggrund om AVU-kurset

Tabel 72 - Går du på AVU nu?

Ja	1.053
Nej	172
Total	1.224

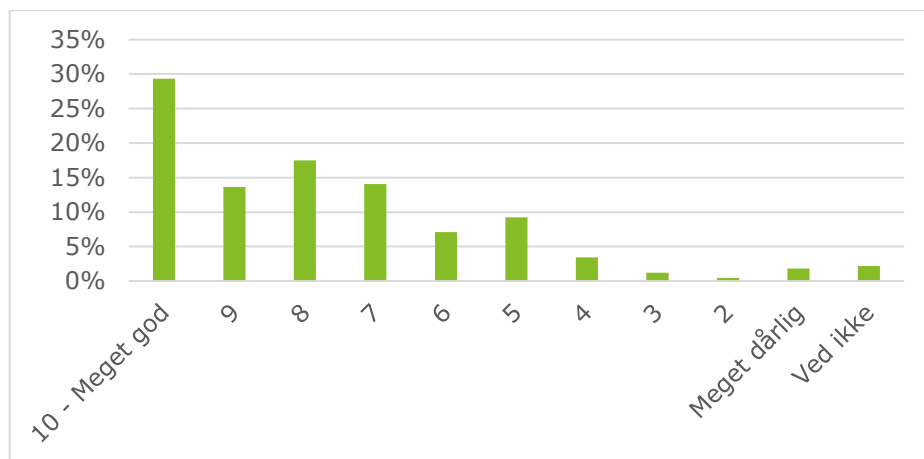
Tabel 73 - Hvor længe har du gået på AVU kurset?

Under 3 måneder	6,54 %
3-6 måneder	35,54 %
6-9 måneder	10,29 %
9-12 måneder	25,08 %
Mere end 1 år	19,12 %
Ved ikke/Ønsker ikke at svare	3,43 %

Tabel 74 - Har du et arbejde ved siden af din uddannelse?

Ja, jeg arbejder på fuldtid	2,3 %
Ja, jeg arbejder på deltid (også fritidsjob)	18,6 %
Nej	75,2 %
Ved ikke/ønsker ikke at svare	4 %
Total	100 %

Tabel 75 - Hvor god var/er du til at overholde mødetiderne på institutionen?

Tabel 76 - Frekvensfordeling over institutioner

Institution	Freq.	Percent
Campus Vejle	56	5%
Herning HF og VUC	6	0%
Horsens HF & VUC	1	0%
KVUC	170	14%
Kolding HF og VUC	15	1%
Nordvestsjælland HF og VUC	49	4%
Randers HF & VUC	15	1%
Thy Mors VUC	20	2%
VUC Aarhus	62	5%
VUC Djursland	3	0%
VUC Fyn	157	13%
VUC København Syd	42	3%
VUC Lyngby	48	4%
VUC Nordjylland	38	3%
VUC Roskilde	81	7%
VUC Storstrøm	155	13%
VUC Syd	135	11%
VUC Vest	82	7%
VUC Vestsjælland Syd	78	6%
VUC Frederiksberg	11	1%
Total	1.224	100%

5.2.2 Baggrund om eleverne

Tabel 77 – Alder

18 eller under	6%
19	11%
20	12%
21	11%
22	8%
23	8%
24	6%
25	7%
26	6%
27	6%
28	7%
29	5%
30 eller derover	6%
Total	100%

Tabel 78 – Køn

Mand	31,7 %
Kvinde	65,9 %
Ønsker ikke at svare	2,4 %
Total	100 %

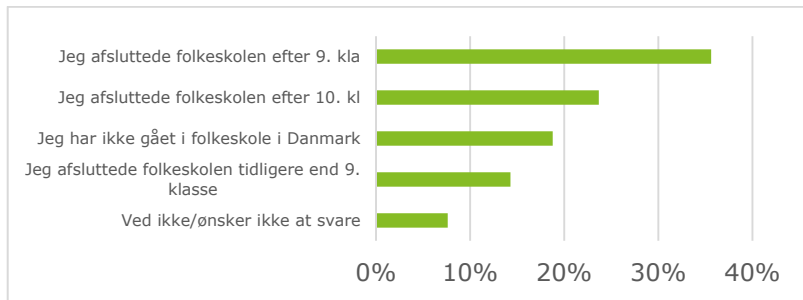
Tabel 79 - Sprog talt i barndomshjem

Dansk	62,2 %
Andet	34,8 %
Ved ikke/Ønsker ikke	2,9 %
Total	100 %

Tabel 80 - Hvad lavede du før du startede på AVU?

Tabel 81 - Hvordan har du afsluttet folkeskolen?

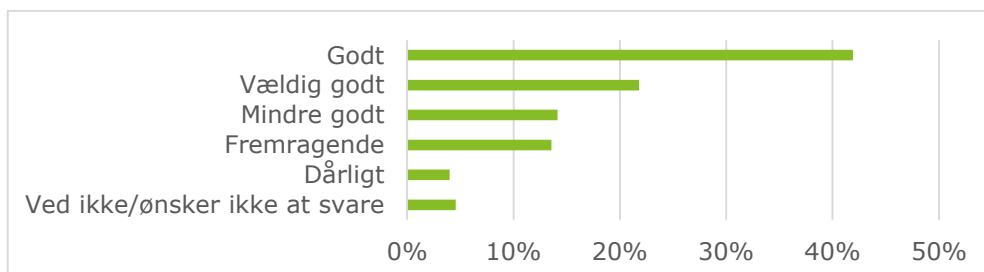
Tabel 82 - Forsørgerstatus

Ja, 1 barn	15,8 %
Ja, 2 eller flere børn	11,8 %
Nej	69,9 %
Ved ikke/ ønsker ikke	2,4 %
Total	100 %

Tabel 83 - Forsørgerstatus vs. etnicitet

	Dansk	Anden herkomst	Ved ikke	Total
Ja, 1 barn	111	81	2	194
	120,8	67,5	5,7	194
Ja, 2 eller flere børn	62	78	4	144
	89,6	50,1	4,2	144
Nej	582	257	17	856
	532,9	297,9	25,2	856
Ved ikke	7	10	13	30
	18,7	10,4	0,9	30
Total	762	426	36	1224
	762	426	36	1224

Tabel 84 - Generel vurdering af helbred

Tabel 85 - Substans forbrug

	Cigaretter	Hash	Andre eufori- serende stof- fer
Ja, hver dag	38,73%	3,02%	1,43%
Ja, mindst en gang om ugen	3,59%	0,98%	1,09%
Ja, sjældnere end hver uge	3%	3,27%	4,87%
Nej, jeg er holdt op	11,68%	17,16%	10,27%
Nej, har aldrig taget dette	40,11%	71,98%	77,88%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	2,53%	3,59%	4,45%
Total	100 %	100 %	100 %

Tabel 86 - Alkoholforbrug (antal genstande)

Jeg drikker slet ikke	57 %
1-7	24 %
8-14	3 %
15-21	1 %
22-28	1 %
29-35	0 %
Flere end 35	1 %
Ved ikke/ønsker ikke at svare	12 %
Total	100 %

Tabel 87 - Psykisk diagnose

Ja	21 %
Nej	64 %
Ved ikke/ønsker ikke at svare	15 %
Total	100 %

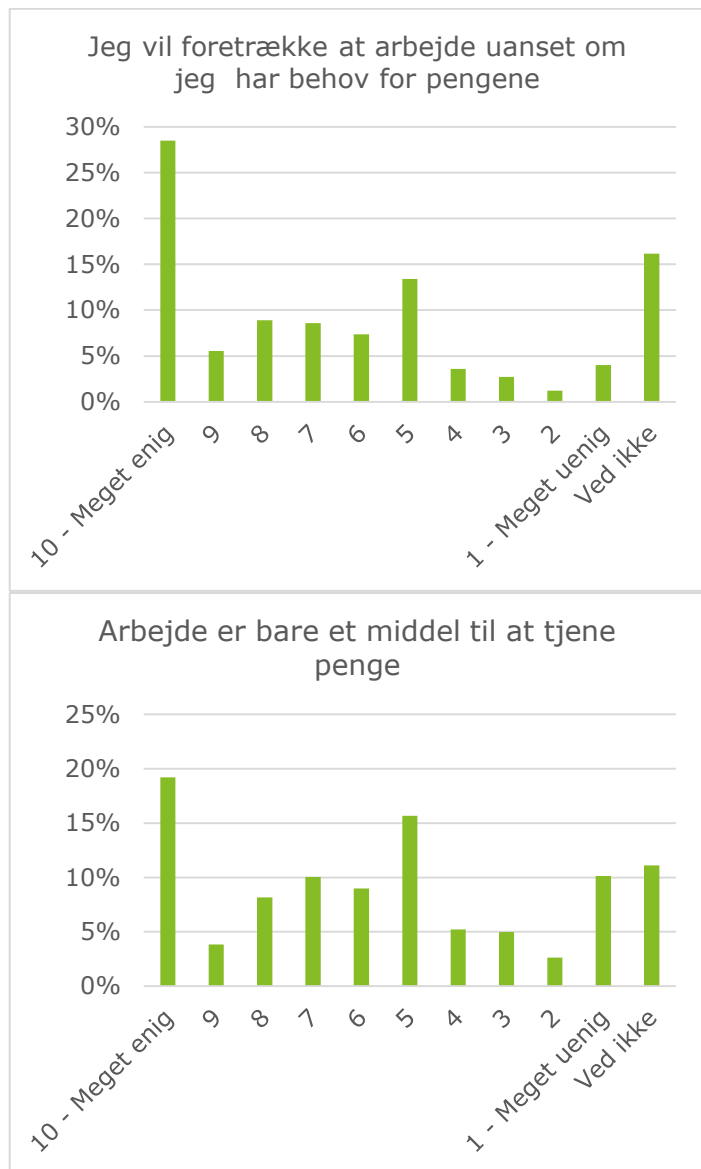
Tabel 88 – Ordblindhed

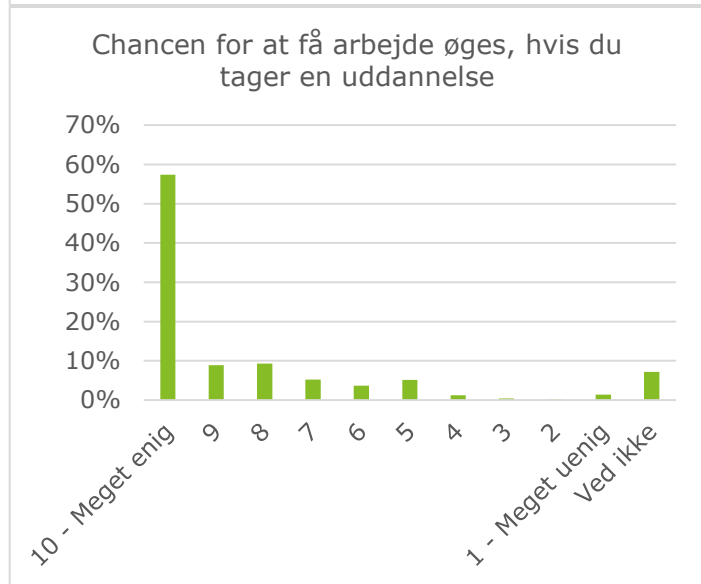
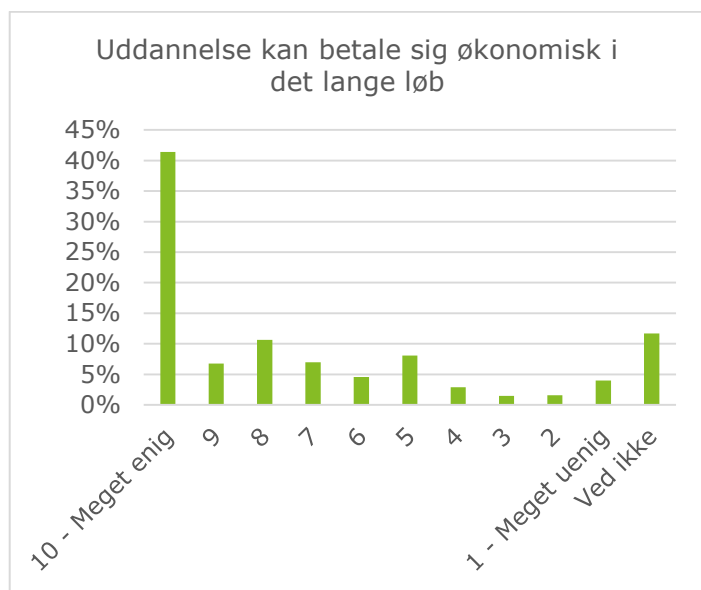
Ja	17 %
Nej	77 %
Ved ikke/ønsker ikke at svare	6 %
Total	100 %

Tabel 89 - Ren straffeattest

Ja	78 %
Nej	14 %
Ved ikke/ønsker ikke at svare	8 %
Total	100 %

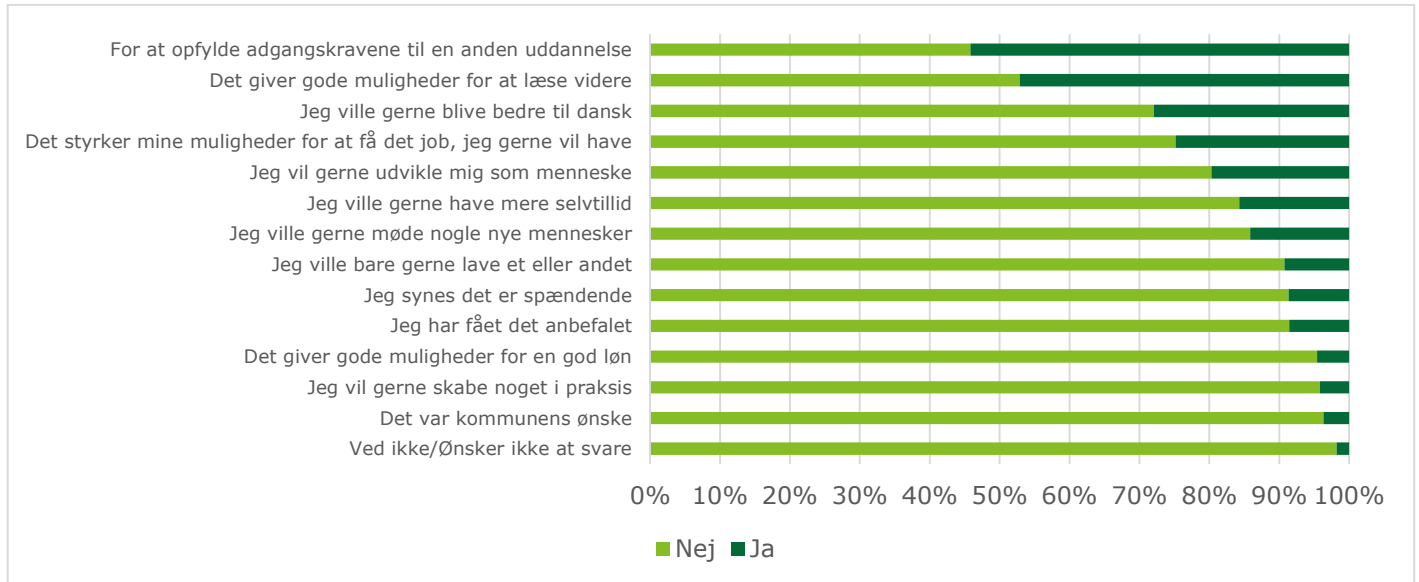
Tabel 90 - Holdning til arbejde og uddannelse

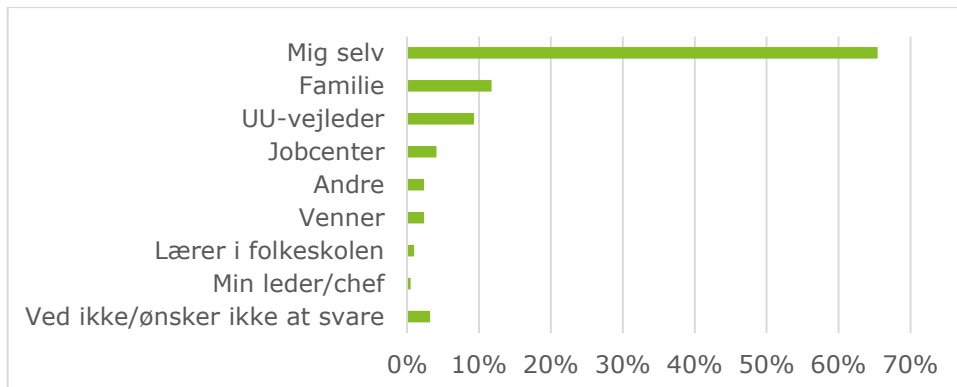

5.2.3 Årsagerne til at vælge forløbet

Tabel 91 - Årsagerne til at vælge forløbet

Tabel 92 - Hvem havde størst betydning for valget

Tabel 93 - Køn som forklaring på valg af uddannelse

Opfylde krav til anden uddannelse: Køn som forklaring

	Mand	Kvinde	Ønsker ikke svare	Total
Nej	187	352	22	561
	177,8	369,9	13,3	561
Ja	201	455	7	663
	210,2	437,1	15,7	663
Total	388	807	29	1224
	388	807	29	1224

Pearson $\chi^2(2) = 13,0003$ Pr = 0,002

Kommunens ønske: Køn som forklaring

Mand	Kvinde	Ønsker	Total
------	--------	--------	-------

			ikke svare	
Nej	368	784	27	1179
	373,7	777,3	27,9	1179
Ja	20	23	2	45
	14,3	29,7	1,1	45
Total	388	807	29	1224
	388	807	29	1224

Pearson $\chi^2(2) = 4,7994$ Pr = 0,091

Blive bedre til dansk: Køn som forklaring

	Mand	Kvinde	Ønsker ikke svare	Total
Nej	256	608	18	882
	279,6	581,5	20,9	882
Ja	132	199	11	342
	108,4	225,5	8,1	342
Total	388	807	29	1224
	388	807	29	1224

Pearson $\chi^2(2) = 12,8771$ Pr = 0,002

Tabel 94 - Alder som forklaring på valg af uddannelse

Giver gode muligheder for at læse videre: Alder som forklaring

	Under 23	Over 23	Total
Nej	364	283	647
	342	305	647
Ja	283	294	577
	305	272	577
Total	647	577	1224
	647	577	1224

Pearson $\chi^2(1) = 6,3679$ Pr = 0,012

Styrker mine muligheder for at få job: Alder som forklaring

	Under 23	Over 23	Total
Nej	502	418	920
	486,3	433,7	920
Ja	145	159	304
	160,7	143,3	304
Total	647	577	1224
	647	577	1224

Pearson $\chi^2(1) = 4,3252$ Pr = 0,038

Jeg har fået det anbefalet: Alder som forklaring

	Under 23	Over 23	Total
--	----------	---------	-------

Nej	364	283	647
	342	305	647
Ja	283	294	577
	305	272	577
Total	647	577	1224
	647	577	1224

Pearson $\chi^2(1) = 10,0409$ Pr = 0,002

Jeg ville gerne bare lave et eller andet: Alder som forklaring

	Under 23	Over 23	Total
Nej	568	543	1111
	587,3	523,7	1111
Ja	79	34	113
	59,7	53,3	113
Total	647	577	1224
	647	577	1224

Pearson $\chi^2(1) = 14,5272$ Pr = 0,000

Jeg ville gerne blive bedre til dansk: Alder som forklaring

	Under 23	Over 23	Total
Nej	517	365	882
	466,2	415,8	882
Ja	130	212	342
	180,8	161,2	342
Total	647	577	1224
	647	577	1224

Pearson $\chi^2(1) = 41,9899$ Pr = 0,000

Tabel 95 - Etnicitet som forklaring på valg af uddannelse

Giver gode muligheder for at læse videre: Etnicitet som forklaring

	Dansk	Anden herkomst	Ønsker ikke svare	Total
Nej	455	169	23	647
	402,8	225,2	19	647
Ja	307	257	13	577
	359,2	200,8	17	577
Total	762	426	36	1224
	762	426	36	1224

Pearson $\chi^2(2) = 45,8483$ Pr = 0,000

For at opfylde krav til en anden uddannelse: Etnicitet som forklaring

	Dansk	Anden herkomst	Ønsker ikke svare	Total
Nej	285	250	26	561
	349,3	195,3	16,5	561
Ja	477	176	10	663
	412,8	230,8	19,5	663
Total	762	426	36	1224
	762	426	36	1224

Pearson $\chi^2(2) = 60,2620$ Pr = 0,000

Ville gerne blive bedre til dansk: Etnicitet som forklaring

	Dansk	Anden herkomst	Ønsker ikke svare	Total
Nej	664	193	25	882
	549,1	307	25,9	882
Ja	98	233	11	342
	212,9	119	10,1	342
Total	762	426	36	1224
	762	426	36	1224

Pearson $\chi^2(2) = 237,6315$ Pr = 0,000

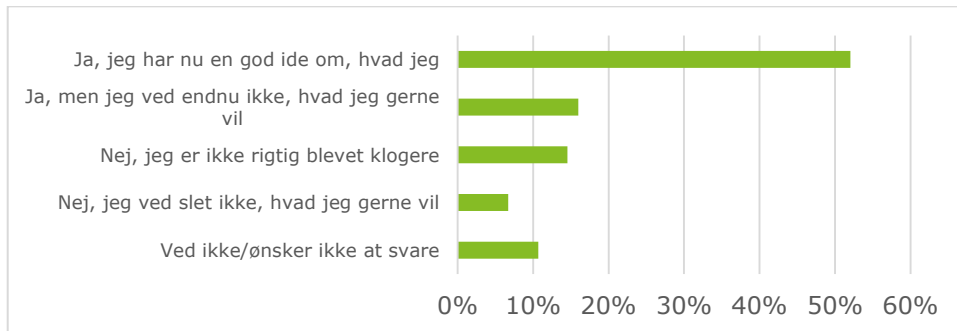
Jeg ville gerne bare lave et eller andet: Etnicitet som forklaring

	Dansk	Anden herkomst	Ønsker ikke svare	Total
Nej	668	407	36	1111
	691,7	386,7	32,7	1111
Ja	94	19	0	113
	70,3	39,3	3,3	113
Total	762	426	36	1224
	762	426	36	1224

Pearson $\chi^2(2) = 60,2620$ Pr = 0,000

5.2.4 Hvad vil eleverne efter endt forløb

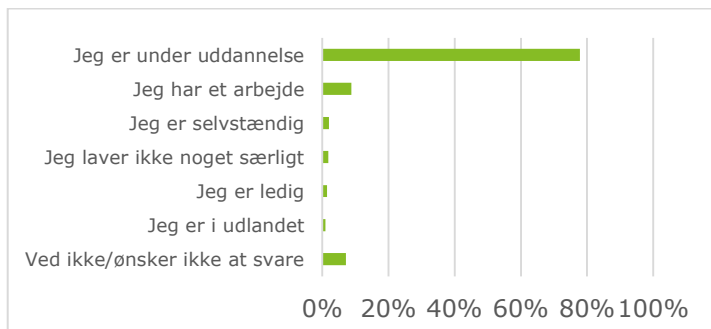
Tabel 96 - Har kurset gjort dig klogere på, hvad du gerne vil lave efter din uddannelse?

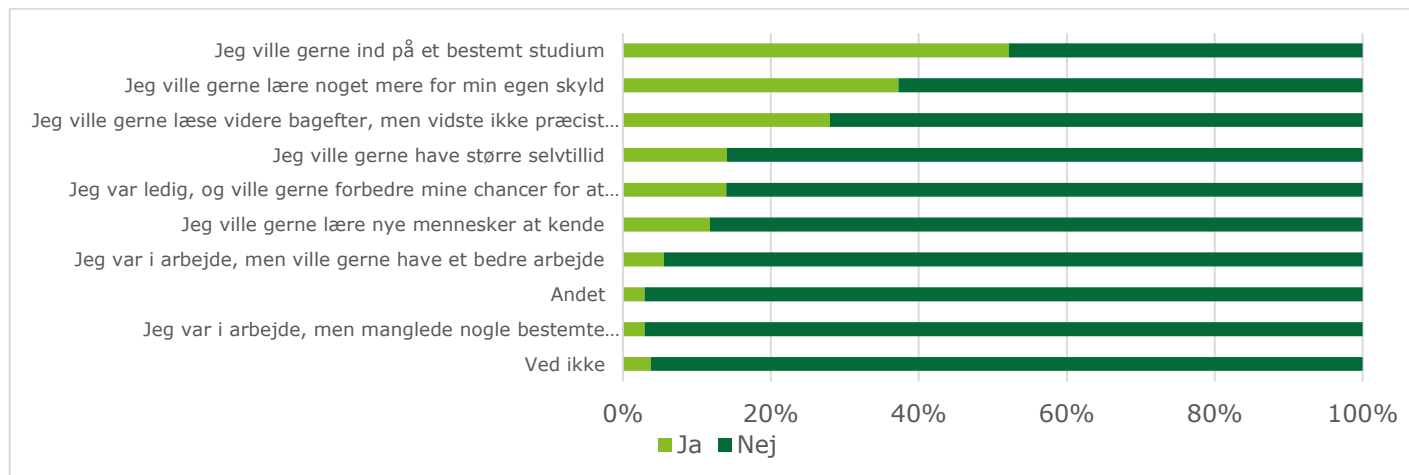
Tabel 97 - Er du i forbindelse med dit kursus blevet introduceret til andre uddannelsesinstitutioner?

Ja	412	33,6 %
Nej	585	47,8 %
Ved ikke/ønsker ikke	227	18,5 %
Total	1.224	100 %

Tabel 98 - Hvad laver du om et år?

Tabel 99 - Hvad regnede du med at få ud af AVU kurset, da du startede?

Tabel 100 - Har AVU-kurset gjort dig klogere på, hvad du gerne vil lave efter *
køn

	Mand	Kvinde	Ved ikke	Total
Ja, jeg har nu en god ide om hvad jeg vil i fremtiden	196	432	9	637
	201,9	420	15,1	637
Ja men jeg ved endnu ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	55	136	5	196
	62,1	129,2	4,6	196
Nej jeg er ikke rigtigt blevet klogere på, hvad jeg gerne vil i fremtiden	63	109	6	178
	56,4	117,4	4,2	178
Nej jeg ved slet ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	27	55	0	82
	26	54,1	1,9	82
Ved ikke/ønsker ikke	47	75	9	131
	41,5	86,4	3,1	131
Total	388	807	29	1224
	388	807	29	1224

Tabel 101 - Har AVU-kurset gjort dig klogere på, hvad du gerne vil lave efter *
Alder

	Under 23	Over 23	Total
Ja, jeg har nu en god ide om hvad jeg vil i fremtiden	310	327	637
	336,7	300,3	637
Ja men jeg ved endnu ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	108	88	196
	103,6	92,4	196
Nej jeg er ikke rigtigt blevet klogere på, hvad jeg gerne vil i fremtiden	119	59	178
	94,1	83,9	178
Nej jeg ved slet ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	55	27	82
	43,3	38,7	82
Ved ikke/ønsker ikke	55	76	131
	69,2	61,8	131
Total	647	577	1224
	647	577	1224

Tabel 102 - Har AVU-kurset gjort dig klogere på, hvad du gerne vil lave efter *
etnicitet

	Dansk	Anden etnisk herkomst	Ved ikke/Ønsk	Total
Ja, jeg har nu en god ide om hvad jeg vil i fremtiden	378	250	9	637
	396,6	221,7	18,7	637
Ja men jeg ved endnu ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	112	79	5	196
	122	68,2	5,8	196
Nej jeg er ikke rigtigt blevet klogere på, hvad jeg gerne vil i fremtiden	133	41	4	178
	110,8	62	5,2	178
Nej jeg ved slet ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	61	21	0	82
	51	28,5	2,4	82
Ved ikke/ønsker ikke	78	35	18	131

	81,6	45,6	3,9	131
Total	762	426	36	1224
	762	426	36	1224

Tabel 103 - Er du blevet introduceret til andre uddannelser under AVU-kurset vs. Etnicitet

	Dansk	Anden etnisk herkomst	Ved ikke/ønsker ikke	Total
Ja	250	156	6	412
	256,5	143,4	12,1	412
Nej	428	146	11	585
	364,2	203,6	17,2	585
Ved ikke/ønsker ikke svare	84	124	19	227
	141,3	79	6,7	227
Total	762	426	36	1224
	762	426	36	1224

Tabel 104 - Har AVU-kurset gjort dig klogere på, hvad du gerne vil lave efter * introduktion til andre uddannelsesforløb

	Ja	Nej	Ved ikke	Total
Ja, jeg har nu en god ide om hvad jeg vil i fremtiden	275	259	103	637
	214,4	304,4	118,1	637
Ja men jeg ved endnu ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	74	82	40	196
	66	93,7	36,3	196
Nej jeg er ikke rigtigt blevet klogere på, hvad jeg gerne vil i fremtiden	31	124	23	178
	59,9	85,1	33	178
Nej jeg ved slet ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	8	58	16	82
	27,6	39,2	15,2	82
Ved ikke/ønsker ikke	24	62	45	131
	44,1	62,6	24,3	131
Total	412	585	227	1224
	412	585	227	1224

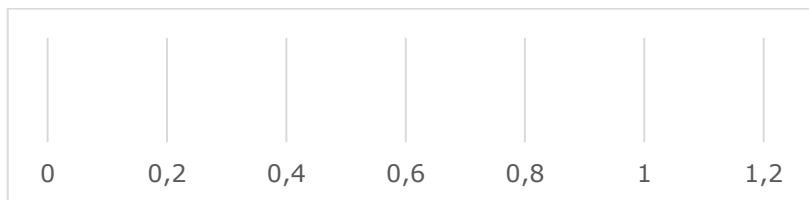
Tabel 105 - Hvad laver jeg om et år * introduktion til andre uddannelsesforløb under AVU-kurset

	Ja	Nej	Ved ikke	Total
Jeg er under uddannelse	338	459	156	953
	320,8	455,5	176,7	953
Jeg har et arbejde	37	60	11	108
	36,4	51,6	20	108
Jeg er selvstændig	10	12	3	25
	8,4	11,9	4,6	25
Jeg er i udlandet	3	6	3	12
	4	5,7	2,2	12
Jeg er ledig	3	11	3	17
	5,7	8,1	3,2	17
Jeg laver ikke noget	2	11	9	22
	7,4	10,5	4,1	22

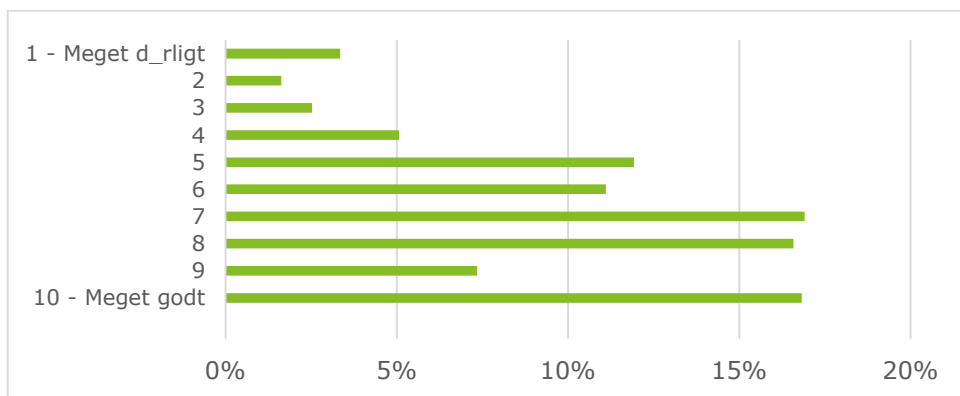
Ved ikke/ønsker ikke	19	26	42	87
	29,3	41,6	16,1	87
Total	412	585	227	1224
	412	585	227	1224

5.2.5 Rammerne om undervisning og organisering

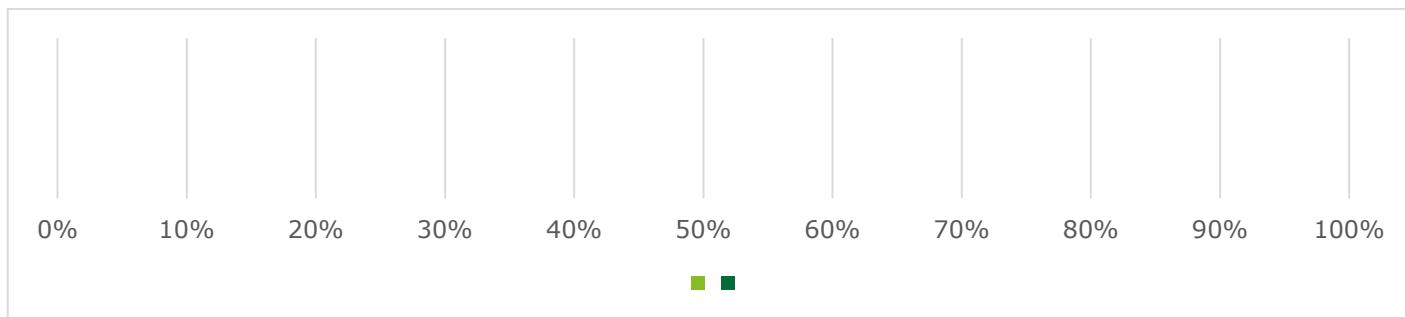
Tabel 106 - Kan du få hjælp til dine lektier på institutionen?

Tabel 107 - Hvordan passer undervisningen til dine behov? Fx fysiske rammer, variation i undervisningen og opmærksomhed fra læreren

Tabel 108 - Hvordan bliver der fulgt op, hvis man har fravær?

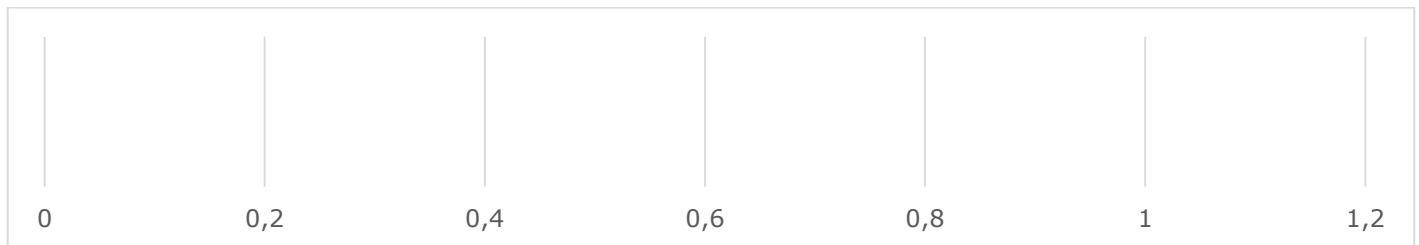
Tabel 109 - Rammer/organiseringens indflydelse på outcomes - Lektiehjælp *
AVU-kurset gjort dig klogere på fremtiden

	Ja	Nej	Ved ikke	Total
Ja, jeg har nu en god ide om hvad jeg vil i fremtiden	471	95	71	637
	423,1	125,9	88	637
Ja men jeg ved endnu ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	137	42	17	196
	130,2	38,8	27,1	196
Nej jeg er ikke rigtigt blevet klogere på,	102	45	31	178

hvad jeg gerne vil i fremtiden	118,2	35,2	24,6	178
Nej jeg ved slet ikke, hvad jeg gerne vil i fremtiden	39	29	14	82
Ved ikke/ønsker ikke	54,5	16,2	11,3	82
	64	31	36	131
	87	25,9	18,1	131
Total	813	242	169	1224
	813	242	169	1224

Pearson chi2(8) = 67.2419 Pr = 0.000

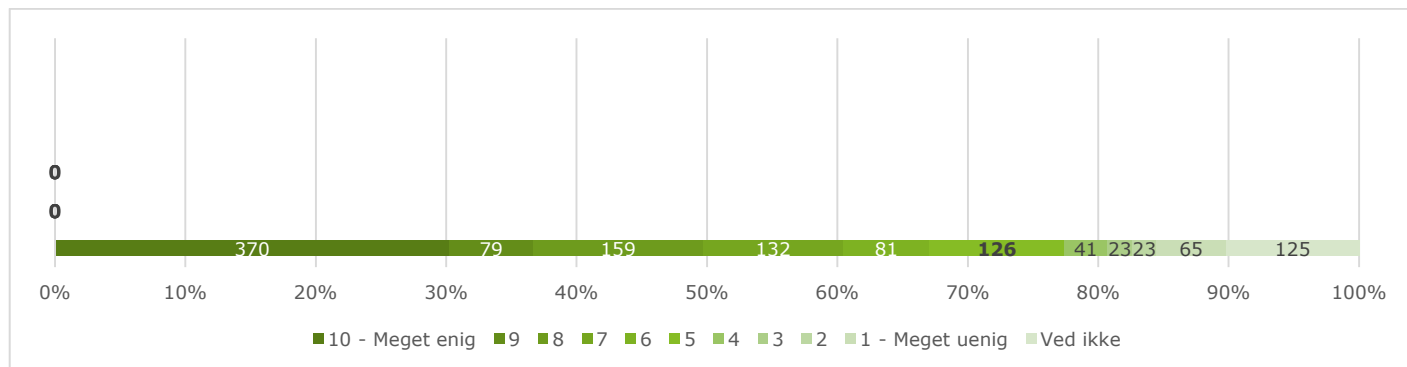
Tabel 110 - Rammer/organiseringens indflydelse på outcomes - Har AVU-kurset gjort dig klogere * Gennemsnitlig vurdering af rammerne om undervisningen fra 1-10

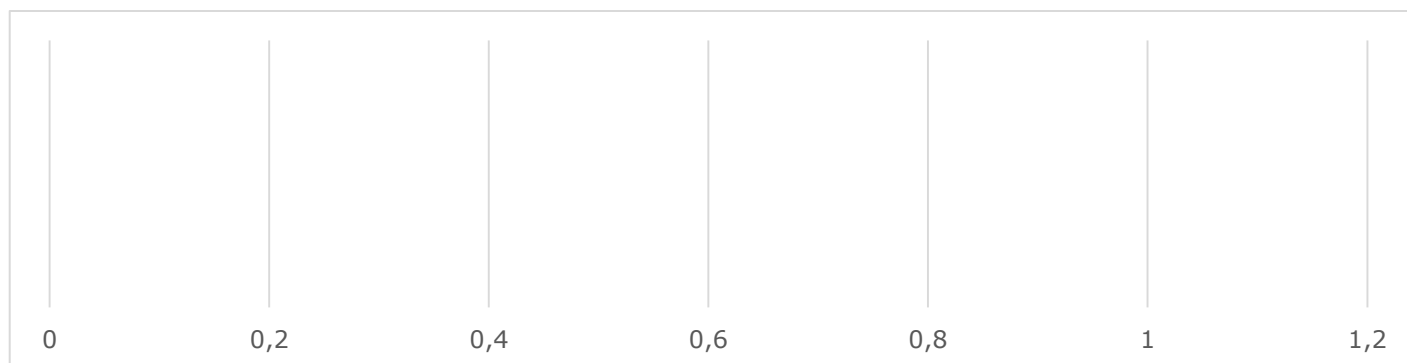
Pearson chi2(40) = 243.2460 Pr = 0.000

5.2.6 Vurdering af kvalitet

Tabel 111 - Hvordan kan du bedst lide, at undervisningen foregår?

Tabel 112 - Mit AVU-kursus har været afgørende for mine muligheder bagefter

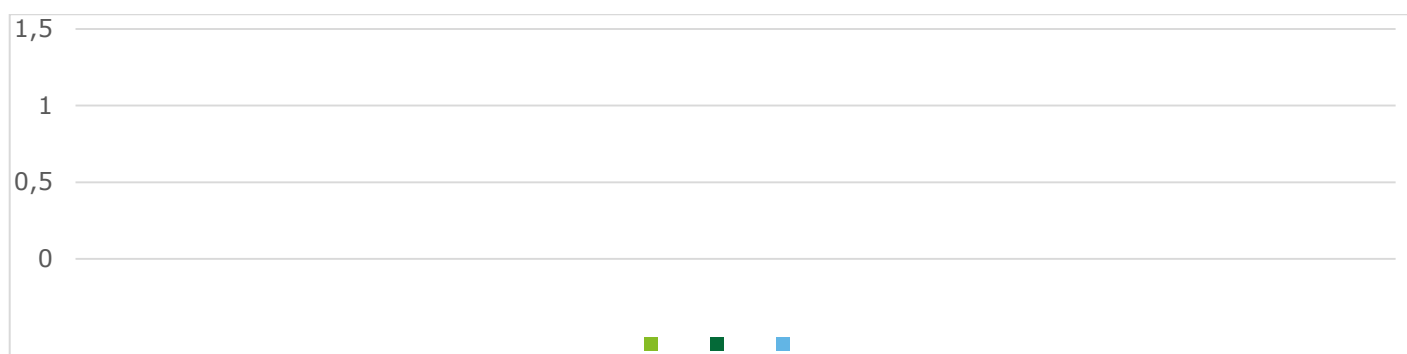
Tabel 113 - Ville du anbefale en ven at tage samme AVU-forløb?

Ja	864	71%
Nej	156	13%
Ved ikke/Ønsker ikke at svare	204	17%

Tabel 114 - Vil du anbefale vs. Ethnicitet

Vil du anbefale?	Dansk	Anden etnisk herkomst	Ved ikke/ønsker ikke	Total
Ja	529	317	18	864
	537,9	300,7	25,4	864
Nej	116	36	4	156
	97,1	54,3	4,6	156
Ved ikke	117	73	14	204
	127	71	6	204
Total	762	426	36	1224
	762	426	36	1224

Tabel 115 - Demografiske variable og deres effekt på vurderingen af produktionskoleforløbets betydning for fremtidige muligheder

Tabel 116 - Vil du anbefale vs. Lektiehjælp

Vil du anbefale?	Ja, der er lektie-hjælp	Nej	Ved ikke	Total
Ja	645	130	89	864
	573,9	170,8	119,3	864
Nej	67	66	23	156
	103,6	30,8	21,5	156
Ved ikke	101	46	57	204
	135,5	40,3	28,2	204
Total	813	242	169	1224
	813	242	169	1224

Tabel 117 - Vil du anbefale vs. er du introduceret til andre uddannelser under dit kursus

Vil du anbefale?	Ja, er introduceret til andre udd.	Nej	Ved ikke	Total
Ja	344	384	136	864
	290,8	412,9	160,2	864
Nej	34	106	16	156
	52,5	74,6	28,9	156
Ved ikke	34	95	75	204
	68,7	97,5	37,8	204
Total	412	585	227	1224

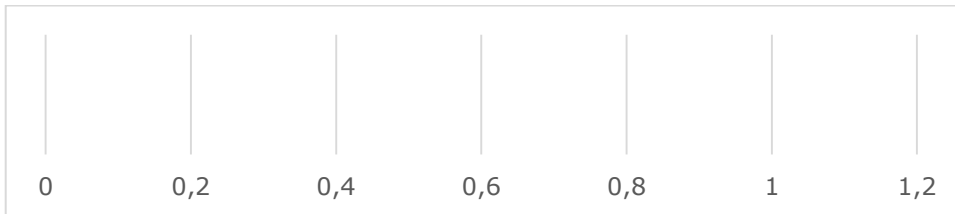
412

585

227

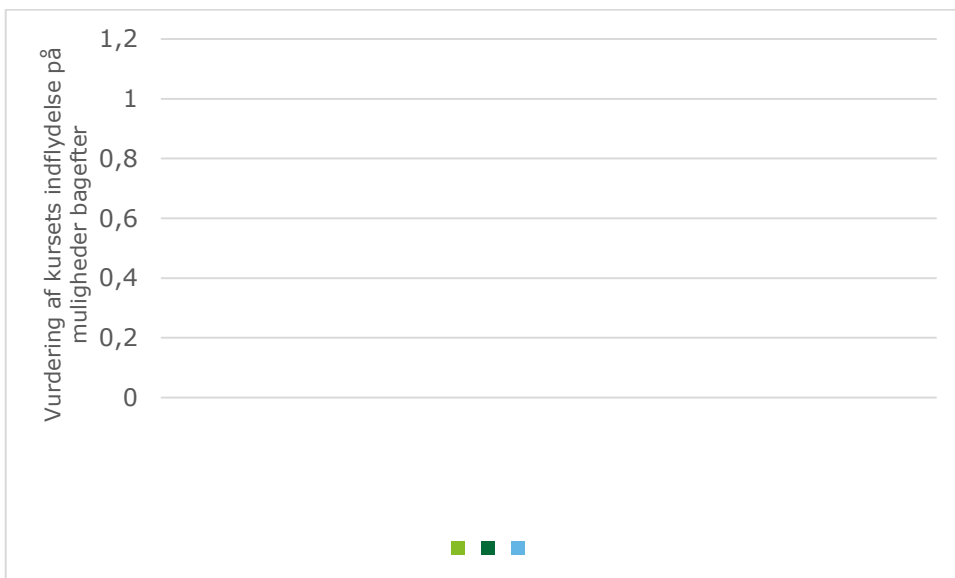
1224

Tabel 118 - Vil du anbefale en ven at tage AVU-kurset vs. Gennemsnitlig vurdering af rammerne om undervisningen fra 1-10

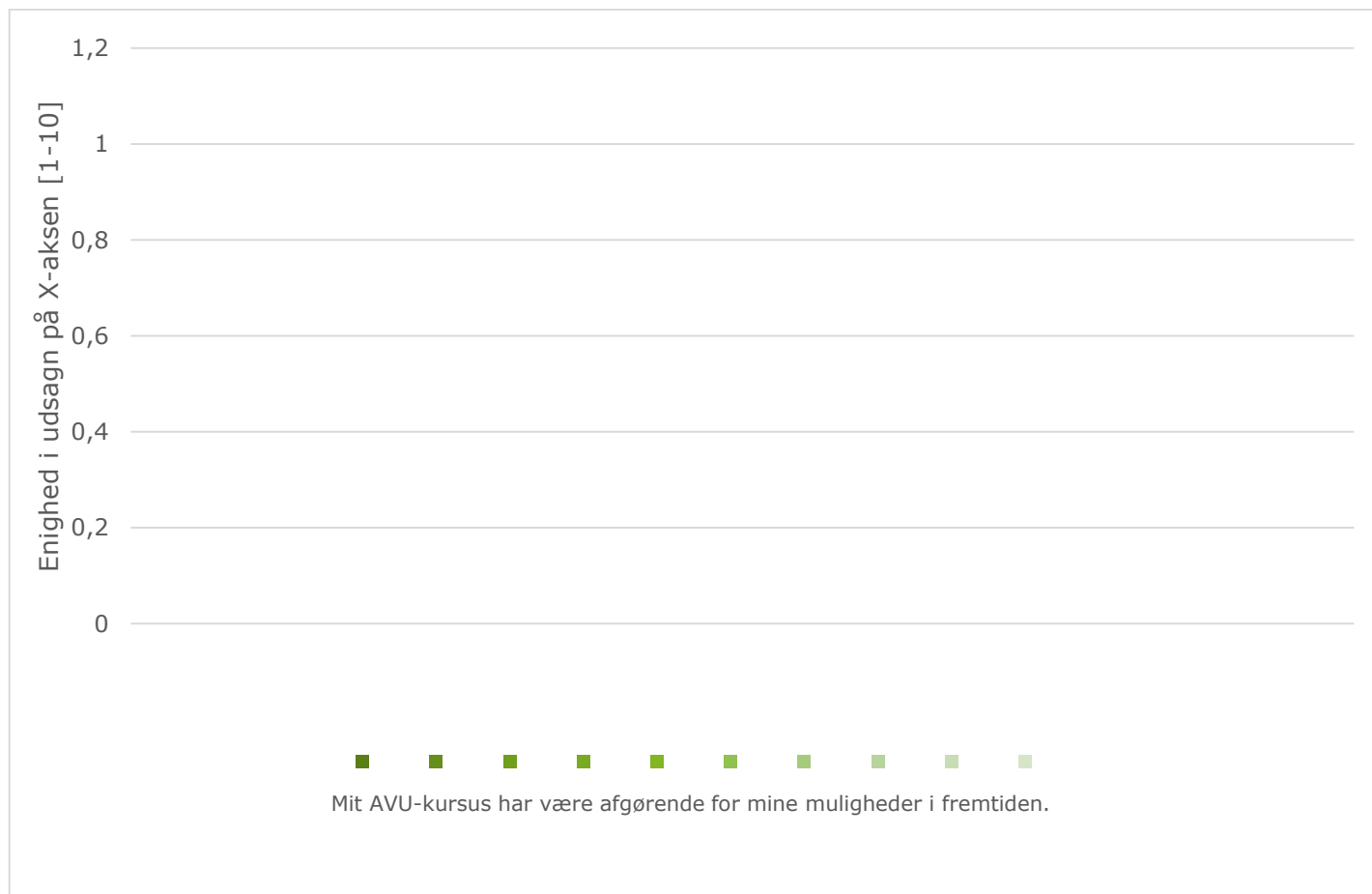

Pearson $\chi^2(20) = 304.4384$ Pr = 0.000

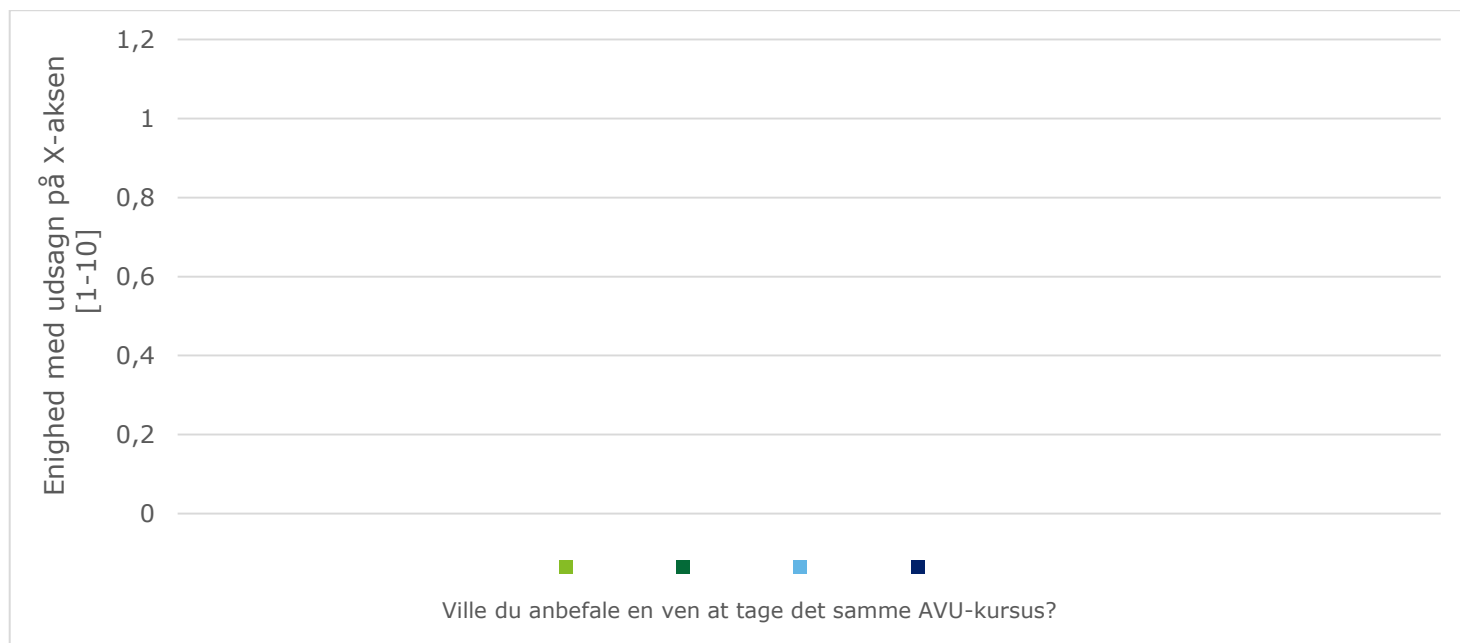
Tabel 119 - Forløbets indretning og dennes effekt på vurderingen af forløbets betydning for fremtidige muligheder

Tabel 120 - Hvilke persontyper vurderer at forløbet har været mest afgørende for deres fremtid?

Tabel 121 - Hvilke persontyper vil anbefale produktionsskoleforløbet til deres venner?

Deloitte i Danmark

Deloitte leverer ydelser indenfor revision, consulting, financial advisory, risikostyring, skat og dertil knyttede ydelser til både offentlige og private kunder i en lang række brancher. Deloitte betjener fire ud af fem virksomheder på listen over verdens største selskaber, Fortune Global 500®, gennem et globalt forbundet netværk af medlemsfirmaer i over 150 lande, der leverer kompetencer og viden i verdensklasse og service af høj kvalitet til at håndtere kundernes mest komplekse forretningsmæssige udfordringer. Vil du vide mere om, hvordan Deloitte omkring 240.000 medarbejdere gør en forskel, der betyder noget, så besøg os på Facebook, LinkedIn eller Twitter.

Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte er en betegnelse for Deloitte Touche Tohmatsu Limited, der er et britisk selskab med begrænset ansvar (DTTL), dets netværk af medlemsfirmaer og deres tilknyttede virksomheder. DTTL og alle dets medlemsfirmaer udgør separate og uafhængige juridiske enheder. DTTL (der også betegnes Deloitte Global) leverer ikke selv ydelser til kunderne. Vi henviser til www.deloitte.dk/OmDeloitte for en udførlig beskrivelse af DTTL og dets medlemsfirmaer.